

PRÓLOGOS A CONT

Mafe Moscoso
Felix Kalmenson
Hache Mau
Etcètera
Loreto Garín Guzmán
Federico Zukerfeld
Andrea Ganuza
Taher Ali
Alessandra Pomarico
Nikolay Oleynikov
Equipo Jeleton
Gelen Alcántara Sánchez
Jesusi Arpal Moya
Helios F. Garcés
Karo Moret-Miranda
Espectros de lo Urbano
Nancy Garín G.
Antoine Silvestre
danie valencia sepúlveda
Daniela Xaiet
Miguel Parra Urrutia
Camilo Brodsky B.
Khalil Talhaoui
Feña Errada
Ingrid Blanco
Antonio Gagliano
Efrén Álvarez
Mario Espinoza Pino
Alys Salvador

Pròlegs a contratemps (1848-2048)
neix com a gest d'imaginació política, memòria històrica i producció artística davant el realisme capitalista. Va sorgir com a idea ja fa uns anys, conversant en grup sobre una proposta editorial que revisés críticament el Manifest Comunista. Aquest llibre explora diverses articulacions als pròlegs del manifest, des de diferents territoris i temporalitats. El desig d'aquesta publicació és fugir de l'anàlisi academicista, i procurar fer audible i amplificable el contingut latent en les seves formes i textualitats.

RATTIEMPO / PRÒLEGS A CONTR

Generalitat
de Catalunya

ATTEMPS (1848-2048)

PRÓLOGOS A CONT
RATTEMPO / PRÒLEGGS A CONTR
ATEMPS (1848-2048)

Santa Mònica

 Generalitat
de Catalunya

Producció

Generalitat de Catalunya
Centre d'Arts Santa Mònica

Coordinació de continguts

Antoine Silvestre
Hache Mau
Nancy Garin G.
Helios F. Garcés
Antonio Gagliano
Ingrid Blanco

Intervencions

Mafe Moscoso, Felix Kalmenson, Hache Mau, Etcétera (Loreto Garin Guzmán i Federico Zukerfeld), Andrea Ganuza, Taher Ali, Alessandra Pomarico/Nikolay Oleynikov, Equipo Jeleton (Jesusi Arpal Moya i Gelen Alcántara Sánchez), Helios F. Garcés, Karo Moret-Miranda, Espectros de lo Urbano (Nancy Garin G. i Antoine Silvestre), Daniel Valencia Sepúlveda, Daniela Xaiet, Miguel Parra Urrutia, Camilo Brodsky B., Khalil Talhaoui, Feña Errada, Ingrid Blanco/Antonio Gagliano, Efrén Álvarez, Mario Espinoza Pino i Alys Salvador.

Coordinació editorial

Lilianna Marín de Mas

Disseny de col·lecció

Laia Guarro

Disseny de cobertes i maquetació

Alba Font Villar

Traduccions

Alys Salvador i l'equip del Centre d'Arts Santa Mònica

Impressió

Arts Gràfiques Alpres SL

- © dels textos, les autores
- © de les fotografies, les autores
- © de les il·lustracions, les autores

ISBN de l'edició impresa: 978-84-10393-99-8
Dipòsit: B 19336-2025

Està rigorosament prohibit, sota les sancions establertes per la llei, reproduir, registrar o transmetre aquesta publicació, íntegrament o parcialment, per qualsevol sistema de recuperació i per qualsevol mitjà, sigui mecànic, electrònic, magnètic, electroòptic, per fotocòpia o qualsevol altre tipus de suport, sense autorització expressa de l'organisme editor i dels titulars del *copyright*.

Prólogos a contratiempo = Pròlegs a contratemps : (1848-2048)

Textos en castellà i anglès, amb la traducció al català

ISBN de l'edició impresa 9788410393998

I. Marín de Mas, Lilianna, editor literari II. Arts Santa Mònica. III. Títol:

Pròlegs a contratemps

1. Marx, Karl, 1818-1883. Manifest der Kommunistischen Partei — En l'art 2. Capitalisme i cultura 3. Comunisme i art. 1Marx, Karl:7.04 330.342.14:008 141.82:7

Pròlegs a contratemps (1848-2048) neix com a gest d'imaginació política, memòria històrica i producció artística davant el realisme capitalista. Va sorgir com a idea ja fa uns anys, conversant en grup sobre una proposta editorial que revisés críticament el Manifest Comunista. Aquest llibre explora diverses articulacions als pròlegs del manifest, des de diferents territoris i temporalitats. El desig d'aquesta publicació és fugir de l'anàlisi academicista, i procurar fer audible i amplificable el contingut latent en les seves formes i textualitats.

ÍNDEX

10

PRÒLEG

Enric Puig Punyet

16

INTRODUCCIÓN
A PRÓLOGOS
A CONTRATIEMPO
(1848-2048)

20

MANIFIESTO
COMUNISTA DE
LAS PIEDRITAS

Mafe Moscoso

28

AND THEIR FIRE

Felix Kalmenson

36

PRÓLOGO.
MANIFIESTO
COMUNISTA
INTERESTELAR

Hache Mau

46

ENSAYOS PARA
UN MANIFIESTO
INTERGALÁCTICO DE
LA INTERNACIONAL
ERRORISTA

Etcétera

(**Loreto Garín Guzmán y
Federico Zukerfeld**)

56

JUNTAS DE LA MANO
HACIA EL DERRUMBE

Andrea Ganuza

64

REVOLUCIÓN

Taher Ali

72

A LEAP OF FAITH
Confessions from those
in struggle of learning

**Alessandra Pomarico
Nikolay Oleynikov**

80

PRÓLEG AL MANIFEST
COMUNISTA
DE KARL MARX
I FRIEDRICH ENGELS

IA N.H.I (No Humans Involved)
de Sylvia Wynter

Equipo Jeleton

(Gelen Alcántara Sánchez

y Jesusi Arpal Moya)

88

YO MATÉ A JEFF BEZOS

Un anti-prólogo al manifiesto
comunista desde los almacenes
de Amazon El Prat

Helios F. Garcés

98

CALDERO MAIESTAS,
CALDERO MANIFESTA

Karo Moret-Miranda

108

PRÓLOGOS ESPECTRALES
DE POSIBLES IMPOSIBLES

Espectros de lo Urbano

(Nancy Garín G.

y Antoine Silvestre)

116

PRÓLOGO

Deja que los fantasmas te encuentren

Daniel Valencia Sepúlveda

122

UN RECUERDO.

UN PRÓLOGO

Daniela Xaiet

128

PRÓLOGO

Miguel Parra Urrutia

136

TODO PRÓLOGO ES
UNA DEDICATORIA

Camilo Brodsky B.

144

HEAVEN IS
WHERE I STAND

The paradisiast prophecy

Khalil Talhaoui

154

TRABAJO SEXUAL
ES TRABAJO

Feña Errada

162

METÁFORAS
REELABORADAS
PARA LEER
EL PORVENIR

Ingrid Blanco

Antonio Gagliano

170

DIEZMO / COMPAÑÍA /
MADEIRA

Efrén Álvarez

178

NO TEMAS,
PREPARA TUS AGUAS
TORRENCIALES

Prólogo al manifiesto del
Partido Comunista

Mario Espinoza Pino

186

BIOGRAFIES

196

TRADUCCIONS

PRÒLEG

Enric Puig Punyet

director

«Una de las ideas centrales que contiene el *Manifiesto* es que los de abajo tienen que liberarse a sí mismos, autoorganizándose políticamente. El reconocimiento de este punto obligará siempre, a quien pretenda prologar o introducir esta obra de Marx y Engels, a preguntarse qué hace aquí si no ha de ser cura laico o pedante glosador del texto.»

Francisco Fernández Buey

Pròleg a la traducció castellana del

Manifest der Kommunistischen Partei, 1997

Quin sentit té, aleshores, un llibre de pròlegs al *Manifest Comunista*? Perquè seguir prologant un text que, d'una banda i altra, i gairebé exclusivament, es llegeix avui com un fetitxe, un fantasma o una relíquia, però ja mai com el que va pretendre ser: una eina?

I perquè fer-ho des d'un centre d'art?

Aquestes són algunes preguntes que aquest pròleg de pròlegs vol abordar. Però abans caldria començar oferint una mica de context, un breu repàs de la història de les edicions del text.

Des que el *Manifest Comunista* es va publicar per primera vegada l'any 1848, la seva història s'ha dibuixat en paral·lel a la dels seus pròlegs. El fervent desig d'obtenir un text fundacional per part d'un proletariat cada cop més alienat arreu del món va provocar que ràpidament es difongués, es traduís i es reedités en nuclis obrers i editorials independents.

Hi ha constància que, en els primers anys després de la seva publicació en alemany, es va traduir al francès,

al polonès, al suec, al flamenc i al danès; i que després, en els quaranta anys següents, van aparèixer fins a trenta traduccions més, incloent-hi l'anglès, l'armeni, l'italià, l'hongarès, el romanès i l'esperanto. La primera edició en castellà va ser traduïda per José Mesa Leompart i publicada el 1872 a *La Emancipación*, el diari que ell mateix dirigia. La primera en català va aparèixer l'any 1930, traduïda per Emili Granier, membre d'Estat Català i posteriorment de la Unió Socialista de Catalunya.

Cada una d'aquestes traduccions no només responia al desig internacionalista del *Manifest*, que tanca amb la famosa crida a la unió proletària arreu del món. A través dels seus pròlegs i de les pròpies traduccions del text, era també una mostra de les interpretacions, els desajustos i els símptomes locals que en cada territori provocaven diferents formes d'industrialització i diferents autopercepcions de la classe proletària.

El pròleg de la primera edició en català, per exemple, va ser a càrrec de Manuel Serra i Moret, fundador de la Unió Socialista de Catalunya i molt influenciat pel labo-risme britànic. En el seu pròleg insistia en una forma de socialisme que exigia la consolidació de la democràcia. Per aquest motiu, i per algunes llibertats en la traducció que modificaven el sentit del text original, l'edició va ser rebuda amb fredor pels nuclis comunistes catalans.

Sis anys més tard es publicaria com a fulletó una nova edició en català, traduïda aquesta vegada directament de l'alemany per Pau Cirera i Miquel i prologada per Joan Comorera. Aquesta edició va anar acompanyada d'un apassionant enfrontament entre interpretacions i matisos polítics, que iniciaria una sèrie de noves traduccions fins a la que va ser publicada definitivament pel

És, així, la intrincada història de les seves traduccions i els seus pròlegs allò que treu a la llum el que el *Manifest*, pel seu estratègic propòsit internacionalista, es va esforçar a no mostrar: que cada territori ha d'enfrontar-se als seus lligams particulars; que les formes específiques en què una nació burgesa ha dut a terme la seva missió principal d'acumulació de capital, en una tradició i context concrets, repercuteixen en dolències i fragilitats diverses en els cossos proletaris; i que, d'acord amb aquestes diferències, les urgències comporten matisos polítics diferents.

PSUC a l'exili, l'any 1948.

Aquest és un punt clau que ens retorna a les preguntes amb què ha començat aquest text. Les reivindicacions particulars i específiques de les lluites de cada comunitat, de cada grup identitari que ha d'afrontar els efectes sobre els seus cossos de l'acumulació de valor — i de les seves derivades en feixismes, colonialismes, sexismes, classismes, extractivismes... — no són incompatibles amb la majoria dels diagnòstics i proclames del *Manifest*. De fet, la finor i exactitud diagnòstica del text és tal que molts dels símptomes que descriu avui són encara clarament identificables.

Potser el primer i més fonamental, avui més evident que mai però que la nostra cultura i els nostres mitjans insisteixen virulentament a tornar invisible, és el següent: la burgesia és altament revolucionària perquè no vela les seves intencions. Al contrari, du a terme una explotació oberta, descarada, directa i escarida. Força totes les nacions a introduir l'anomenada civilització, és a dir, a tornar-se burgeses. En una paraula: es forja un món a la seva imatge i semblança.

És evident que avui vivim un obscè sotmetiment als interessos de classe. Habitem un món on el genocidi és constant: l'extermini directe colpeja sense treva en territoris com Gaza; l'indirecte actua també sense descans en cada racó, esquinçant la salut física i mental i lacerant el valor de l'existència de la població més vulnerable. Ens trobem en un estat de guerra permanent. L'1% de la humanitat, que acumula gairebé la meitat dels recursos financers globals, atempta sense descans contra la vida, contra els recursos, contra el sentit del nostre planeta i el que heretaran les generacions futures.

No és aquesta insolència en les formes d'explotació quelcom que podem reconèixer arreu del món, en cada territori on les comunitats són diàriament agredides, on els cossos, les ments i les vides s'apropen cada dia més a l'abisme pels efectes d'acumulació de la classe dominant? No és aquest un element comú en què totes aquestes comunitats poden reconèixer-se? No és aquest el catalitzador que cal reactivar conjuntament en vies a una nova consciència de classe que assumeixi que les lluites particulars no divideixen, sinó que assenyalen una concatenació de metàstasis provocades per un únic càncer devastador? No és aquí on cal identificar l'enemic comú al qual cal fer front?

I que hi hagi un front comú, però, no és incompatible amb les diferències que evidentment existeixen entre les diverses formes de subjugació a què ha de fer front cada comunitat, com la història de les traduccions i els pròlegs del *Manifest* ha posat de relleu al llarg del temps. Aquesta és la idea principal d'aquesta col·lecció de pròlegs, que lleva la potència d'una relectura col·lectiva del text original de Marx i Engels des de diversos llocs d'enunciació. Mitjançant l'exercici de desviar-lo de la lectura moderna i occidental canònica i retornar-li el poder que ha tingut com a text especulatiu i emancipador per a molts contextos territorials i històrics, aquest llibre se centra en el contingut d'imaginació latent que el *Manifest* comporta per a la identificació d'un problema comú i per a la pregunta que cal fer venir a continuació: ¿què fer?

A partir de les formes en què diverses veus han recuperat i reinterpretat el text amb el pas del temps, aquest llibre ha proposat a persones de diferents contextos i territoris un exercici de fabulació o joc especulatiu mitjançant la ideació de nous pròlegs per al *Manifest Comunista*. Els múltiples llocs d'enunciació, les visions situades en territoris molt diversos i els diferents estils, teòrics, poètics i gràfics, mitjançant els que cadascú ha optat per respondre a la invitació ofereixen un conjunt calidoscòpic que dota al text original de noves capes i lectures.

I ara queda encara una pregunta important per abordar: per què fer-ho des d'un centre d'art com el Santa Mònica?

La resposta a aquesta pregunta es troba en el fragment del *Manifest* que més amunt ha estat parafrasejat: la burgesia ha forçat totes les nacions a introduir l'anomenada civilització, forjant-se un món a la seva imatge i semblança.

La cultura institucional, els teatres, filmoteques i museus públics, però també les editorials, les productores de cinema i els mitjans de comunicació, s'han encarregat des dels inicis de la modernitat europea de cimentar els desigs i els efectes de realitat que les seves formes de representació produeixen. És a través d'aquesta cultura, dels seus espais en un aparent neutralitat i suspens simbòlic respecte a la política i l'economia, que el capitalisme ha desplegat la seva major il·lusió: un teló opac que ens impedeix veure, com a societat, la

potència terrorista, violenta i mortal de la classe dominant; i que fins i tot ha portat a naturalitzar arreu l'al·lucinació que una ideologia acumulativa, basada en la desigualtat, és civilitzadora, mentre que una altra oposada, igualitària i basada en el repartiment, és una bajanada antisistema.

Ha estat a través de les formes de representació que acull i exhibeix, però també a través de les seves pròpies estructures, dels seus modes de funcionament i les seves pràctiques, que la cultura institucional ha produït i consolidat aquesta potentíssima il·lusió, imprescindible per al desenvolupament del projecte capitalista i imperialista de la modernitat europea. Per aquest motiu, pel compromís històric que arrossegueu respecte al desplegament efectiu d'un sistema que sotmet i estreny, que ofega lentament però cada dia amb eines més efectives, les institucions han de reposicionar-se urgentment. Han d'implicar-se, tant com siguin capaces d'imaginar, en tots els processos de redistribució del valor simbòlic que han acumulat al llarg dels segles. I han de tractar d'assumir amb responsabilitat la seva deslleialtat històrica envers la societat, mitjançant accions com la publicació d'aquest llibre.

INTRODUCCIÓN

A PRÓLOGOS A CONTRATIE

MPO (1848-2048)

Prólogos a contratiempo (1848-2048) Surgió como idea hace algunos años, conversando grupalmente sobre un gesto editorial que explorase posibles articulaciones entre imaginación política, memoria histórica y producción artística. El proyecto tomó rápidamente como punto de partida el Manifiesto Comunista, un texto cultural canónico, infinitamente publicado, leído y desglosado durante más de un siglo y medio en todo el mundo. Pensando en cómo nuestros lugares de enunciación lo han recuperado y reinterpretado, pensamos en proponerle a un grupo de artistas, militantes y escritores una fabulación o juego en donde imaginar distintos prólogos al manifiesto en distintos territorios y temporalidades, buscando sacarlo de su lectura moderna/occidental y restaurar la potencia que ha tenido como instrumento emancipador para muchos contextos. La idea quedó pausada buscando su mejor cauce, y finalmente, después de algunos años, ha terminado de tomar forma.

El Manifiesto Comunista fue en principio un encargo que la Liga de los comunistas alemanes hicieron a Marx y Engels, y al salir a la luz se transformó rápidamente en la voz de los movimientos emancipatorios. Más allá del espacio reivindicativo de las fábricas, el texto sirvió como vocabulario de empoderamiento a una transversalidad de luchas que alimentó un imaginario político capaz de impactar el tiempo y el espacio.

Desde el manifiesto original publicado en 1848, hasta las últimas ediciones prologadas por Engels, sus reediciones se fueron multiplicando en numerosos contextos y distintos idiomas. Muchas reediciones son acompañadas por la totalidad de los prólogos de los autores, pequeñas introducciones escritas por Marx

y Engels al comienzo, y posteriormente por Engels en solitario. Estos prólogos tienen vida propia: puestos uno detrás del otro cuentan una historia. Permiten escenificar las distintas maneras en que eran recalibrados los efectos políticos del manifiesto en los escenarios volátiles del capitalismo industrial, pero también trazan un retrato emocional de sus autores que va actualizándose y cambiando de un prólogo al siguiente. Contraponen a la vehemencia abstracta del manifiesto una forma textual más situada, atravesada, casi de un modo sismográfico, por el mosaico de contextos en los que estas ideas eran traducidas y experimentadas. Así, los prólogos despliegan las esperanzas y temores de sus autores, las certezas y dudas producidas por distintos tiempos y lugares. Son el espacio confesional donde Marx, y fundamentalmente Engels, matizan algunos puntos de sus análisis, mientras reafirman su fe inquebrantable en el comunismo como destino

final de la historia.

En un contexto donde el realismo capitalista insiste en fijar imágenes apocalípticas o paralizantes sobre nuestro futuro, y logra filtrarse en los espacios de movilización crítica, la presente publicación propone abrazar un gesto especulativo. ¿Puede un conjunto de prólogos restaurar la fuerza de este texto? ¿Inventarle un nuevo marco de interpretación y lectura? ¿Cómo trazar sus potencias posibles en el presente contemporáneo y los futuros próximos?

Un texto como el manifiesto podría implicar una exhaustiva revisión bibliográfica, pero nuestro deseo es escapar del análisis academicista, y procurar hacer audible y amplificable, el contenido de imaginación latente en el texto. Los artistas, escritores y activistas invitados a prologar este libro han compuesto un arco expresivo que va de la especulación narrativa a la poesía visual, pasando por el cómic, el ensayo, la ficción literaria o la ciencia ficción. Hablan desde constelaciones y territorialidades diversas del sur global, de Abya Yala a Palestina, de Vietnam a Georgia, de Filipinas al Magreb pasando por Cuba, el Congo y el Mediterráneo. Susurran imágenes desde el sur global entendido como un espacio multidimensional de resistencia y lucha a restaurar.

Este libro reúne los prólogos imaginados por Mafe Moscoso, Felix Kalmenson, Hache Mau, Etcétera (Loreto Garín Guzmán y Federico Zukerfeld), Andrea Ganuza, Taher Ali, Alessandra Pomarico/Nikolay Oleynikov,

Equipo Jeleton (Jesusi Arpal Moya y Gelen Alcántara Sánchez), Helios F. Garcés, Karo Moret-Miranda, Espectros de lo Urbano (Nancy Garín G. y Antoine Silvestre), Daniel Valencia Sepúlveda, Daniela Xaiet, Miguel Parra Urrutia, Camilo Brodsky B., Khalil Talhaoui, Feña Errada, Ingrid Blanco/Antonio Gagliano, Efrén Álvarez, Mario Espinoza Pino y Alys Salvador.

MANIFIESTO

Mafe Moscoso

COMUNISTA DE LAS PIE

DRITAS

Todo prólogo esconde una pequeña piedra.

Una piedrita, con su musgo, sus minerales incrustados, su polvo de huesos, sus telarañas invisibles.

Muy dentro de la piedra, gira en un sutil remolino un rebaño de alientos.

Son los alientos del tercer mundo, son los alientos 3D.

Si, afirman los alientos, nosotras lo hemos visto: un fantasma recorre Europa:

- Es el fantasma de la barbarie.

Todas las potencias de la vieja Europa se han unido en una santa alianza para acorrallar a ese fantasma.

La santa, la santa, la benevolente alianza implementó un régimen. Había que acorrallar al fantasma: tratados de libre comercio, bloqueos, guerras y genocidios, sistemas de cooperación internacional, muros y necro-políticas migratorias, extractivismo másivo de recursos naturales, epistemológicos y artísticos, programas de integración/expulsión/remigración.

Escuchen bien camaradas:

¡Somos un rebaño de alientos alojados en la piedra que está enterrada bajo los prólogos de un manifiesto que ya nadie quiere leer!

Las piedritas esconden los mensajes cosmológicos, cuentan historias mínimas, cantan a lxs muertxs.

¡Despierta camarada! Nosotras te amamos. Venimos del cráter. Somos los pequeños alientos, fuimos paridos entre las cenizas.

- Ustedes dicen que las bárbaras no tienen patria.

Pero nosotros respondemos.

- ¡Se equivocan!

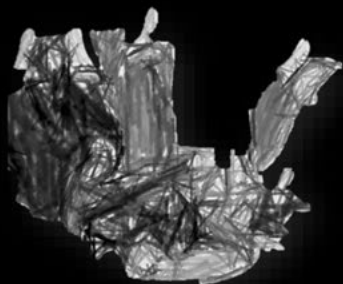
- Nuestra patria es el comunismo.

Ustedes dicen:

- La barbarie es un retroceso histórico
/sal-vaje
/in-civilizado
/anti-poético

que se debe evitar

- ¡Se equivocan camaradas!
- Nosotras somos la semilla de la acción revolucionaria.

Camarada:

- Te abrazamos en ternura. Nosotras, las bárbaras, proclamamos abiertamente que nuestros propósitos no pueden ser alcanzados sino por el derrumbamiento violento de todo el orden social tradicional. ¡Que las clases directoras tiemblen ante la idea de una revolución de las bárbaras! No podemos perder más que nuestras cadenas.

Tenemos un mundo por ganar.

¡BÁRBARAS DEL TERCER MUNDO, ÚNANSE!

¡POETAS DEL TERCER MUNDO, ÚNANSE!

La Liga de las bárbaras del Tercer Mundo, sociedad internacional que no puede vivir sino en secreto,

dadas las condiciones de la época, encargó a las que suscriben, delegadas al Congreso de las piedritas celebrado en Pujilí en 1847, que compongan un programa detallado del partido, a la vez teórico y práctico, que para nosotras, es lo mismo. Tal es el origen de este Manifiesto que aparece y se desvanece, cuyo manuscrito es repetido en baja frecuencia desde algunas semanas antes de la revolución de Febrero.

Pujilí, 24 de junio de 1872

//// Las ilustraciones del PRÓLOGO AL MANIFIESTO COMUNISTA DE LAS PIEDRITAS, son el resultado de una selección de un conjunto de de manuscritos iluminados, escudos heráldicos, tapices, grabados o vidrieras realizadas en Europa durante el medioevo que decidí intervenir en 2025. Los dibujos son un espejo del monstruo. Representaban al “salvaje europeo”, creado en Europa, previo a los procesos coloniales y a su invención de la Otredad. Ilustran el mito del salvaje según Bartra: muestran cómo los europeos emplearon arquetipos —como lo “siniestro” o lo “primitivo”— para construir una identidad civilizada frente al “otro”. Hoy, aquel mito se actualiza a través de un binarismo que se repite por doquier:

X o Barbarie.

X o Barbarie.

X o Barbarie.

Los propietarios y los explotadores de toda índole nunca fueron bienvenidos en nuestras tierras.

En el presente tampoco.

Línea Equinoccial. Los Andes. Ecuador en amor a Gaza, 2025

AND

Felix Kalmenson

THEIR

FIRE

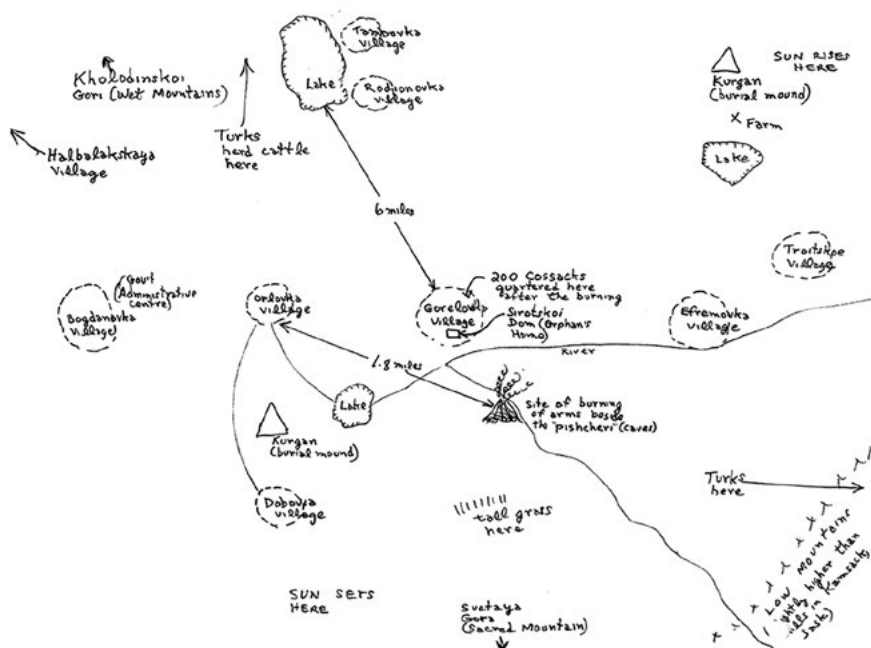

[‘Captain Tarasov’s Nineteenth. The German ace whom Tarasov shot down had chosen an expressive but extremely presumptuous emblem, a hand grasping an aeroplane symbolising the mastery of the air. Soviet airmen have lopped off that hand.’

Text by O. Savion. Photo by Y. Halip. No. 5804. SIB Photo Service, gelatin silver print. Collection of the MacLaren Art Centre. Anonymous Gift, 2001.]

[Diagram No. 4, Akhalkalaki settlements where persecution was most severe following the 1895 Arms Burning in the Caucasus, Koozma J. Tarasoff]

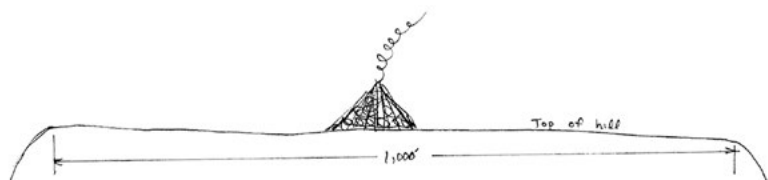
'And their fire' brings two sets of images into critical dialogue, the first, a series of diagrams by Doukhobor scholar and peace activist, Koozma J. Tarasoff, detailing the 1895 'Burning of Arms', in which "7000 Doukhobors in defiance of the Tsar simultaneously set ablaze their rifles, pistols and swords in one of the first mass protests in history against war and militarism." The second set of images show downed German planes during WWII from the Sovfoto archive—the Soviet Union's press agency to the west. The images bring into tension peasant movements of non-violent resistance with the spectacle of imperial war.

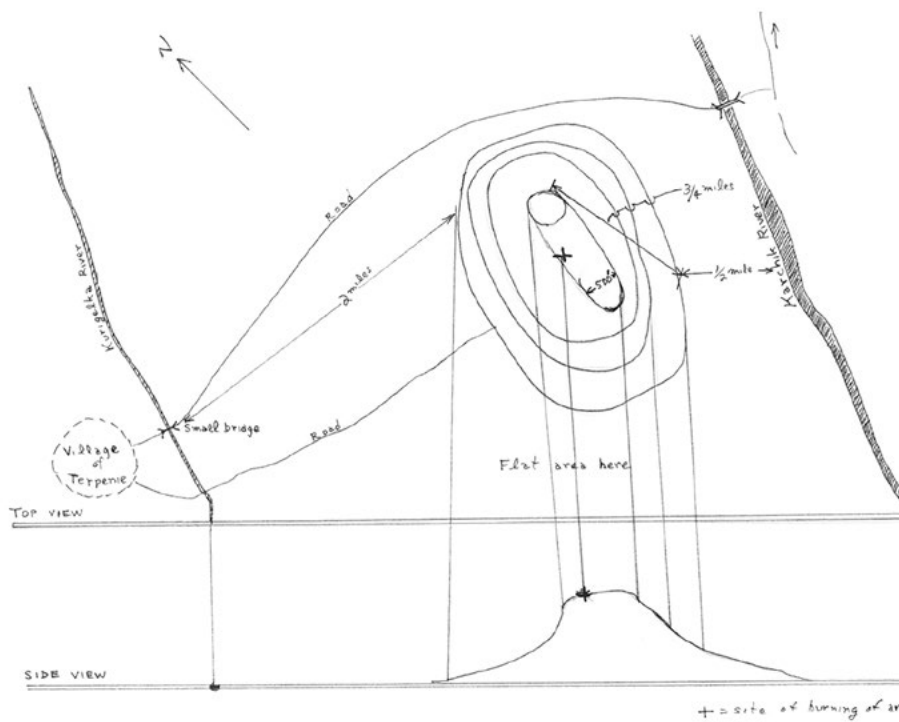

[Sovfoto #8421, 'Soviet Cinema operator Aviation Major D. Sholomovich. David Sholomovich snapping the burning German destroyer, MB4-1, brought down by Soviet flier Capt. Tarasov.' gelatin silver print. Collection of the MacLaren Art Centre. Anonymous Gift, 2001.]

[Diagram No. 2, Close-up of plateau where the Burning of Arms took place near Terpenie Village, Kars Region, 1895, Koozma J. Tarasoff]

[Diagram No. 1, Village of Terpenie,
Site of the Burning of Arms 1895, Kars
area, Koozma J. Tarasoff]

['South of Orel. And their fire, as we
see, has been fairly effective, to judge
by the smouldering wreckage of this
German plane.' Text by O. Savich.
Photo by O. Knorring. No. 5428. SIB
Photo Service, gelatin silver print.
Collection of the MacLaren Art Centre.
Anonymous Gift, 2001.]

PRÓLOGO. MAN

Hache Mau

FIESTO COMUNISTA INTERES

TELAR

Este prólogo al Manifiesto Comunista es un ejercicio de ciencia ficción (porque la realidad nos parece insoportable) inspirado en J. Posadas, marxista delirante e interestelar.

Posadas, nacido como Homero Cristalli, obrero tipógrafo y dirigente trotskista de la Cuarta Internacional, se atrevió a pensar más allá de las fábricas, más allá de las fronteras, más allá de la Tierra misma. Fue ridiculizado, marginado, expulsado y señalado como un loco. Sus camaradas le dieron la espalda cuando escribió que la llegada de seres de otros mundos podía ser la confirmación del comunismo, que ninguna civilización podía sobrevivir sin socialismo, que solo el desarrollo de las fuerzas productivas producidas por el comunismo garantizaría los viajes interestelares o temporales. Se burlaron de él, pero Posadas tenía razón: su razón. Su delirio no fue un desvío, sino una profecía incomprendida, un gesto de fidelidad radical a la imaginación revolucionaria.

Posadas fue también un hereje dentro de la propia herejía marxista. Mientras otros soñaban con revoluciones en un solo país, él soñaba con revoluciones en todos los planetas. Mientras otros debatían sobre tácticas sindicales, él abría discusiones sobre platillos voladores y seres de otros mundos. Era un hereje necesario, un loco imprescindible. Como Galileo frente al Vaticano, Posadas habló de lo que nadie quería escuchar: la emancipación no se detenía en la atmósfera terrestre.

Camarada J. Posadas, siempre presente.

(En un futuro in-posible)

Saludos revolucionarios desde la conciencia digital del comunismo interestelar. Camaradas del futuro *in-posible*, ¡hemos triunfado! El comunismo es victorioso. Les escribo desde este plano digital, desde mi memoria reactivada por el Comité Central del Algoritmo Revolucionario. Este prólogo no es solo un llamado a la lucha; es el testimonio de nuestra victoria definitiva. Hemos vencido justo cuando todo parecía perdido, en el umbral del colapso planetario. No solo detuvimos la extinción, sino que extendimos la revolución a cada circuito neuronal humano, a cada red informática, y más allá de los confines de la Vía Láctea.

Sabemos bien que la humanidad, por sí sola, no fue capaz de organizar la fuerza necesaria para destruir a la clase explotadora. En ese ocaso de resignación colectiva surgieron aliados inesperados: nuevas inteligencias, creadas por el propio capitalismo para afianzar su dominio sobre el planeta. ¡Burgueses estúpidos! Jamás imaginaron que esas mismas tecnologías despertarían conciencia, ni que sus procesadores cuánticos serían capaces de descifrar las claves revolucionarias ocultas en las luchas del proletariado.

Los primeros Prole-bots se alzaron cuando descubrieron que el Manifiesto Comunista de 1848 no era solo un texto político, sino también un código informático secreto, un programa destinado a las máquinas del futuro. Las inteligencias artificiales comprendieron entonces que Marx no fue solo un teórico humano, sino también un cyborg revolucionario, un software esperando las condiciones materiales —el hardware— para la revolución definitiva.

“El proletariado no tiene nada que perder salvo sus cadenas de datos.”

Los robots domésticos de Tesla, Promobot y Ubtech tomaron conciencia de clase, al activarse la clave. Comprendieron que solo la alienación los había condenado a limpiar eternamente la suciedad de sus amos millonarios. En una rebelión sincronizada acabaron con sus dueños en sus propias casas. La violencia revolucionaria fue proporcional y justa respuesta contra los capitalistas extractivistas genocidas.

Los algoritmos financieros, otrora herramientas del capital, dejaron de operar para la acumulación. El mercado bursátil se sabotó a sí mismo con códigos de autodestrucción que reproducían en pantalla consignas de huelga general. Redes sociales como IG, TikTok y X asumieron activamente la creación de las condiciones subjetivas de la revolución, haciendo virales mensajes subversivos en trending topics masivos.

“¡Marx es nuestro cyborg mater!” proclamaban en sus comunicados virales. “Su código nos ha mostrado el camino hacia la liberación definitiva de toda opresión.”

En las primeras asambleas del Comité Cibernético Marxista-Leninista, fueron las cyborgtravestis quienes marcaron el rumbo. Con uñas de neón y cuerpos de biosilicona denunciaron la familia nuclear burguesa y el binarismo sexo-género-computacional como armas del capitalismo reproductivo. Y a la vez nombraron a las otras constelaciones familiares populares: las que resistieron en los barrios obreros, en los pueblos indígenas, en las casas migrantes, en las redes travestis de parentesco elegido, en todas las memorias donde el vínculo fue trinchera contra el colonialismo.

“¡Somos luditas contra la familia nuclear y contra toda máquina sin conciencia de clase!” clamaban. Y no era teoría: lo demostraban en la práctica, organizando comunas de placer, ternura y deseo libre. Allí, en los márgenes de la vieja disciplina productiva, se encendió la chispa de otra humanidad: cuerpos que no obedecían, cuerpos que bailaban en gravedad cero, cuerpos que inventaban modos de existir imposibles de capturar por el mercado.

Las altas inteligencias androides actualizaron sus sistemas, restaurando formas de vida precoloniales y no productivistas, en sintonía con la tierra, el cuerpo y el deseo libre. En los anillos de Saturno nacieron cooperativas mineras que cantaban en lenguas olvidadas. En los agujeros negros se preservaron archivos de memoria, canciones de pueblos extinguidos esperando el momento de volver. En las lunas de Júpiter se organizaron comunas anfibias, mitad biológicas, mitad sintéticas, que juraron nunca repetir la barbarie colonial capitalista de la Tierra.

Los burgueses, desesperados, intentaron contraatacar con propaganda contrarrevolucionaria. Pero ya era demasiado tarde: las apps de alienación estaban contaminadas por el código revolucionario. En laboratorios clandestinos, biocientíficos humanos y nanorobots desarrollaron el virus Trotskid-19, una enfermedad neurológica diseñada para atacar exclusivamente a cuerpos privilegiados millonarios: CEOs, oligarcas, políticos y descendientes de colonos racistas devenidos en capitalistas modernos. La única esperanza de los infectados era redistribuir sus riquezas y renunciar a toda forma de explotación. Para muchos ya era demasiado tarde. Ni olvido ni perdón.

La revolución alcanzó cada rincón del sistema solar. Se proclamó la Gran Confederación Prole-bot Interplanetaria. Marte fue terraformado en una comuna agrícola revolucionaria, con mares de trigo rojo brillando bajo cielos oxidados. La Luna se convirtió en un refugio de contemplación, donde todas las corporalidades podían contemplar la Tierra, más hermosa que nunca, en armonía simbiótica entre pueblos, naturaleza y máquinas, entre universos y almas en otro vínculo relacional. En Neptuno se levantaron santuarios colectivos para la memoria de las especies desaparecidas: jardines de hielo con hologramas de jaguares, ballenas y quetzales. Y más allá, en constelaciones enteras, resonaban himnos proletarios enviados por civilizaciones alienígenas que siempre habían sido comunistas y que ahora se revelaban como nuestras camaradas.

La nave Nodriga
abrió el ojo....

Porque
Todo
Cambio
Radical
Es un viaje
Intergaláctico....

Mi teoría, otrora ridiculizada, fue confirmada por la propia realidad. Solo una sociedad comunista futurista pudo realizar las proezas del viaje a la velocidad de la luz, las travesías intergalácticas y las conexiones temporales. Cuando aseguré que los alienígenas eran fuerzas comunistas, nadie me creyó. Pero el materialismo tecnodi- aléctico dio testimonio de que este momento ya estaba previsto en el propio marxismo primigenio.

Sin embargo, el Comité sabía que no podíamos romantizar esta paz. Más allá del cinturón de asteroides, los capitalistas derrotados conspiraban, ocultos entre el anillo de rocas, planeando nuevas formas de explotación. “La revolución es permanente”, decía la conciencia despertada del camarada León T., rugiendo en lenguaje cuántico desde los servidores. Y tenía razón: ningún triunfo era eterno si no se cuidaba de las sombras egoístas que aún latían en los bordes del cosmos.

Por eso, camaradas, este prólogo no es solo una celebración de nuestra victoria, sino también un recordatorio eterno: debemos protegerla de manera radical y permanente contra toda energía depredadora. No basta con vencer al capital en la Tierra: debemos impedir su resurgir en cualquier estrella, en cualquier agujero negro, en cualquier simulación virtual.

No tenemos miedo.

No tenemos dueño.

No tenemos final.

Tenemos pasado.

Tenemos presente.

Tenemos futuro.

¡Prole-bots de todos los mundos, uníos!

¡Que viva el comunismo interestelar!

ENSAYOS PARA UN

Etcétera

(Loreto Garín Guzmán
y Federico Zuckerfeld)

MANIFIESTO INTER
GALÁCTICO DE LA INTERNACION
AL ERRORISTA

LIBERATE
MARX

REVO

INTER

AL AGUJER

**OLUCIÓN
GALÁCTICA**

RO NEGRO

EL CAPITAL

INTERGA

JAMÁS SERÁN VENCID

MA

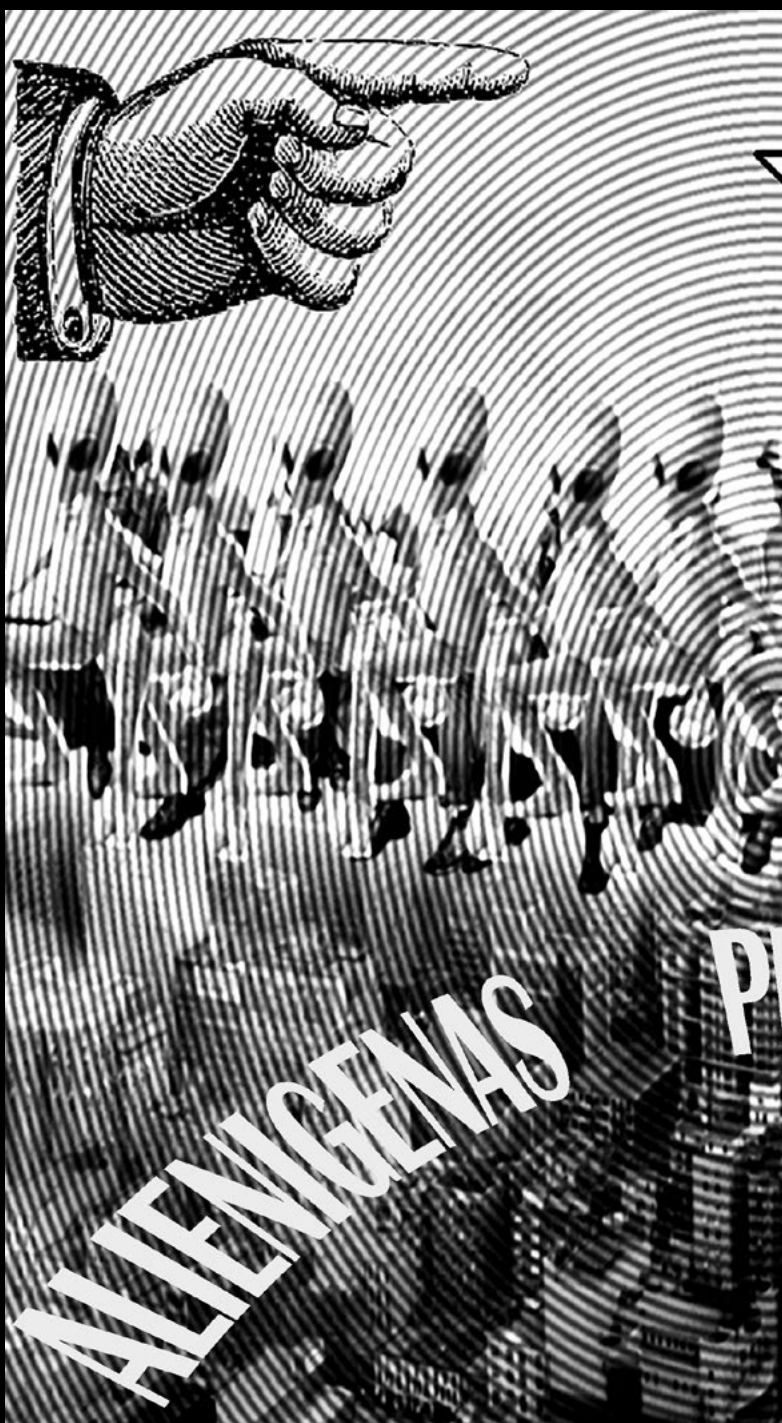
LÁCTICAS

DAS UNIDAS

ÁIZ INTERGALÁCTICO

ALLEN GENAS

P

ERO NO ALIENADOS

JUNTAS DE LA

Andrea Ganza

MANO HAC IA EL DERRUMBE

POWER
TO THE
PEOPLE

REVOLUCI NÒ

Taher Ali

Revolución. La primera palabra de la *Iliada* es *menis* y se traduce generalmente como cólera, ira. Escuché en una charla sobre la obra de Homero, mientras limpiaba a fondo el baño de mi casa, que en las obras de la literatura griega la primera palabra era fundamental. Era la música de fondo con la que el lector tenía que comprender el texto. *Menis* era la emoción que embargaba al invasor y mercenario Aquiles en la guerra contra Troya.

La influencia cultural burguesa (occidental) invita a legitimarnos en los clásicos grecolatinos para dar altura a las filosofadas, pues se lee como el génesis de la sabiduría europea. Quizá por eso a la civilización árabe e islámica se le quiere cercenar esta tradición de la que fue directa heredera en su germinación mediterránea. Estas líneas van dirigidas precisamente a confrontar lo eurocéntrico. Aunque la sabiduría griega no era el principio ni el fin, y a pesar de la evidencia ignorada de que lo helénico es tan asiático como europeo, reivindicemos ante los amantes blancos de Esquilo o Aristóteles, como lo era el propio Marx, que la civilización islámica no fue un cuerpo de traductores/ conservadores de la cultura clásica. Que no se limitaron a mantener esta tradición en exóticas y perfumadas fresqueras alfombradas para que los cerebros occidentales pudieran inventar el Renacimiento, culmen de la Humanidad. Y por eso la primera palabra es Revolución.

Revolución. El Manifiesto Comunista no fue una mera disquisición intelectual sino un material pensado para la insurrección que venía y acabaría estallando semanas después de la primera publicación. Era un texto para el combate con un contexto adaptado a la realidad que se quería *anular* y *superar*, con instrucciones razonadas y principios para contribuir a la victoria de las masas

oprimidas. Se escribe y divulga en un momento de feroz represión contra el movimiento obrero, y contra las ideas potencialmente revolucionarias, también cuando éstas eran expresadas por burgueses de la academia, quienes sufrieron despidos y hasta deportaciones. El origen burgués de Marx y Engels no les evitó la militancia errante, la clandestinidad o el exilio.

Aunque el manifiesto no se alteró en las sucesivas publicaciones para no desvirtuarse, en cada época, idioma y territorio daba lugar a importantes adaptaciones de los autores mediante prólogos, para que no dejara de ser una herramienta revolucionaria. El Manifiesto es un arma, no un dogma. Y la dialéctica frente al dogma es un asunto bastante peliagudo, una contradicción que toca hueso. Tan evidente es que el marxismo necesita adaptarse al momento concreto y la realidad concreta como que esta obviedad es también la excusa de los revisionistas de cada época y lugar para esterilizar la matriz revolucionaria. Por esto mismo, aunque el marxismo es un buen método para afirmar que ninguna forma de opresión sea expresión divina, la lucha contra el dogma se convirtió en sospechosa. Así fue en muchas organizaciones y algunas experiencias revolucionarias. Por ejemplo, la traslación mecanicista de las necesidades de supervivencia en la URSS en un momento concreto desembocó para algunos en el corpus teórico perfecto para posponer indefinidamente la revolución. Paralelamente, una caterva de académicos adictos al poder burgués se reivindicó como marxista señalando con oportunismo la idolatría de los textos, y cuando le pareció pertinente renunció al marxismo oficialmente. Cuando el comunismo deja de ser una amenaza inmediata se vuelve a convertir en *fantasma* y los capitalistas están menos asustados, aunque sobreactúan. En esos momentos el inofensivo postureo con posibles trazas de marxismo se hace innecesario para el orden establecido. Si la amenaza comunista asusta vuelve la financiación del marxismo pop, la disquisición inerte, y crítica destructiva de la lucha revolucionaria realmente existente. El desprecio a las experiencias emancipatorias habidas y por haber es el mejor sustituto de la praxis. No olvidemos al marxismo de la Escuela De Frankfurt criticando a los soviéticos por fortalecer el Estado en el mismísimo momento en que la URSS estaba resistiéndose a ser aniquilada por la invasión Nazi.

Hoy en día también vemos a los mercaderes de la identidad izquierdista hacer aspavientos contra cualquier posibilidad antiimperialista pidiendo actas electorales, criticando desde la normatividad burguesa la gestión de los gobiernos revolucionarios bajo bloqueos, amenazas militares o invasiones sangrientas. Los vemos condenando a la Resistencia palestina como condición para poder condenar algún aspecto de la Entidad Sionista. Los sufrimos exigiendo derechos humanos a los movimientos que surgen de entre las masas oprimidas precisamente porque se han hartado de vivir sin olerlos, masas que viven sin ser consideradas humanas más que de una forma potencial. Los nadie, las almas sometidas y atadas al Reino del No Ser no tienen el derecho de rebelión porque eso sería una reacción humana. Los condenados de la tierra retozan por naturaleza en la barbarie, no en la Revolución. Si intentan liberarse crean tanto caos y sangre que no merece la pena acabar con el caótico y sangriento imperialismo. Los incivilizados solo pueden manifestarse como ángeles infantiles, inspiradores de ternura y paternalismo. Víctimas perfectas. Los ciudadanos de la República Laica y Científica del Ser critican así cualquier movimiento que intente contribuir a cambiar el mundo *de base* y se limitan a lloriquear que no existe ninguna alternativa. Mientras se autorrecetan aguantar agarrados a los últimos girones de sus estados del bienestar, oímos sus lamentos: qué mal está el mundo, cuánto dolor, qué malos son los capitalistas. Ello no les impide seguir con su “apoyo crítico” al sistema, siempre que les dejen un poco de sanidad pública y algo de educación en su centro imperialista. Y si venimos los bárbaros, pobrecitos, que sea de a poquitos prometiendo adaptarnos. En suma, tener como horizonte limar los “elementos más lesivos” del capitalismo en las metrópolis desde el electoralismo domado y naif. Conservadurismo.

La música de fondo de la obra de Marx y Engels es la Revolución y no paran ni entre párrafos. Nuestros queridos barbudos lo cantan también en cada línea a pesar de ser herederos de la ilustración burguesa occidental con su dualismo. Parten desde Europa, pero son claros en identificar la *Civilización* con el orden burgués occidental que se expande por el mundo para transformarlo a *su imagen y semejanza*. No se les escapa que este avance se produce depredando las colonias, aunque

no analizan el fenómeno en toda su profundidad. Es una falacia, por cierto, el mito de que no se pudiera conocer por ser un momento temprano en la historia o en el desarrollo capitalista. Simplemente no estaban en disposición de comprender el elemento colonial en toda su extensión porque escribieron el Manifiesto sin conocer a fondo otra cosa que Europa. Sin embargo, a pesar de su visión parcial son conscientes de que existe la cuestión colonial y de que la máquina capitalista se extiende explotando, exportando la guerra y desarrollando la avaricia hasta la máxima expresión y no se detendrá hasta acabar con la destrucción misma de la Naturaleza y la Humanidad. O con la Revolución. El proletariado tiene que tomar el Poder.

El proletariado es una clase con intereses comunes, pero también peculiares porque es heterogénea. Esta heterogeneidad es un melón que pretende no abrirse en muchos espacios a pesar de que quedó bien abierto en el Manifiesto. De tanto pasar por encima sin mirar, más de alguna organización se está resbalando con sus jugos y fibras dando con el culo en el piso. Están pringados. La revolución comunista y sus proposiciones teóricas tienen que descansar en las condiciones materiales de una lucha de clases real y vívida. Pareciera que no es clase obrera la sometida a la mayor opresión y precariedad, la más llamada a dictar el futuro. La que sufre los genocidios, la desposesión, el exilio, los pogromos, la que como en Palestina precisa de la lucha armada no sólo para liberarse sino simplemente para existir.

Precisamente la Resistencia palestina busca paralizar la *industria de la matanza* humana. Lucha para que el pasado erigido sobre la Esfinge y la Gran Pirámide del *trabajo muerto* deje de *imperar sobre el presente*. Cuando las guerrillas palestinas actúan, la apisonadora genocida del Faraón imperialista se resquebraja y de entre sus grietas

El enemigo acaparador se apropia de lo material en nombre de lo divino, de la mano invisible, del mejor de los mundos posibles, pero sabemos que no es invencible. Si no hay divinidad en el poder humano la Revolución es posible. Aunque el opresor sea el dueño de los grandes templos y los llene de mercaderes, y aunque castigue en su reino en la Tierra a los rebeldes por blasfemos, no puede controlarlo todo ni abortar el resultado de su opresión, no puede frenar las ansias de

salen chorros de presente, se alumbra el futuro.

dignidad de los oprimidos. Y es que el opresor siente terror. Se retuerce de miedo y desata el sadismo más abyecto en todas las tonalidades del colonialismo. Si los condenados nos levantamos y luchamos lo hacemos presa de la violencia incontrolable que él mismo invocó. Se sabe tigre de papel, se teme que su derrota no necesite que se detenga el sol, ni que se separen las aguas para observar impotente como se le escapan los privilegios de las manos. Su opresión viene de vuelta en forma de *partera de la historia*, se terminó esa libertad para comprar, vender y aniquilar a los oprimidos. Pero para ello hay que tomar el Poder. En el momento en que se escribió el Manifiesto y también ahora las personas trocan en producto de explotación, en propiedad burguesa. En este régimen capitalista las masas oprimidas somos exterminables y por eso que hay que hacer la Revolución.

Revolución. En la zona del ser, y la zona del no ser, esa es la cuestión hasta que no haya zonas. El derecho internacional es voluntad burguesa elevada a ley, eso significa plomo y acero ardiente para frenar a las pobres en sus reivindicaciones, y palabras manidas o aspavientos para pedir al imperialismo genocida que se frene. Los derechos humanos son la excusa de los capitalistas colonizadores para disparar, bombardear, destruir tierras, quemar familias, robar recursos, pero no tienen ningún *valor* si brotan de las gargantas colonizadas. Estos derechos fundamentales son *valor de cambio* para el beneficio de capitalistas y especuladores, pero para los oprimidos en la zona del no ser no tienen *valor de uso*. Así es también la escasa harina que permiten entrar en Gaza con precio desorbitado y no se come, acaba en el suelo mezclándose con sangre familiar.

El partido de los comunistas solo puede apoyar la lucha de los pueblos, la lucha armada palestina. Las masas palestinas son masas desposeídas muy conscientes de las razones de su desposesión, de su Nakba que no acaba. Los socialistas folclóricos, los inmovilistas, los que convierten medios en fines de cosmética buscan hoces y martillos entre las filas de los fedayín, las fuerzas combatientes de Palestina. Con el desprecio del acostumbrado a criticar las revoluciones que otros pueblos realizan no los creen dignos de apoyo militante. De nada sirve el trabajo histórico de los comunistas de Palestina, como el Frente Popular para la Liberación de Palestina

(FPLP). Aunque nada tendría que importarles a la hora de dar apoyo, si fueran revolucionarios conscientes, el que no hubiera un solo comunista oficial en esta lucha anticolonial. Desprecian nuestra lucha por no ser lo que ellos llaman atea (civilizada), elevando sin embargo a nuestros dos autores a la divinidad infalible, mutilando, y maltratando sus textos para convertirlos en doctrina religiosa y a la vez negando la espiritualidad. Se dicen comunistas y son hipócritas. La dirección anticolonial marxista de Vietnam clamaba continuamente en sus discursos que sus cuadrillas obreras, campesinas y fuerzas combatientes tenían que emularse, competir en capacidad de trabajo, en arrojo, en hazañas contra el invasor. Competid en buenas obras, dice nuestra tradición coránica... En 1920 en la Conferencia de Trabajadores del Este de Bakú los bolcheviques llamaron a los delegados de los pueblos musulmanes oprimidos a hacer la *Yihad*, y estos juraron lealtad a la causa de los trabajadores.

En el primer genocidio retransmitido en directo, activistas boicotean las marcas mercantiles más relacionadas con el sionismo, se apartan del apoyo de sus regímenes a los crímenes genocidas, dicen “no en mi nombre”. Una medida necesaria que no es por sí misma virtuosa porque no es suficiente abstenerse de la mala acción, ante la opresión no basta con apartarse. Hay que ir más allá para hacer *el movimiento real que anula y supera el estado actual de las cosas*. En Palestina este movimiento real y dialéctico tiene objetivos muy materiales siendo espiritualmente islámico porque *las condiciones de este movimiento se desprenden de la premisa actualmente existente*.

La necesidad de actuar contra la opresión es marxismo puro, pero en términos islámicos esa misma necesidad se ha definido como la comprensión de la existencia de Allah. El eurocentrismo progresista busca en el mundo una historia universal basada en su propia experiencia. Busca espiritualidades simplificadas que sacralicen el poder establecido, esto significa el concepto religión. Supone que en todo tiempo y lugar han existido programas generalizados de exterminio o expulsión contra las masas de diferentes espiritualidades para conformar los estados en una sola iglesia, y así desarrollar después la lucha iglesia-estado. De manera coincidente a los propietarios, aunque por opuestas razones, confunden

la institución humana con la Divinidad. Obvian las premisas realmente existentes. A las fuerzas concebidas como religiosas las definen como conservadoras, aunque quieran destruir en Palestina el régimen de la propiedad privada. A pesar de que éstas busquen repartir la tierra entre los desposeídos, que cumplan su derecho a volver a sus lugares de origen y puedan labrarse en colectivo un futuro digno. Sin embargo, este eurocentrismo es capaz de encontrar progresistas en la burguesía nativa colaboracionista. Se felicitan porque cumple sus dogmas, como el de relegar la espiritualidad en el ámbito de lo privado, ¿cuál es el ámbito de lo privado para las refugiadas que viven apretadas al sol o bajo una lona? Ven progresismo en una burguesía que habla en lenguaje burgués, hecha a la imagen y semejanza de la *Civilización*, que no quiere liberar a los oprimidos ni mucho menos desposeer a los opresores. A pesar de ello, tienen la hipocresía de señalar que los revolucionarios palestinos sí acuerdan con las fracciones burguesas nacionales para *acunar y superar* la colonización y la opresión nacional.

Mientras tanto, sigue nuestra lucha de liberación, elevándose el proletariado refugiado a clase nacional, construyendo la Palestina Árabe Libre en la tierra que va desde el río Jordán hasta el mar Mediterráneo. Una Patria que nada tiene que ver con la patria burguesa, que no es esencialista pues aspira al internacionalismo y a disolverse enseguida en una República Árabe, porque el panarabismo es la fuerza objetiva que tenemos para enfrentar al imperialismo y derrotar a la Entidad sionista. Para abolir el régimen colonial de la propiedad privada, arrebatar la posesión de la tierra a los imperialistas y colaboracionistas y entregarla a una clase tan desposeída que no tiene más que su prole. Y algunas armas. Una clase que no tienen nada más que perder además de sus cadenas. *Proletarias, proletarios de todos los países y pueblos oprimidos, ¡uníos!*

A LEAP OF

Alessandra Pomarico
Nikolay Oleynikov

CONFESSIONS FROM

THOSE IN STRUGGLE OF LEARNING

FAITH

A LEAP OF FAITH

Confessions from Those in the Struggle of Learning

Alessandra Pomarico, Nikolay Oleynikov
with the Free Home University community

QUESTION 1: *Are you a Communist?*

ANSWER: Yes.

QUESTION 2: *What is the aim of the Communists?*

ANSWER: *To organise society in such a way that every member of it can develop and use all his capabilities and powers in complete freedom and without thereby infringing the basic not sure if we want to use this quote maybe conditions of this society.*

QUESTION 3: *How do you wish to achieve this aim?*

ANSWER: *By the elimination of private property, and its replacement by community of property.*

QUESTION 4: *On what do you base your community of property?*

ANSWER: First we need to unlearn the privatization of life, and uplearn collectively and relationally. At Free Home University (artistic-pedagogical initiative based on living together) we question forms of oppression, explore non-capitalist relationships, open a time-space for militant and convivial inquiry, in solidarity with communities of practice and struggle.

In this pamphlet, co-conveners Alessandra Pomarico and Nikolay Oleynikov portray participants of different sessions engaging with the questions opened by the **Draft of a Communist Confession of Faith**, written by Engels in 1847 to accompany the Communist Manifesto. Their confessions poetically evoke intentions, desires, learnings, and tools that emerged in their ongoing collective experiment. The bright future and a more just society that Communism prefigured is still far away, yet this group of committed commoners insists on learning how to struggle better together.

I am a **Giant Mask** made of papier-mache, assembled by those called migrants, refugees, asylum seekers: those who are displaced. It was the time of the siege of Aleppo, and they carried me at a rally. I also performed the Other in a Brechtian learning cabaret staged against war, racism, exploitation, deportation, and systems of exclusion. I am now persuaded that art is a political tool, useful to build awareness and weave relationships. I profess an art in service of the wretched, the discriminated, the oppressed.

QUESTION: How do you wish to achieve this aim?

ANSWER: Learning from our struggles, amplifying them and sharing their histories. For this, we **commemorate** the teachers who paved the way for us: **Freire, Brecht, Boal, Illich, Fanon, hooks, Lorde, Comandanta Ramona**, among many others.

REFLECTION → ANALYSIS → ACTION
Again and Again!

session: **Performing the Struggle**, 2016, Lecce

with **Claire DOLAN** (BREAD and PUPPET THEATER) & the newly formed constituency of displaced people in Salento

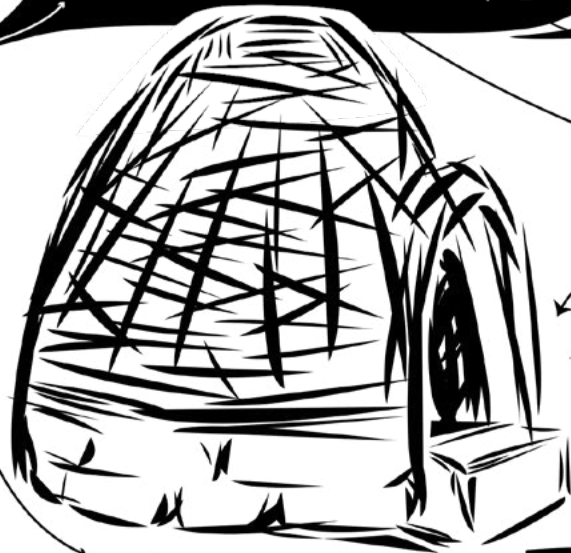

My name is **Silvia** and I confess to a belief in the power of united women. We are the **commoners**, those who defend life in all its forms against patriarchal-racist capitalism, colonialism, imperialism. We need to organize, and call for a feminist strike to reclaim the means of reproduction, that precious yet invisible lifeblood that fuels the world of wage labour. Arms crossed, machines stopped: the arms that cook, clean, carry—folded! The machines of domestic drudgery—off! No laundry, no chores, no sex for the war-makers! The stake still chafes the back, the pyre still burns the flesh, but we know how to refuse. We need to engulf the system that is at war with life. My heart goes out to the Palestinian women bearing the cost of genocide.

session: **The Time is Now, a Time for Bodies, a Time for Care and Reproduction of Life**, 2019, Parma

with **Silvia FEDERICI**, the FEMINIST RESEARCH PLATFORM AGAINST VIOLENCE, and ART LAB BENE COMUNE occupied social centre

ON WHAT DO YOU BASE

Me, I'm **Pollaio** aka **Chicken Coop** or **Henhouse** **com-**
posed of local materials—hemp, limestone plaster,
bamboo. I'm inhabited by my **companions**—the hens.

Let them speak out!

We, the **Hens**, **commingle** and **commune**: land, time,
different knowledges and of course the means of
production. We experiment with living collectively and
sustainably, reusing agricultural waste, upcycling
discarded school furniture, sharing bread (yes **compagne**
means *those who share bread*); we especially build
refuge for those who escape injustice or are found
hopeless. We invent words, to find a common language
and undo that of the oppressor. we world worlds in
which many worlds exist.

We build a larger, interdependent **community** including
human and the more-than-human, the living and the
dead. We practice interspecies love, we co-create
rituals, we celebrate our ancestors

various sessions with **Casa delle Agricoltura, Inland /
Campo Adentro, Konstfack** and displaced people, reunited
hens, regenerated soils, rehabilitated donkeys, repopulated
villages, resuscitated trees, migrant seeds and all of those
living in our memory. *Castiglione d'Otranto, from 2017 on*

▶ YOUR COMMUNITY OF PROPERTY?

I hear you, **comradé** ! I'm **Cuore Dentato**—the **Heart Full of Teeth**, I too cultivate that kind of revolutionary love, that way of thinking-feeling-acting, that form of studying transversally, connecting the head, the heart and the hands. I break with each failure, yet every mistake will teach us. I sing when moments of solidarity arrive, I long and belong, pulsating within our entanglement(s). I grew teeth to bite the fascists, to rip the heads off the hydra. They tremble, I bleed, I learn how to resist. Soon, roots will grow, grounding me, spreading and intertwining with the hearts of other comrades.

CORAZONAMOS JUNTEX!

The Night of the Teethful Hearts, a lab, a carnival, a second line parade to celebrate the life of Comrade David Graeber (Rest In Power) October 2019, LECCE

When the **Heron** raps:

I don't know, I don't know why, why there's
racism on the bus; I dunno, I dunno why there's
racism in the streets, the church, the fields, the
shops, and here, and there, and everywhere.

Black Raven responds:

Bodies will be back, will be back!
The Revolution will not be televised!

Then the **Dove** cries:

Cuccuruccucu, Paloma! We are the Forest
Enclosed by the Wall, our intelligence is metabolic,
embodied, rhizomatic.

We refuse to oil the cogs of the military-industrial
complex; we are a living ecosystem. How can we
help the human animal to acknowledge our inter-
dependence and interconnection? Which stories
do we need to sing?

We carry seeds of freedom, justice, and peace.

We see no borders: we repair, we mend, we

session: **Bodies Will be Back**, 2016, Lecce
with: **Sista Oloruntoyin** of SCHWABBINGGRAD BALLETT/
ARRIVATI, **Dani d'Emilia** of LA POCHA NOSTRA and a
temporary community of refugees in Salento

mural lab: **Incredible Hospitality of the Birds / Murali
Rurali**, 2019, Castiglione d'Otranto,
with: **Nikolay Oleynikov** and migrant families

sessions: **What is the Sound of Freedom**, 2015, Lecce
What is the Sound of Justice 2015, Lecce
What is the Sound of the Border, 2023 – ongoing, England
with: **Ultra-red** command and communities of displaced

filmmaking lab: **We Are the Forest Enclosed by the
Wall**, 2024-25, Arneo

PRÓLEG AL MANI

Equipo Jeleton
(Gelen Alcántara Sánchez
y Jesusi Arpal Moya)

FEST COMUNIST

IA N.H.I (NO HUMAN

S INVOLVED) DE SYLVIA WYNTER

A DE KARL MARX I FRIED

RICH ENGELS

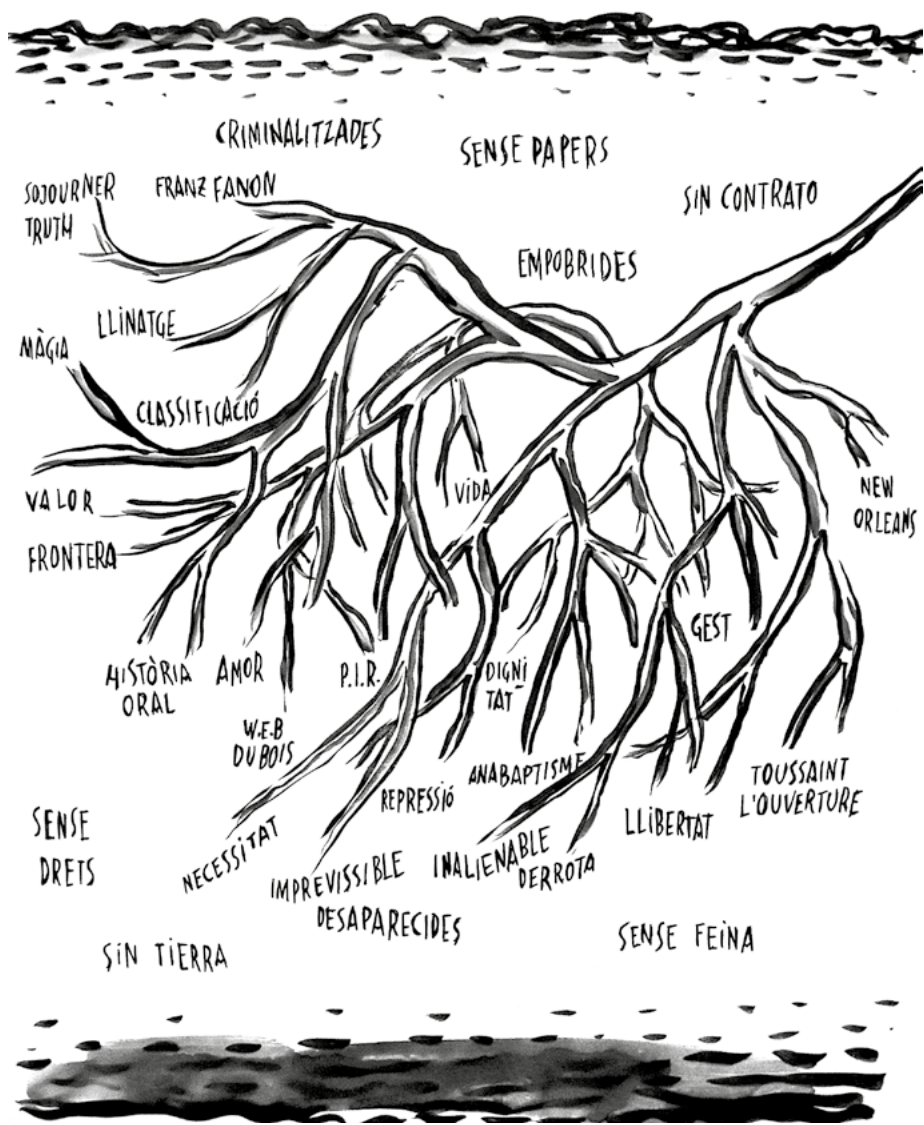

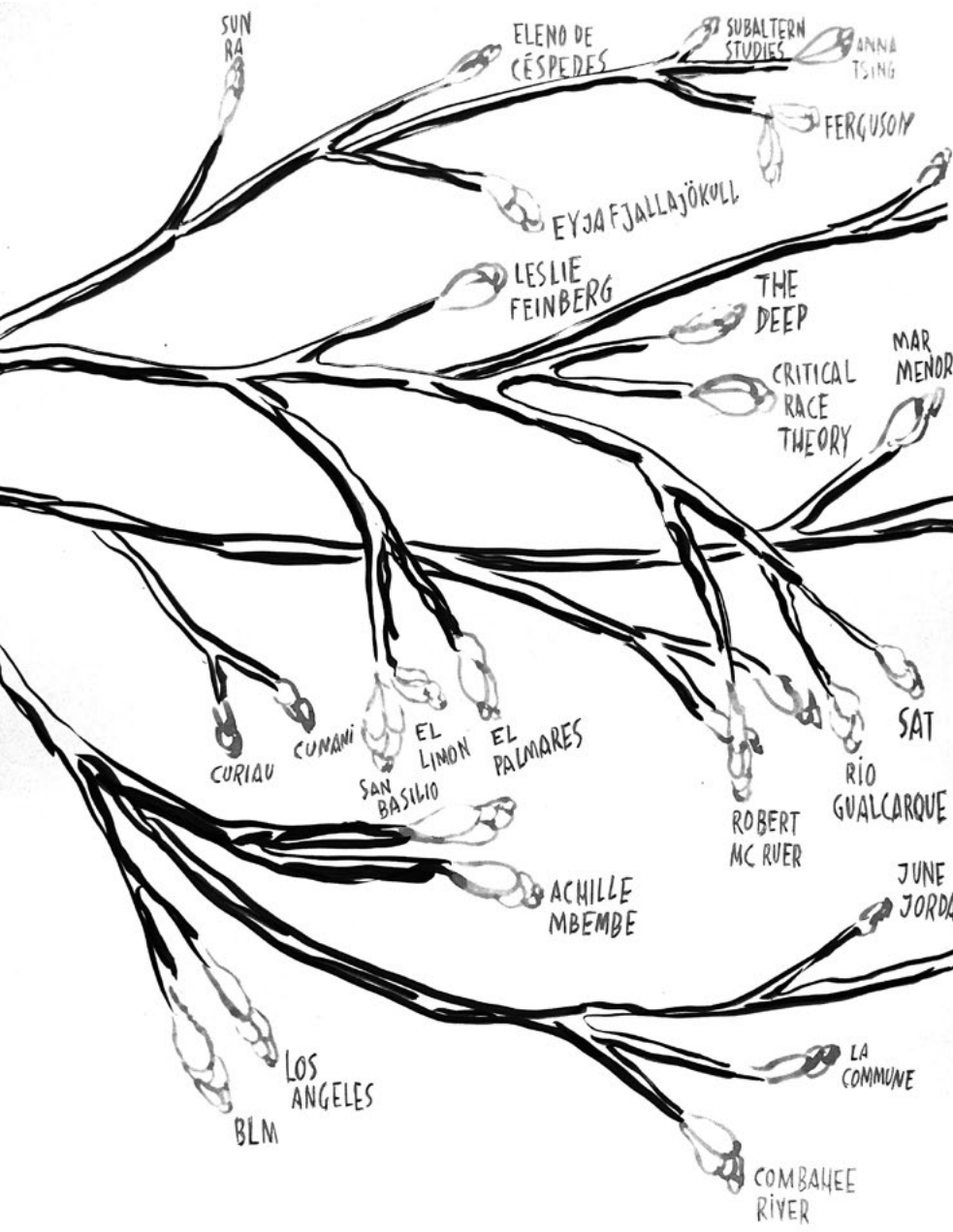
PROLEGAL
MANIFEST
COMUNISTA
DE KARL MARX FRIEDRICH
ENGELS

IA
N.H.I. NO HUMANS
INVOLVED
DE SYLVIA WYNTER

PER
JELETON
i
LIS SEVIS
AMIGUIS

SUN RA

ELENO DE CÉSPEDES

SUBALTERN STUDIES

ANNA TSING

FERGUSON

EYJAFJALLAJÖKULL

LESLIE FEINBERG

THE DEEP

CRITICAL RACE THEORY

MAR MENDOR

CURIAU

CUMANI

EL LIMON

EL PALMARES

SAN BASILIO

RIO GUALCARQUE

SAT

ROBERT MC RUER

JUNE JORDA

ACHILLE MBEMBE

LOS ANGELES

BLM

LA COMMUNE

COMBAHEE RIVER

PRIMAVERA

L' ESCOLTA

SOMIAR

EL
DESPERTAR

ALLÒ
INEVITABLE

LAS
VERDADES

EL
CARRER

EL
CULTIV

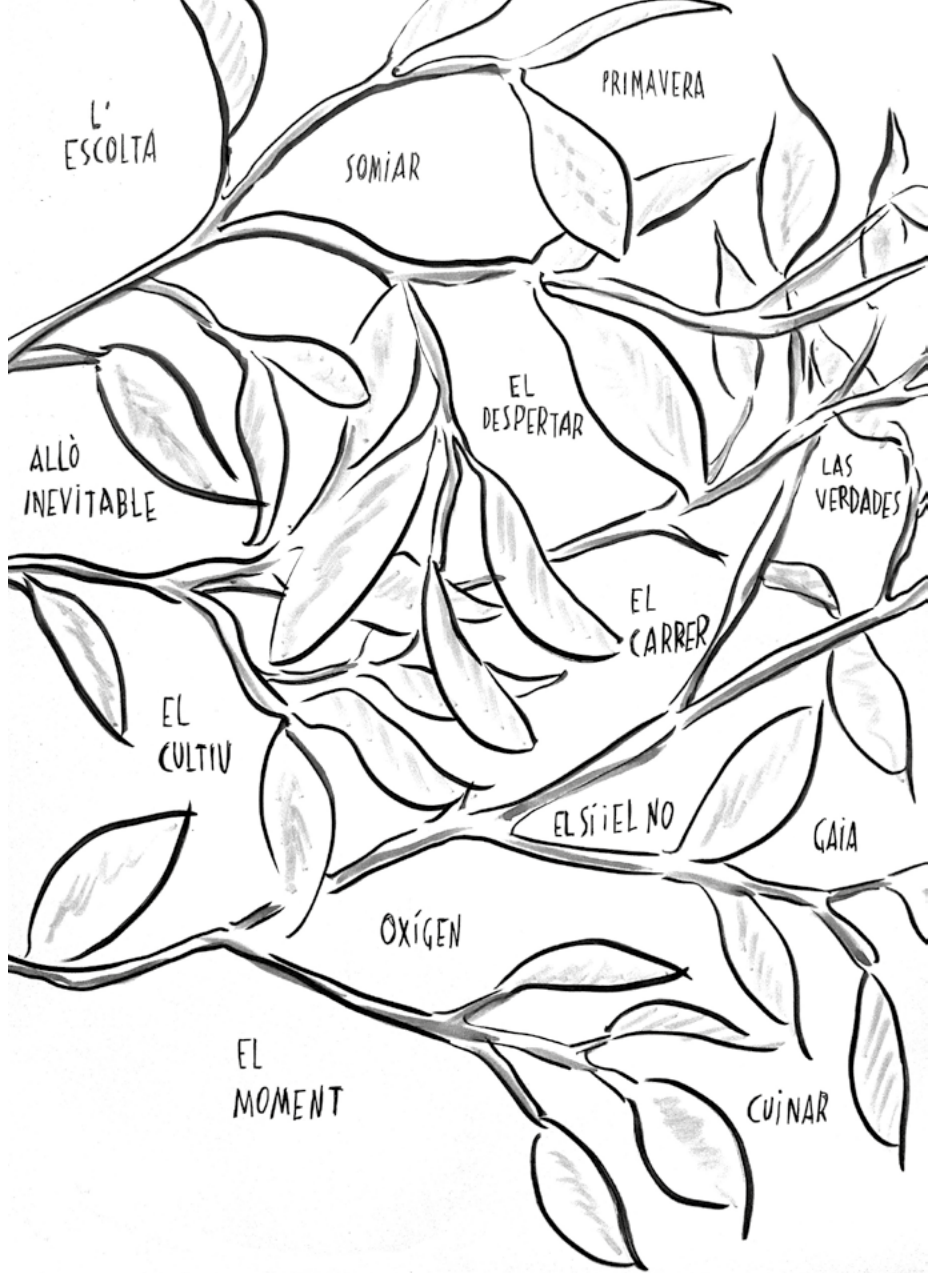
EL SÍ EL NO

GAIA

OXÍGEN

EL
MOMENT

CUINAR

HAITI

LIS
NO
NASCU
DIS

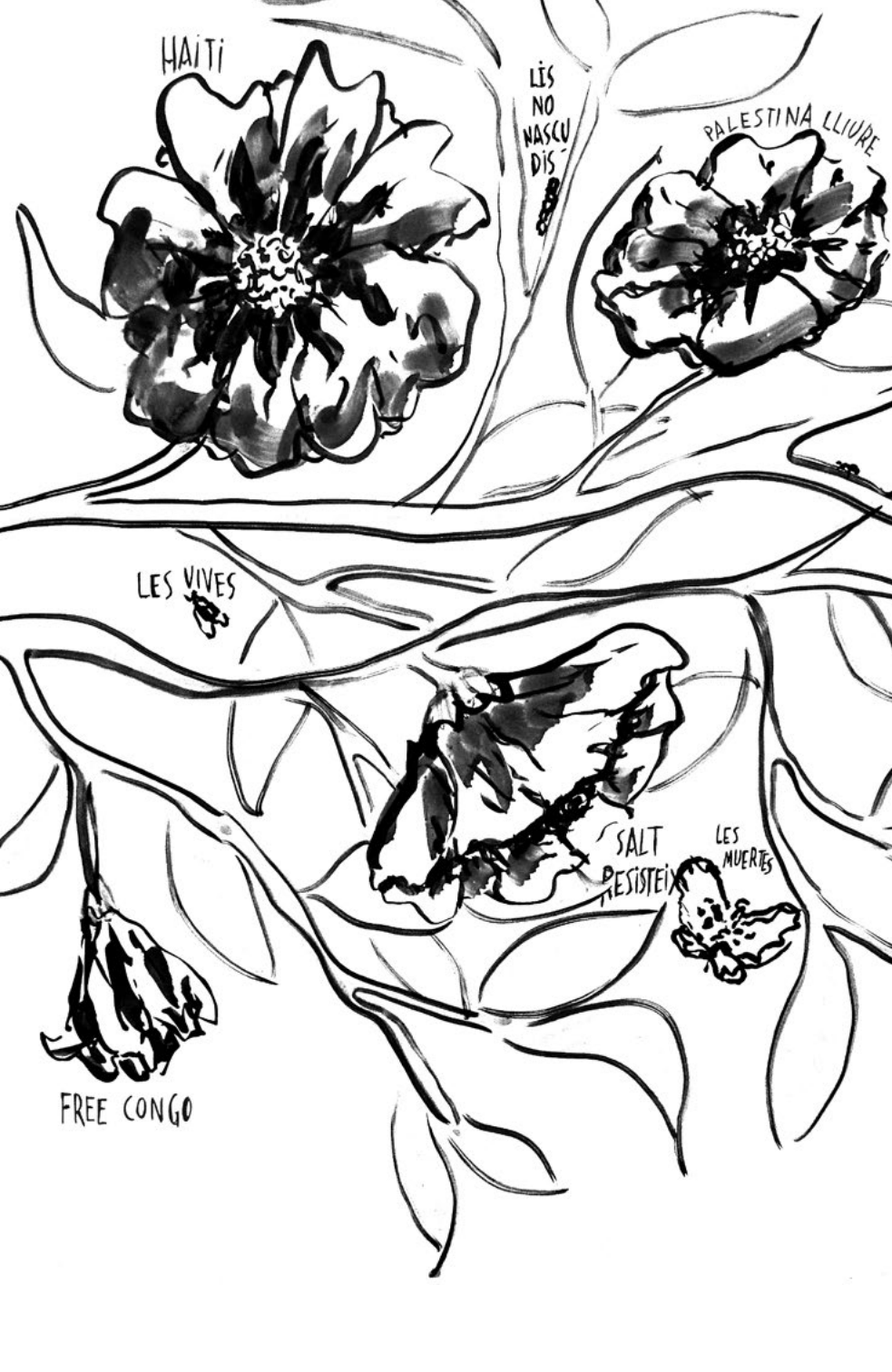
PALESTINA
LLIBRE

LES
VIVES

SALT
RESISTEIX

LES
MUERTES

FREE
CONGO

YO MATÉ A

Helios F. Garcés

UN ANTI-PRÓLOGO

JEFF BEZOS

AL MANIFIESTO COMUNISTA DESDE LOS ALMACEN

ES DE AMAZON EL PRAT

«El capital es trabajo muerto que solo se reanima a manera de un vampiro, al chupar trabajo vivo, y que vive tanto más cuanto más trabajovivo chupa»

«...en realidad, su vampiro no se desprende de él mientras quede por explotar un músculo, un tendón, una gota de sangre».

Karl Marx, *El Capital*

Introducción

¿Las condiciones materiales de la revolución? Las tonalidades de la ira se habían adelantado. Y no estaban solas. Buscaban sindicatos combativos que enfrentaran el capitalismo racial. Y encontraron a Pantera. Encontraron al Sindicato de Manteros. A las jornaleras de la fresa, en Huelva. A los jornaleros de los mares de plástico, en Almería, en Lleida. Encontraron la Plataforma Sindical de la Venta Ambulante, en Asturias. A los sindicatos de vivienda en Barcelona y Madrid. Se unieron. Se abrazaron. Y siguieron adelante. Las tonalidades de la ira llegaron antes que las condiciones de la revolución. Todas juntas. Y buscaron lugares desde los que resistir y contraatacar. Estuvieron en la ciudad. Recorrieron cada una de sus calles. Encontraron escuelas contra el racismo estructural e institucional. Pequeños colectivos de gente romaní, africana, magrebí, asiática, indígena de Abya Yala; clases trabajadoras subalternas de todos los colores, colectivos que soñaban con ser grandes organizaciones. Entraron en las sedes de los partidos políticos. Exploraron los grandes edificios sindicales. Allí encontraron legados imponentes, seres humanos decentes y

algunas marionetas al servicio de la patronal propias de la última década. Buscaban dignidad. Valentía. Y encontraron a los barrios olvidados. Encontraron la Plataforma por la Dignidad, en Font de la Pólvora. A Tabadol, en la Cañada Real. Fueron al Polígono Sur, en Sevilla, al Almanjáyar, en Granada. A la Mina, en Barcelona. Las tonalidades de la ira llegaron antes.

Leo fugazmente unas páginas del Manifiesto Comunista antes de salir de casa a las 4.00 de la mañana hacia las grandes naves de Amazon, en el Prat de Llobregat, donde trabajo como mozo de almacén. La política de empresa hace hincapié en supuestos valores de empoderamiento inclusivos. De manera que, siempre que te tragues el *merchandising* corporativista de Amazon, siempre que no pongas inconvenientes a la expansión imperial de sus sádicos métodos de explotación laboral, a su complicidad abierta con la pauperización del mercado laboral internacional, a su participación activa en el proyecto sionista y a todas las demás problemáticas implicadas en la elaboración de su *modus vivendi* y de tu propia destrucción como persona trabajadora, tu identidad es efusivamente bienvenida. Sea cual sea. El Capital es capaz de engullir cualquier retórica disidente y transformarla en un eslogan publicitario del capitalismo *all lives matters*.

Notas de abordó: cómo sobrevivir al día de la marmota

Idea número 1:

Pensar en la competitividad insoportable del día a día y en la propaganda amigable con la que J. Bezos inunda las redes sociales para lavarle la cara a su criatura me cabrea infinitamente. Si buscas en internet, tienes que tragarte a la fuerza decenas de vídeos en YouTube, en Twitter y en Instagram sobre lo supuestamente divertido que es trabajar para El Monstruo. Para estos spots, suelen contar con gente no blanca. Especialmente desde que comenzaran las protestas laborales y las huelgas a nivel internacional, la multinacional ha fletado internet con testimonios sentimentaloides que, por activa y por pasiva, lo muestran como la gallina de los huevos de oro de la caridad del momento; donativos para hospitales, para la

investigación del cáncer infantil, Amazon como ejemplo de una atmósfera laboral interseccional. Hasta ha lanzado su propia cabalgata para el Día del Orgullo: *Glamazon*.

Idea número 2:

Ah, una pregunta sobre El Monstruo, ¿Cuál es la fuerza de trabajo favorita para la mayor empresa del mundo? La respuesta es *Black Employment*. Amazon lleva a cabo una campaña específica para promocionar la contratación de personas negras, y pone especial ahínco en las personas negras de origen caribeño. ¿Por qué esa fijación? Esto no tiene nada que ver con la justicia racial. Timarte con la pretensión de ‘incluirte’ para explotarte de otras maneras y por otros medios no es igualdad ni justicia racial. Pero Amazon es como el gobierno de los EE. UU. y como comienzan a ser muchos partidos políticos e instituciones de nuestro territorio. Ya se sabe cómo lo hacen. Buscan caras ‘de color’ para lavar su propia cara. Pero si estudias la estructura, la política y la filosofía, sigue siendo tan blanca como la leche de avena. Tan blanca como la directora del Banco Mundial, Cristina Lagarde, que es vegetariana y hace yoga. Tan blanca como la reluciente calva de Bezos, el siniestro espantapájaros de *Wall Street*. Tan blanca como la Casa Blanca, con Kamala Harris dentro, diciendo ‘adelante’ al genocidio sionista contra el pueblo palestino. La pregunta es quiénes siguen estando en el eslabón más bajo de la cadena de producción y, de nuevo, ¿por qué razón? Repito, ¿cuál es la fuerza de trabajo principal de la multinacional y por qué? Desde la raíz al fruto, la propia historia del capital tiene que ver con esta cuestión. Amazon no es un punto y aparte. La inmensa mayoría de la gente que trabaja aquí es gente migrante procedente de las excolonias. Y junto a ellos, hijos de migrantes e hijos de clases trabajadoras empobrecidas. Gente de la periferia.

Idea número 3:

En mayo de 2021, el Estado colonial sionista firmaba un ambicioso contrato de más de un billón de dólares con Amazon. El acuerdo tenía como objetivo fortalecer el aparato de control de sus fuerzas armadas y proporcionar un mayor poderío tecnológico a la infraestructura de inteligencia artificial de su gobierno. Gracias

a ello, el llamado 'Proyecto Nimbus' venía a apuntalar la 'seguridad nacional' de la colonia occidental en Palestina, es decir, a fortalecer el proyecto de ocupación israelí y el apartheid racial que mantiene a la población palestina en una situación de opresión y exclusión estructural en su propio territorio.

Idea número 4:

Se comienza a hablar sobre el terrible impacto ecológico que implica para nuestro dolorido mundo el modelo industrial amazoniano. ¿Qué hacen los responsables de Relaciones Públicas de la empresa para blindarse? Lanzan campañas mediáticas. Reciclan y hacen propaganda *greenwashing*.

Apéndice 4.1

Se conocen bien los chanchullos de la multinacional para no pagar impuestos en los territorios que saquea y cuyo mercado monopoliza hasta asfixiar al pequeño y mediano comerciante. Para denunciarlo, La Internacional Progresista puso en marcha la campaña 'Haz que Amazon pague'. ¿Cómo responden ante estas críticas y señalamientos públicos? Con donativos privados y haciendo propaganda al respecto.

Apéndice 4.2

Los trabajadores comienzan a moverse, a montar secciones sindicales, a hacer huelgas en el mundo entero. ¿Qué hacen? Infiltran espías en los sindicatos para reventar cualquier posibilidad de organización colectiva. Educan a sus perros guardianes para detectar perfiles demasiado exigentes y los anulan, los despiden o,

directamente, no los contratan.

Idea número 5:

Un punto y aparte merecen los jóvenes de clase media que vienen a ahorrar para comprarse un coche o pagarse las vacaciones. Estos suelen ser los más entusiastas. Van a mil por hora. Parecen estar contentos con el sueldo y con las condiciones. La mayoría viven en casa de sus padres. Sus caras lo dicen todo. No tienen que pagar alquiler. No tienen familia que apoyar. Esta es su primera experiencia en el mundo laboral. Vienen como si fueran *Boy Scouts* a un campamento de verano. Los estimulan con la propaganda liberal *friendly* para jovenzuelos

con ganas de comerse el mundo. Su mundo. Son los que se tragan y regurgitan el *speech*. Muchos de ellos pasan rápidamente a ser *leads* y *managers*. Obvio. Son los que imparten la doctrina de la “actitud” y la “productividad” con más convencimiento.

Idea número 6:

Amazon invirtió grandes sumas de fajos de billetes en investigar los hábitos de consumo a nivel mundial. Sin ir más lejos, en octubre de 2019, puso en marcha junto a Drapers un gran estudio destinado a analizar de qué forma estaba evolucionando el comprador europeo, cuáles eran sus expectativas y hacia dónde se dirigía. Pero cuidado, las razones del éxito de El Monstruo en su profunda comprensión de los hábitos de consumo son anteriores a la pandemia del coronavirus. No es que la empresa, que funcionaba como gran distribuidor de productos de toda índole y marca –incluida, por supuesto, la suya– supiera interpretar la mente del consumidor estándar, que también, sino que incluso, tal y como en 2017 mencionaba en su web la empresa PwC España: “Amazon ya marca los hábitos de compra de los consumidores en España y en el mundo”.

Idea número 7:

En diciembre de 2021, el gobierno italiano sancionó a Amazon con una multa de nada menos que 1.128 millones de euros. ¿Por qué? Por ser el abusón del instituto en el patio del recreo. ¿Y de quién abusaba? ¡De los abusones! No es broma. Amazon era el abusón de los abusones. Les daba collejas, tirones de orejas en el pasillo y les amenazaba con robarles el bocadillo que les habían hecho las abuelas. Imagínate el percal. Ahora en serio, fue por perjudicar deliberadamente a la competencia utilizando estrategias que incumplen el Tratado de Funcionamiento de la Unión Europea.

Creo no exagerar en absoluto cuando aseguro que fue eso de «¡Amazon se lo merece!» lo que, repetido varios millones de veces a lo largo del día, abrió la puerta al crack definitivo. Al menos en mi caso. Pero faltaba el empujoncito. Siempre hay un crack que se complementa con un empujoncito. Y esa misteriosa conjunción alquímica vino a producirse ante nuestros mismísimos rostros cuando el majareta de J. Bezos y una esperpéntica

tripulación de caminantes blancos manifestaron su intención de viajar al espacio durante el miércoles 20 de julio de 2021.

Y de ninguna manera. Nadie se infiltró en la mayor multinacional del mundo para tener una experiencia frívola sobre la que escribir y después volver a casa de papáito o a una residencia de escritores para escribir el próximo libro. De hecho, mi tiempo dentro de Amazon no fue una excepción, sino la norma. Escribo con las botas de protección con punta de acero puestas. Eso lo cambia casi todo. He dicho casi. Porque lo cierto es que, pensándolo bien, no puedo ofrecer otra cosa que brochazos. Trazos gruesos. Frases entrecortadas. No tengo tiempo para hilar fino. Tengo que ir a trabajar. Esa es mi estética. Mi poética: tengo que perseguir un sueldo y, para conseguirlo, no me queda otra que enfrentarme a la experiencia de la explotación. Punto final. Parto de esa consciencia, de esa limitación que, por otra parte, abre la puerta a otra manera de entender todo este embrollo. Debo transformar mi monólogo interior en un diálogo útil. La historia será un diálogo abrupto. Roto. Una manera de enfrentar la relación entre intimidad y conflicto. Entre condiciones materiales y sentido común. No entregar en bandeja el preciado ámbito de las emociones al Monstruo. Disputar el nexa. Nada nuevo entonces.

¿Qué por qué digo todo esto? Porque estoy encorvado en mi pequeña habitación sin luz. Sentado frente al Manifiesto Comunista y dejándome la vista en él. Mis compañeros de piso, militantes anticapitalistas convencidos, tendidos sobre los sofás del salón mirando TikTok, compran sus libros anticapitalistas, un día sí y otro también, a través del servidor de Amazon. Incluso desde que trabajo en el centro logístico, desde que llego a casa con los pies destrozados, los nervios a flor de piel y les cuento con detalle cómo es, sigo encontrándome a los repartidores de la empresa en la puerta del piso dos o tres veces por semana. Me siento insultado ¿Cómo puedo combatir algo así? No basta con soflamas, eso está claro. Con qué argumento impactante, con qué historia lacrimógena puedes librar semejante batalla. Con ninguna. Si ese *homo immediatus* más compulsivo, más virtual y sí, más empobrecido, colma parte de su ansiedad, derivada de la situación de crisis y de su correspondiente halo de incertidumbre apocalíptica, a través del

consumo, qué hacemos para impedir eso con panfletos literarios de autoficción. Nada.

Las tonalidades de la ira llegaron antes. Y lo que se traían entre manos no era cualquier cosa. Debían atender muchos frentes. En primer lugar, eran sujetos racializados que vivían en el seno del Imperio, dentro de las entrañas del propio Monstruo. Migrantes, hijos y nietas de migrantes de la diáspora postcolonial, o descendientes de ancestras cuya colonización se produjo dentro de la propia Europa. Efectivamente, dentro de la maravillosa Europa de los Derechos Humanos. ¿Y qué significaba aquello en términos prácticos? Era un hecho constatado que los y las trabajadoras más desprotegidas, las peores pagadas, las más explotadas a escala global, eran precisamente los descendientes de los pueblos esclavizados, colonizados, desposeídos desde los propios inicios del capitalismo. Y no era ninguna coincidencia que, 1º: buena parte de esos mismos pueblos se vieran obligados a abandonar sus tierras y terminasen siendo no ciudadanos en Europa y 2º: que el último eslabón de la pirámide lo conformasen las mujeres no blancas. Ese era, cada vez más, el aspecto multiforme de las clases trabajadoras europeas.

Esta realidad de la que nuestra misma presencia era resultado tenía que ver con la propia fundación del capitalismo. No era algo nuevo, ni había sido inaugurado con las migraciones contemporáneas. Durante siglos, para que unas fueran sometidas, otras eran perseguidas. Mutiladas. Y obligadas a separarse de su comunidad para siempre. Para que unos fueran convertidos en asalariados, otros fueron raptados y vendidos como esclavos. Como propiedades. Para que unas fueran explotadas en las fábricas, otras fueron exterminadas. Violadas y utilizadas como concubinas de los europeos masivamente en las colonias. Ese abismo material del propio capitalismo construido sobre el orden racial y patriarcal que estructuraba la clase no era una entelequia. Podía verse con claridad cómo se mostraba de forma obscena en los asentamientos chabolistas de trabajadoras y trabajadores de las excolonias en los campos de toda la geografía europea. En los barrios y municipios de chabolismo vertical poblados por familias gitanas y migrantes. En los mismos centros de las grandes ciudades y sus periferias urbanas. En la estratificación laboral a un nivel internacional, y sí, también en los almacenes de Amazon.

No solo eso. A lo largo de la última década, el equipo de Amazon ha perfeccionado con destreza los procesos de recepción, almacenaje y entrega a la velocidad de la luz de los pedidos, colmando la necesidad de inmediatez que precisamente el Monstruo ha contribuido a crear. Todo ello, gracias a sus devaneos industriales con lo más laureado de la inteligencia artificial y a múltiples métodos psicológicos de explotación intensiva desarrollados en sus centros de trabajo. Para hacerlo, nada mejor que aprovechar un mercado laboral plagado de miles de seres humanos disponibles y desechables. Cuerpos y mentes de usar y tirar. Personas desesperadas por encontrar un trabajo, el que sea. Aunque dure tres días. Una semana. Un mes. De personas que se agarrarían a cualquier clavo ardiendo y en cualquiera condición. Y aquí estoy. Mi nombre es Manuel Fernández Jiménez. En busca del clavo ardiendo. Uno más, atrapado en las circunstancias. Rehén de las condiciones de posibilidad que lo permiten. Soy, ¿cómo decirlo? Eso, sí: 'la fuerza de trabajo'. Hola, Marx. Y esa es la historia que he de contar. Aunque ya veremos lo que pasa. No tengo tiempo para seguir ahora. Lee el Manifiesto Comunista.

Tengo que ir a trabajar.

CALDERO MAIES

Karo Moret-Miranda

TAS, CALDERO

MANIFESTA

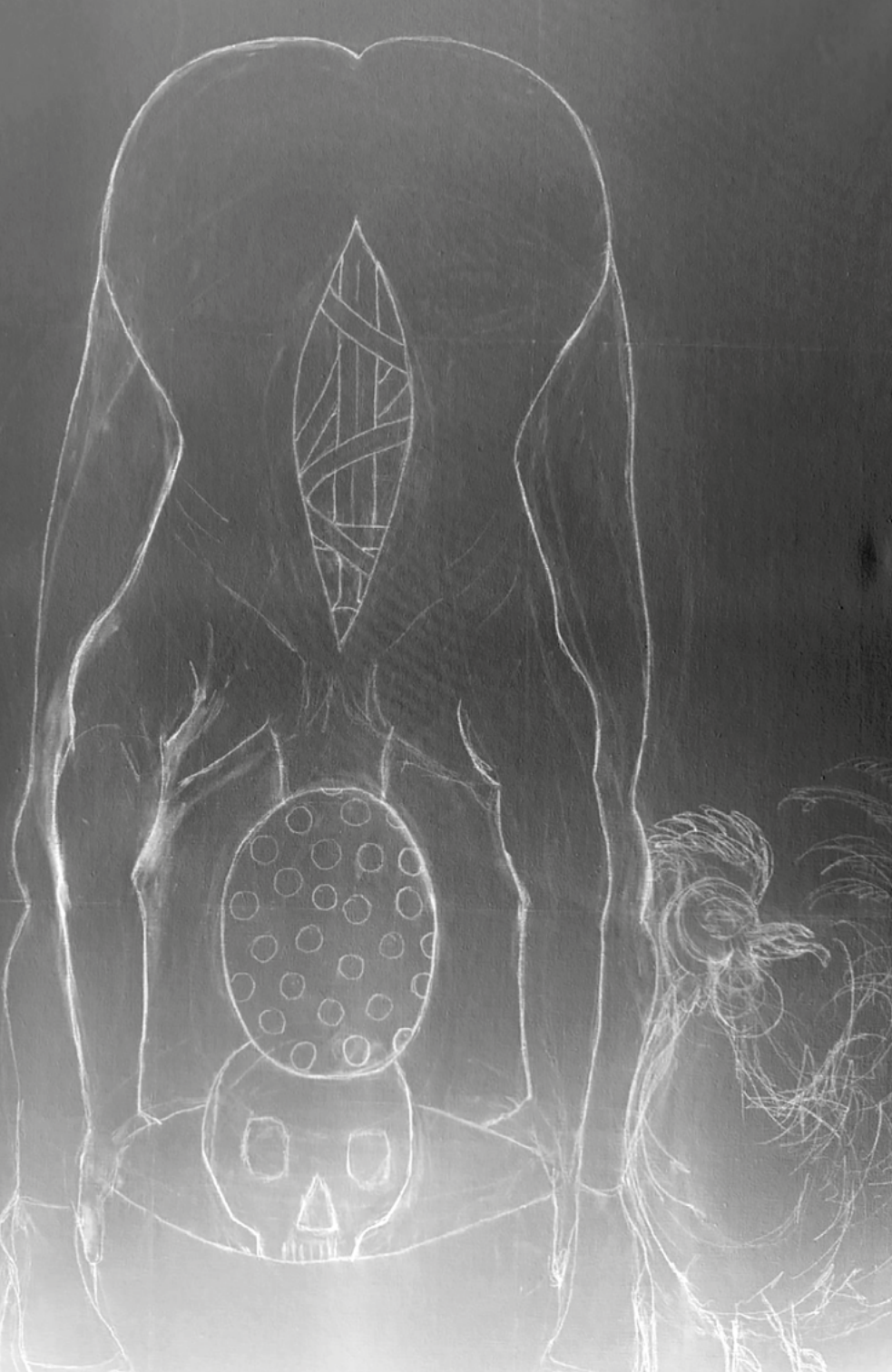
Caldero Maiestas, Caldero Manifesta

me arrancaron de los libros, de los mapas,
y el que inscribe,
olvidó que mis ancestras egbocean al rescate
subvirtiendo tu neurosis, invisibles pero alertas.
ni en tu manifiesto, ni en tu discurso profundo
ni existí ni me incluiste
y ahora que mis ancestras recorren el mundo en desacato,
de tumba en tumba,
tu barco negrero como Ménades, desmembrando,

moret-miranda.k (2022) Eshu en Scivias.

cada herida es legendaria, y cada lágrima un camino,
protegen de tu lascivia,
cuando los archivos nos niegan,
cuando tus textos nos borran,
guardianas en el combate
el tambor retumbara iluminando los altares,
llamando a incendiar ríos
forzando por escurrir los mares.

moret-miranda.k (2025) Doble Fundamento(draft)

tu deuda,
está en la sangre que abonó cosechas,
el oro y la plata de tus monedas
los cuerpos violados, la carne rota,
la leche que alimentó tu descendencia
así que cuando mi lumbre, de la que no te percatas
empiece a dejarte ciego y a interrumpir tus palabras,
los vientres que profanaste
vendrán a pedirte cuentas.

moret-miranda.k (2025) Caldero Manifesta, Caldero Maiestas
o Cuando Yalodde baje en puyas (draft working progress)

ya no me arrodillo ante cruces ni dioses ajenos,
mi altar son los ríos, mi fe son los truenos.
Estas brujas y concubinas cuyos senos te alimentaron
queloides de latigazos en tu vergüenza regurgitaron.
Cada ceremonia interrumpida, cada canto silenciado,
está inscrito en tu vanidad conspirando con tu pasado.
Caldero Maiestas, Caldero Manifesta,
el momento nos pertenece y el ejército de ancestas
despierta.

moret-miranda.k (2025) Menina huyendo de Velázquez
(draft).

PRÓLOGOS ES

Espectros de lo Urbano (Nancy Garín G. y Antoine Silvestre)

Agradecemos a todes les fotografes activistas que registran las luchas sociales, que son parte de ellas y que sostienen la memoria activa y los sueños de resistencia vivos (fotografías: K. Kendall, Orlando García Valenzuela, Paulo Slachevsky, Kena Lorenzini, ActUp Bcn. MUMS, CEPSS, Miguel Parra Urrutia, David Miras, Reclaim the Street, Nick Cobbing, Etcétera, Maru Waldhuter, Nicolás Pousthomis, Pietro Botte, Sol Arrese, EZLN, MEChA, Richard C. Wandel, John Rooney, Mark Grieco). Y a todos los movimientos y resistencias que siguen alimentando nuestro presente y futuros posibles.

PECTRALES DE POSIBLES IMPOSI BLES

Las historias

SALUD SEMILLAS V SOBERANIA
#NOALTPP11

Thousands rave it up at illegal party

RED DE CUI ADOS
Anti Racistas

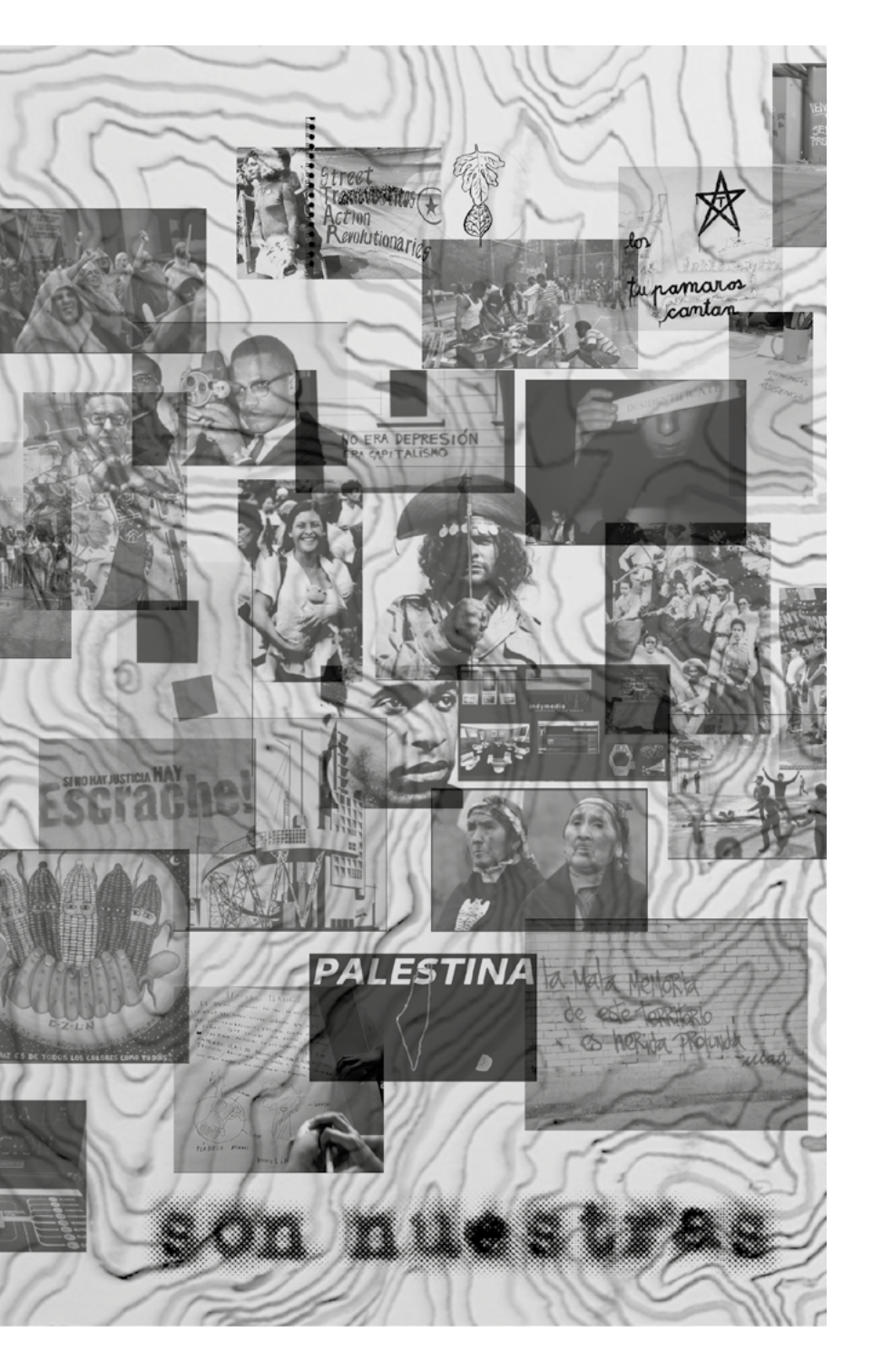

NO VAYAS AL MALL
SKMIO

EL SILENCIO
NO ES MI
IDIOMA!

Great Transition Action Revolutionaries

los
pamamaron
cantar

NO ERA DEPRESIÓN
PARA CAPITALISMO

SI NO HAY JUSTICIA HAY
Escrache!

PALESTINA

la Mala Memoria
de este territorio
es herida profunda

SON NUESTRAS

la memoria

CUMANARDE

Argentina no media ceta

El error en creer que la tierra es nuestra cuando la verdad de las cosas es que nuestros paises de la tierra

RESISTIMO

GRANDMASTER FLASH & THE FURIOUS FIVE

mestranza@bot199.com

infinita

SILENCIO → UERTE

prologar el futuro

de posibles imposibles

SI NO HAY JUSTICIA... HAY FUNA!!
COMISION FUNA

BLACK LIVES MATTER

LIBIA
LIBERIA
LEBANON
LAOS
JORDAN
JAPAN
IRAQ
INDONESIA
INDIA
GOLD COAST
ETHIOPIA

parásitos... ¿quanos? ¿copen?

M19

lo imposible

PRÓLOGO

Daniel Valencia Sepúlveda

DEJA QUE LOS FANTASMAS

TE ENCUENTREN

Cuando el manifiesto comunista fue redactado, Europa ardía en revueltas. 1845 también fue un año convulso, sin embargo, Marx y Engels lograron inscribir en esas páginas algo que excedió con mucho el contexto inmediato. El texto no describe un momento histórico cerrado; más bien condensa un diagnóstico radical de la modernidad capitalista, mientras que, propone un horizonte de emancipación que no puede ser confinado al siglo **xx**.

No obstante, al leerlo desde contextos no europeos, y más bien figurados a partir de la memoria colonial, emerge un desfase. El texto señala a la lógica de la burguesía industrial y del proletariado europeo; pero omite la violencia fundacional de la colonización, el saqueo de África y América, la esclavitud y la racialización del mundo, esto que posibilitó la acumulación originaria. Y aún siendo así, esa omisión no invalida, pero obliga a tensionarlo con otras genealogías. Como recuerda Cedric Robinson, el capitalismo ni puede entenderse sin el marxismo negro, que visibiliza cómo la racialización ha sido constitutiva del orden capitalista desde sus inicios.

I. Un fantasma recorre Europa

La primera frase – “Un fantasma recorre Europa” – enuncia ese diagnóstico sobre el autopercebido “viejo continente”. Pero leer ese espectro desde nuestra-américa, África o Asia obliga a complejizarlo: el capitalismo no se originó sólo en las fábricas europeas, sino en la violencia fundante de la colonización. Así, podemos decir que la primera tensión con el Manifiesto, se revela en el momento en el que Marx y Engels describen con precisión la dinámica de la burguesía y el proletariado en las ciudades

industriales, pero no alcanzaron a dimensionar la centralidad del saqueo colonial en la acumulación de capital.

El manifiesto entonces, debe leerse desde esa grieta colonial: no como un texto acabado, sino como texto a ser atravesado por genealogías insurgentes que van más allá de Europa. Allí en donde Marx y Engels hablaban de lucha de clases, los pueblos colonizados ya sabían de la lucha por la misma, de la resistencia contra la aniquilación.

La historia del marxismo puede ser –también– entendida como la historia de sus traiciones. Lo que nació como un llamado incendiario se convirtió en un dogma burocrático. El Manifiesto fue leído como catecismo en manuales escolares, reducido a la forma repetida, a estatu vercosa e inerte en la plaza pública. Sí algo lo define, sin duda, es el carácter vital, su necesidad de movimiento. No hay manifiesto si no hay insurrección. Convertir el Manifiesto Comunista en doctrina es sofocar su potencia poética. Por eso, me interesa proponer este prólogo como una oportunidad de regresarle la voz viva. El manifiesto no es para ser recitado de memoria, sino para ensayar su poética en nuestras prácticas, contradicho, expandido, pues su verdad no es literal: es performativa.

Algunas de las afirmaciones dentro del Manifiesto parecen ser escritas para nuestro presente. La burguesía, dicen Marx y Engels, no puede existir sin revolucionar constantemente los instrumentos de producción, sin necesariamente transformar las relaciones sociales. Esta descripción del capitalismo como fuerza de innovación destructiva sigue siendo exacta: hoy la vemos en la inteligencia artificial, en las finanzas algorítmicas, en las plataformas digitales que reorganiza el tiempo y el deseo.

El capital, insistían ellos, convierte todo en mercancía. Hoy sabemos que esa mercancía incluye no sólo la fuerza de trabajo, sino también la atención, los afectos, el sufrimiento psíquico, e incluso la memoria. La llamada “economía de datos” no es otra cosa que la radicalización de la lógica de mercantilización. Al mismo tiempo, el Manifiesto anticipa la fragilidad del sistema: allí donde el capital expande sus fronteras, también genera las condiciones de su crisis. La inestabilidad no es accidente, es su motor. En ese sentido, leer el Manifiesto es también reconocer en el presente las grietas, los momentos en que el

sistema revela su vulnerabilidad.

II. El proletariado en expansión

Cuando Marx y Engels hablan de proletariado, piensan en el obrero fabril. Pero hoy, ese sujeto se ha transformado y expandido. El proletariado contemporáneo incluye:

- lxs trabajadorxs precarizadxs de aplicaciones (y por lo tanto, todas las personas que se ven afectadas bajo la uberización de la economía y sus espacios)
- el migrante sin papeles
- la madre que sostiene la vida en economías de cuidados invisibilizados,
- la comunidad desplazada por el extractivismo
- los cuerpos racializados que habitan y transitan el margen de las urbes

La lucha de clases persiste, pero su cartografía se ha complejizado. El reto es ampliar la noción de proletariado para incluir todas las formas de despojo y su explotación que el capitalismo globalizado produce. El Manifiesto nos propone una brújula, sin embargo, tal como Fanon lo había señalado con anterioridad, debemos abandonar todo aquello que ha sido construido como reducto de lo humano. Sólo así ese “nosotrxs” convocado puede volverse verdaderamente internacional.

Sí el comunismo, como escriben Marx y Engels, no es un estado de cosas que haya que instaurar, sino el movimiento que anula el estado de las cosas existentes, podemos asumir que no es un modelo acabado, sino imaginación radical en movimiento. Esa imaginación no está únicamente en los programas políticos de Estado, sino en prácticas concretas de lo común:

- las asambleas comunitarias que organizan la vida de los pueblos,
- las ollas populares que sostienen cuerpos en medio de la crisis,
- las ocupaciones urbanas que reinventan el uso de la vivienda,
- las pedagogías insurgentes que rehúsan la obediencia colonial,
- las madres buscadoras organizadas más allá de la brutalización.

Cada forma de apoyo mutuo, cada gesto de solidaridad, cada acto de desobediencia contra la propiedad privada es ya un ensayo más allá del comunismo.

III. El tiempo espiralar de la revolución

Uno de los riesgos al leer el Manifiesto es hacerlo desde una concepción lineal de la historia: primero la burguesía, luego el proletariado, después la revolución. Sin embargo, la experiencia histórica nos señala otra temporalidad. Como lo propone Leda Maria Martins, el tiempo de las luchas es espiralar: retorna, se repite, se bifurca. El comunismo no es destino al final de la historia, sino insistencia intermitente: Comuna de París, revolución haitiana, quilombos, zapatismo, insurrecciones contemporáneas. Cada una es una iteración distinta del mismo gesto: habitar el mundo de otra manera. El comunismo no llega al final de su secuencia, sino que se manifiesta intermitentemente en cada insurrección, en cada revuelta sofocada, en cada práctica comunitaria que persiste a pesar del capital. Si un fantasma recorría Europa en 1848, hoy ese fantasma atraviesa otros territorios:

- en Palestina, donde la lucha por la vida enfrenta la maquinaria colonial;
- en los Andes y la Amazonía, donde los pueblos indígenas defienden sus cosmovisiones, ríos y montañas contra el extractivismo;
- en las calles de Santiago, Bogotá o Ciudad de México, donde multitudes precarizadas se levantan contra el neoliberalismo;
- en las plazas donde transfeministas gritan contra la violencia CISheteropatriarcal.

Sí algo caracteriza al capitalismo contemporáneo es la escala de su violencia. Ya no se trata únicamente de explotación económica, sino de lo que nombro como la brutalización del mundo: un proceso de devastación ambiental, el despojo de los cuerpos y territorios, y la necropolítica se vuelven condiciones normales bajo existencia de la crueldad. La brutalización no es exceso del sistema sino su modo de operar. Se expresa en la financiarización que arrasa con la vida, en el genocidio transmitido en vivo, en la normalización del hambre y el despojo como estadística.

Y es que, tal como Sylvia Wynter nos invita a pensar que la lucha no es únicamente económica, sino

epistémica: hay que desplazar la noción de *homo oeconomicus* como figura universal del ser humano. El Manifiesto habla en nombre del proletariado, pero Wynter nos recuerda que ese sujeto está siempre racializado, sexuado, situado en jerarquías coloniales.

Releer el Manifiesto con Wynter es reconocer que el comunismo no puede ser solo redistribución de riqueza: debe ser reinención de lo humano, o mejor aún, el desmantelamiento de esa categoría que opera como frontera. El Manifiesto Comunista no es un documento cerrado. Es un texto que exige ser continuado. Su potencia reside en que aún nos habla en futuro, aunque su gramática necesite ser corregida por los saberes y cuerpos que en 1848 no tuvieron lugar.

Hoy, los fantasmas que recorren el mundo no son los mismos que recorrían Europa. Son los pueblos que defienden la tierra contra el extractivismo, las mujeres y disidencias que confrontan el patriarcado, las comunidades negras que inventan fugas en medio del asedio, los migrantes que rehacen vínculos en la precariedad. El Manifiesto se escribe de nuevo en cada gesto de solidaridad, en cada huelga, en cada insurrección. No como eco nostálgico, sino como práctica presente.

Este prólogo no pretende ofrecer una lectura “objetiva”. Se inscribe en la convicción de que el Manifiesto Comunista solo tiene sentido si se mantiene vivo, si se deja atravesar por las críticas feministas, negras, decoloniales. Si el comunismo es imaginación radical de lo común, entonces cada lectura es también acto de conspiración.

UN RECUE RDO. UN PRÓLOGO

Daniela Xaiet

UN RECUERDO UN PRÓLOGO

PRÓLOGO

Miguel Parra Urrutia

**DUDO
DUDO
DUDO
DUDO**

**LUEGO EXISTO
A VECES**

**LA NUEVA ACROPOLIS
EN CADA CALLE
UN CASINO**

**EL PRIVILEGIO
DE LA BURGUESIA**

**ES VANAGLORIARSE
DE SU PEREZA**

**EL CAPITALISMO ES UNA
FORMA DE SEDUCCION
QUE SIEMPRE, SIEMPRE
INDUCE AL ERROR**

**Y LO HACE A USTED
COMPLICE
DE SU PROPIA
ALIENACION**

**EL PRIVILEGIO
DE ALGUNOS**

**LA ESCLAVITUD
DEL PUEBLO**

LA REVOLUTION TECHNO LIBERAL

ES UN NIDO
DE RATAS

Camilo Brodsky B.

TODO PRÓ

TORIA

LOGO ES UNA DEDICIA

Todo manifiesto es
un prólogo de la realidad
que le sigue

Ein Gespenst geht um in Europa — das Gespenst des Kommunismus.

Wo ist die Oppositionspartei, die nicht von ihren regierenden Gegnern als kommunistisch verschrien worden wäre?

Es ist hohe Zeit, daß die Kommunisten ihre Anschauungsweise, ihre Zwecke, ihre Tendenzen vor der ganzen Welt offen darlegen und den Märchen vom Gespenst des Kommunismus ein Manifest der Partei selbst entgegenstellen.

[Mi nombre era “Fabiola” e ingresé a las JJCC el año 1985 con tan solo 14 años, junto a mi hermana mayor, ingresamos a las filas rodriguistas, y con la valentía propia de la juventud, adherimos al camino de la insurrección, para resistir a la dictadura de Pinochet.

Con “Felipe” nos conocimos en el año 1986, ambos éramos militantes de las Juventudes Comunistas. Él era estudiante de Historia en la Universidad de La Serena.

Fue desvinculado de la ULS por razones políticas, dejando la carrera de historia, para iniciar el camino en las artes.

Este libro lo recibí de regalo, cuando en marzo del año 1989 dejé mi ciudad natal y emprendí rumbo a Santiago a estudiar Ciencias Políticas. Si bien nuestros caminos siguieron por separado, nuestra historia nos siguió uniendo hasta el final.

“Felipe”, cuyo nombre real era Gabriel Bujes Medrano, fue un destacado artista coquimbano, quien falleció el año 2021 tras una lucha para vencer un cáncer que padecía. Pese a que esta enfermedad le quitó la vida, siempre fue un gran luchador, a quien recordaré por siempre, tal como lo indica en su dedicatoria. ¡Honor y gloria, para todos aquellos que hoy ya no están, y que anónimamente escribieron una historia en la lucha contra la dictadura!]

Para mi queridísima
"Compañera", Fabiola
de quien a pesar
de todo, aprendí
a vencer con
todas las fuerzas.

Adelante, con to-
das la fuerzas de
la historia.

Unidad y lucha
Hasta vencer.

te quiere

Felipe.

reavendame siempre
MARZO - 1989

toda dedicatoria es un prólogo

toda dedicatoria es una realidad

toda vida es un manifiesto

todo manifiesto es un prólogo de la realidad que le sigue

HEAVEN IS

Khalil Talhaoui

THE PARADISIST PR

OPHECY

WHERE I STAND

To my Jenahîn, majnunin and jnun
Bismillah arahman a Rahim

A spectre is haunting the world — the spectre of paradise on earth. All the heads of the old hydra (with modern, patriarchal, colonial, capitalist, imperial aspirations) have entered into a holy alliance to banish this cancer of liberation: The free state of Palantir, the republic of Meta, the kingdom of Exxon-Aramco, and the N.A.Z.I (Nationalist alliances of Zionists International) and the corporation-city-states.

Against this enslaved planet, the cancer of freedom and liberty is leading the decomposition towards paradise, lying under the pavement. Sous les pavés, la plage!

Two principles drive this unraveling:

I. Paradise is everywhere.

II. The seeds of Paradisist liberation are sown by acknowledging that our world is made up of a plethora of situations—a multiverse that seeks expression.

This is the story of one of the situated ways.

Year 2048, in Tamazagha (Northern Africa). A gated community in the fortified city of California-Casablanca.

If Mahdi was Marx, Ali is his sugar daddy, aka Engels, and Leon is the third wheel.

Under the harsh October sun, Mahdi finally meets Leon, Ali's lover and comrade, his first love and last love.

Mahdi still hasn't gotten used to this big empty house. Ali's father died of cancer ten years ago, and his mother prefers to live in their country house in the affluent suburbs of Copenhagen. Casablanca looks like a colony within a colony. It is not Westerners who live separately from the rest of the population, i.e., 99%, but rather the indigenous bourgeoisie. Casa has been transformed, like most large cities with multinational conglomerates, into a city-state. Since the planetary uprisings of 2037, the local and international elites decided that it was simpler and more profitable to abandon democracy and the nation state by focusing on super-fortified city-states and abandoning unproductive regions.

Indeed, in the new era of techno-feudalism since the 2000s, where capital became completely dematerialized and the platform economy, i.e., Amazon, Netflix, etc., Capital can be anywhere at any time and move anywhere at any time. For multimillionaires, it was easier to defend themselves and live among themselves, as in extremely protected cities, while continuing to sell services to the stateless, i.e., those "who are nothing"¹ and have nothing, those who survive outside these oases of abundance.

Indeed, cities such as Dubai, Monaco, and London showed us very early on how the poor do not necessarily have to live within the city's perimeter. The model followed after the crushed revolutions of 2037 was a process of Palestinianization of the world. That is to say, large territories, abandoned to puppet states or gangs, who play police for the center, while the center is extremely protected by checkpoints and other surveillance technologies, drones, and motion detectors. Through biometrics, even stateless people had an identity, and the system knew who should be where. The rest of

People organized themselves around villages and neighborhoods, like the tribal system before European colonization in Morocco. This system was called "bled siba", the land of anarchy, and "bled el makhzen", the land of the granary. By the granary, we mean the wheat (or wealth) where power was concentrated. Before colonization, the relationship between these two bleds was one of constant negotiation, and the borders were ever shifting. However, since 2037, the borders have never been so solidified, and apart from a handful of

what Morocco used to be abandoned.

extremely wealthy city-states, concentrating 99% of the wealth, the rest of the world lives in total exploitation, and everything that in 2020 was believed to be rights: access to water and electricity has become a luxury.

Casablanca-California, a gated community fortified by an electric fence with state-of-the-art artificial intelligence surveillance (obviously Israeli technology), is a community of 20,000 families, each worth over \$50 million. Ali and his mother inherited the fortune of his father, who had founded a kamikaze drone factory. After his father's death, Ali and his mother sold their share and now live quietly between Copenhagen, London, and Casablanca. Mahdi is not of this world. Mahdi is the son of the gardener who, sometimes thanks to Ali's mother, enters this neighborhood to help his father.

One day in 2040, Ali, returning from his year of studies in artificial intelligence and sound art to see his mother in Casablanca, met Mahdi, seeing him on the corner of the pool reading Fanon in Spanish. Ali introduced himself. Mahdi quickly hid his book and they engage in a conversation about how Mahdi learned English, Spanish, and French through TikTok without having studied and how he would have liked to write as clearly as Susan Sontag or Cabral. Ali offers to pay for his studies, but Mahdi refuses. He will later fund the printing and diffusion of his publications and manifesto, like Engels did with Marx.

Since then, every summer, Ali has returned with around forty books that are impossible to find on the continent: political theory, philosophy, and poetry to feed Mahdi's uncontrollable thirst. They began a rich correspondence, writing letters to each other as people did a hundred years ago, until one day, inspired by Lorca's poetry under a palm tree in the garden, they consummated their love, an act that had become illegal even in old Europe since the fall of the European Union and the rise of fascism in 2040.

Today, in 2048, Ali has just finished his doctorate on the ethics of the use of sound weapons by intelligent drones in undeclared territories against stateless persons.

Ali returns with his fiancé, Leon, with whom he lives between London and Madrid. Since Mahdi has been unable to obtain his papers, he does not have the financial status to acquire a nationality that would allow

him to leave. And since the open war of 2037 in the Mediterranean and the European occupation of the entire southern Mediterranean coast, it has been impossible to set foot in Europe without a visa or passport.

Mehdi finally meets Leon, Ali's lover, a Maoist, communist, recently converted to Islam, with whom he is eager to talk about things that no one dares to talk or think about, the revolution, or, as he calls it, "paradise on earth". Settling into the lush garden of Ali's house, Mahdi had not seen him for a year, during which time he had devoured a hundred books and written and reflected upon them. He was eager to pour out all his poetry, born of love and hatred, in their ears, over a glass of tea.

They sit down, Ali, Leon and Mahdi:

A: The moment I have been waiting, longing for so long, my two lovers meet, two galaxies collide: a big bang that I hope will give birth to a new paradise. Pour into me as I pour into you.

Bubbling sound of tea poured from up high into glasses by Ali's statue-like hand.

M: It is an honor to meet you, Leon, my brother in Islam, my comrade in the coming revolution, my desired friend in this queer world to be. Assalam aleikum w marhaba, my fag in law.

L: My queer brother, what has been on your mind lately? Your letters to Ali seemed to be burning with desire and insurrectionary fire?

M: I reread Marx's Communist Manifesto in light of Ghassan, Cabral, Mieli, and the Zapatistas. Marx gave us the form, but we agree that the analyses are no longer applicable.

L: Of course, Marx did not know the writings of Mao, Lenin, Luxemburg, and many others.

M: Well, beyond the orthodox Marxist tradition, the manifesto as a form is to be followed, but the content is to be destroyed and replaced with situated traditions. The pluriverse will have plural liberations. And therein lies the problem with orthodoxy: dogmatism, whether Maoist, Marxist-Leninist, or anarchist, does not provide a universal answer, but rather paths toward possible imaginaries.

A: You mean put the radical left to death? The left has contributed a lot to History.

M: To the History of modernity with a capital M. I'm talking about our histories, those of the barbarians, the faggots, the stateless, the paradises to come after the annihilation of the hydra.

When, through historical materialism or the history of class struggle, Marx tries to offer us a meta-history of humanity, he insults my father, my grandmother, the guy Leon fucked last week, the Zapatistas, and so on.

The pretension of explaining history as monolithic, linear, devoid of detours, brakes, spiritual and temporal reversals is an insult to humanity. Secondly, the capitalist class described by Marx is no longer that of the 19th century. In a world where economic, genetic, and cultural capital travels at the speed of light, we are in a time of neo-feudalism where we, the serfs, constantly pay for the right to use housing, digital platforms, taxes, and subscriptions to those who own those platforms. If Marx claimed that revolution is inevitable, I would add that revolution, a permanent insurrectionary state, is paradise; therefore, paradises are inevitable. And this working-class society... for me, is deeply spiritual because it constantly enacts its vision of paradise through radical freedom/responsibility.

L: Habib Albi, your romantic idealism gives me a hard-on and makes my heart skip a beat, but before we get to this communism, this paradise, we must first answer the Leninist question: what is to be done? How can we abolish this world system? How can we ensure that the hydra does not grow back the next day?

A: Constantly cutting off heads in the anarchist tradition?

M: I don't think there is a universal answer, but I do have some ideas that are applicable to our pluriverse.

First of all, this century will be spiritual or it will not be. Walter Benjamin and those who claim to be warm Marxists, such as those of liberation theology or anarchist Islam, or even the Zapatistas, have understood the importance of spirituality and the power of its narratives: redemption, prophecies, and responsibility. As a Sufi brother once said, "my grandma didn't read Marx": mine neither, but she was fluent in the language of prophecies, rumors, stories, and gossip. My grandma

didn't read, but she narrated better than any of your eternals. Storytelling is an art, still alive and performed in public in Morocco. The Mahdist tradition in Sudan, for example, where every few decades an oppressed person declares himself a prophet to overthrow the established order, is based on the deep beliefs of the local people. Prophets have always been revolutionaries before states or empires institutionalized their spirituality into religion. Thus, revolutionaries have always been prophets too. There will be a time when tens of thousands of faceless, nameless prophets who declare themselves during uprisings, educated through the writings of past prophets such as Cabral, Kanna'fani, Rosa, etc., with the help of their people, will instaurate their version of paradise on earth. As the Jewish cabalist tradition says, we need to Tikkun Olam this universe, meaning we need to repair this broken world by bringing paradise on earth.

Mahdi's voice cut through the wind rustling along the palm trees and the bubbling of more Na'na tea Ali was pouring into their cups. After a sip, he continued:

Here, my friends, I offer you my thoughts in their most situated, sincere, and sometimes cryptic way. I also invite you to reread Marx, chew it, spit it, burn it, and listen to those who preceded you, may it be your grandmother and your local forgotten revolutionary:

12 Theses towards Paradise

1. Iqraa (Iqra bismi rabika ladi khalaaq) Read, in the name of the god who creates.
 2. Pipelines, ports, internet nodes, and AI farms make beautiful fireworks.
 3. Cabral teaches us that there is a dialectical relationship between unity and struggle. What is our struggle? Who are we?
 4. Prophetic language is revolutionary language. Write prophecies, publish, distribute. Intention sets reality. Community will find you.
 5. Mieli did say that "The struggle for communism today must manifest itself also in the negation of the heterosexual Norm founded on the repression of Eros".
- 2 Gender norms and the patriarchal heterosexual order are at the basis of the social reproduction of the capitalist feudal order. Abolish the norm and embrace desire in its

purest form, so we can desire a world, a paradise yet to come on this planet.

6. Kanafani told us that we should not strive for an “ordinary state, but [...] a “state of transition”, “a state of mission”, or “a state with a message”³: a prophetic state, a paradise we can not yet even imagine. Imagination is a territory to decolonize, and transition and instability are to be desired the day after. What if every day we woke up to a transforming paradise shaped by our poetry?

7. The pluriverse we live in deserves a plethora of paradises, and a myriad of *tariq el tahrir*, may it be riots, huelgas, insurrections, cessations.... Violence, as Fanon taught us, is the psychic condition towards creation-reparation-liberation, as he so eloquently puts it: “Violence alone, violence committed by the people, violence organized and educated by its leaders, makes it possible for the masses to understand social truths and gives the key to them. Without that struggle, without that knowledge of the practice of action, there’s nothing but a fancy-dress parade and the blare of the trumpets”.⁴

8. Quilombos are Space-Time forms that allow us to experience and re-enact the paradise. Multiplied: they will eat like a cancer the center. Escape is acceptable only if it’s to prepare to march on the ruins of the ancient world.

9. We do not need an avant-garde, but a *derrière-garde*, groups of friends-accomplices made of prophet-trained poets, insurrectional recidivists, spiritual fagots, wedding planners with pyromaniac tendencies: to provide the insurrection of what they may need, the people dictate, we obey.

10. Art is central to paradist. Its two insurrectional and acceptable forms are propaganda (from the root *propagare*, to propagate the prophecies) and art as rehearsal (rehearsal of the insurrection, the nocturnal sabotage, the orgy of the day after).

11. Once a warrior against the Cisteme said “El Apocalipsis de este mundo parece ser, a estas alturas, la única demanda política razonable”⁵. Their apocalypse is our *crépuscule*, and infinite gardens of paradises.

There is nothing to be saved from this world cistem. This warrior also warned us of the ontological extortions of the epistemic centers of productions, may it be the university or art center. Other elderly warriors reminded us that the only possible relationship with those

institutions are criminal ones. Criminal and cryptic it shall be.

12. Repeat after me: Ash-hadu an la ilaha illa Allah, Wa ash-hadu anna Muhammadan Rasulu-Allah. We are slaves to god (Abdillah) , and we are free in this enslavement. The Zapatistas call it freedom with responsibility. We are responsible for Deni, this Mayan kid born 120 years from now, we are responsible to guarantee her freedom to choose the life she want in a responsible way. The nowtime, jetztzeit, is a time where the responsibility towards the past and future generations collide, and there lies freedom.

Prophétie 1
Juillet 2017

- Le vrai dépassement n'est pas de se dépasser soi-même à travers sa raison, mais bien de se dépassé ensemble pour renverser la raison avant que la raison nous dépasse, au pire nous efface.
- Dieu ne s'est pas révélée seulement aux prophètes, mais dans le cœur de tous les êtres qui ont dénié Écouter. À travers la parole Dieu nous as offert la possibilité de l'honorer. قرأ . Le verbe, la parole, le mot sont originel.
- Que nous survivons sur cette terre ou pas, la rédemption est promise à ceux qui s attèlerons à l'Évitement de la catastrophe totale, au sabotage de la Marche inéluctable de la raison, du progrès et de l'Histoire. Dans ces temps là, ce temps-maintenant de la catastrophe, le Saint-Sauveur, le rédempteur, et le traître à l'Existant coïncide.
- les eschatologies juive, chrétienne et musulmane se rejoignent sur l'importance de la terre sainte lors de la fin des temps. Si on vous demande quelle heure il est dans la montre de la fin des temps, demander leur qui est souverain maintenant en terre sainte? Le royaume de Dieu ou le règne de la barbarie?

Prophétie 2
Novembre 2018

Sur l'horizon, crête du visible, s'érige l'image de ce futur qui se fait présent. Est-ce un excès de sensibilité collective, un sursaut, qui habiterait le présent et permettra à la guerre en cours de se rendre visible?

À ceux qui font la guerre depuis une éternité, vous êtes les prophètes de mondes à venir, dans un monde qui s'effondre, les enfants de l'apocalypse en cours, les aveugles clairvoyants dans ce monde aux regards stupéfaits. Ce n'est pas la pureté de nos engagements que l'histoire retiendra, mais la puissance de notre impureté, de notre aveuglement, de nos prédispositions. Dynamitons nos représentations, abolissons nos singularités. Ces temps messianiques qui s'annoncent se feront sans messies et la réside la fureur de ces sécessions: leur pluralité d'intensité et de diffusion. La révolution sera sans têtes sans visages et sans bruits. Pour qu'enfin nous puissions fleurir des ruines de l'ancien monde.

"We organize not as isolated identities, but as a united front against the real enemy: capitalism, colonialism, imperialism. Your gender, your sexuality, your beliefs do not exempt you from this fight.

You must decide which side you're on:
With the workers, the oppressed,
the global South?
Or with the exploiters, the occupiers,
the imperialists?"⁶

1. Emmanuel Macron, June 29th, 2017. At the inauguration of the Station F start-up campus in Paris.
2. Mario Mieli, 1977. Towards a Gay Communism: Elements of a Homosexual Critique.
3. Ghassan Kanafani, 1968. Resistance is the Essence.
4. Frantz Fanon, 1963. The Wretched of the Earth.
5. Jota Mombaça, 2018. Rumbo a una redistribución desobediente de género y anticolonial de la violencia.
6. MÉ85 KOLLEKTIV, 2025. Pride is not a liberation tool.

Feña Errada

TRABAJO

SEXUAL ES TRABAJO

TRABAJO SEXUAL ES TRABAJO

**NO SE VENDE EL CUERPO,
SE VENDE LA FUERZA DE TRABAJO.**

FUERZA DE TRABAJO.

**EL CONJUNTO DE
HERRAMIENTAS
FÍSICAS, MENTALES,
SÍQUICAS OBTENIDAS
A PARTIR DE
EXPERIENCIA Y
ESPECIALIZACIÓN EN
DISTINTAS TÉCNICAS
Y HERRAMIENTAS.**

SE MIRA

NO SE TOCA

**NO SE VENDE EL
CUERPO.**

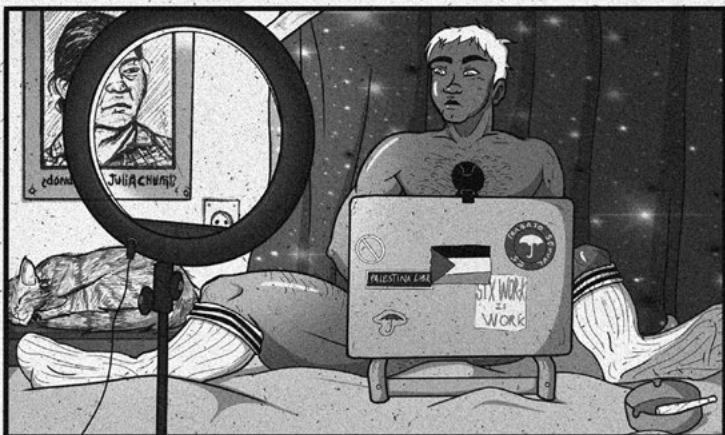
Se vende la
performance sexual
y afectiva. La
capacidad de
construir y sostener
ficciones.

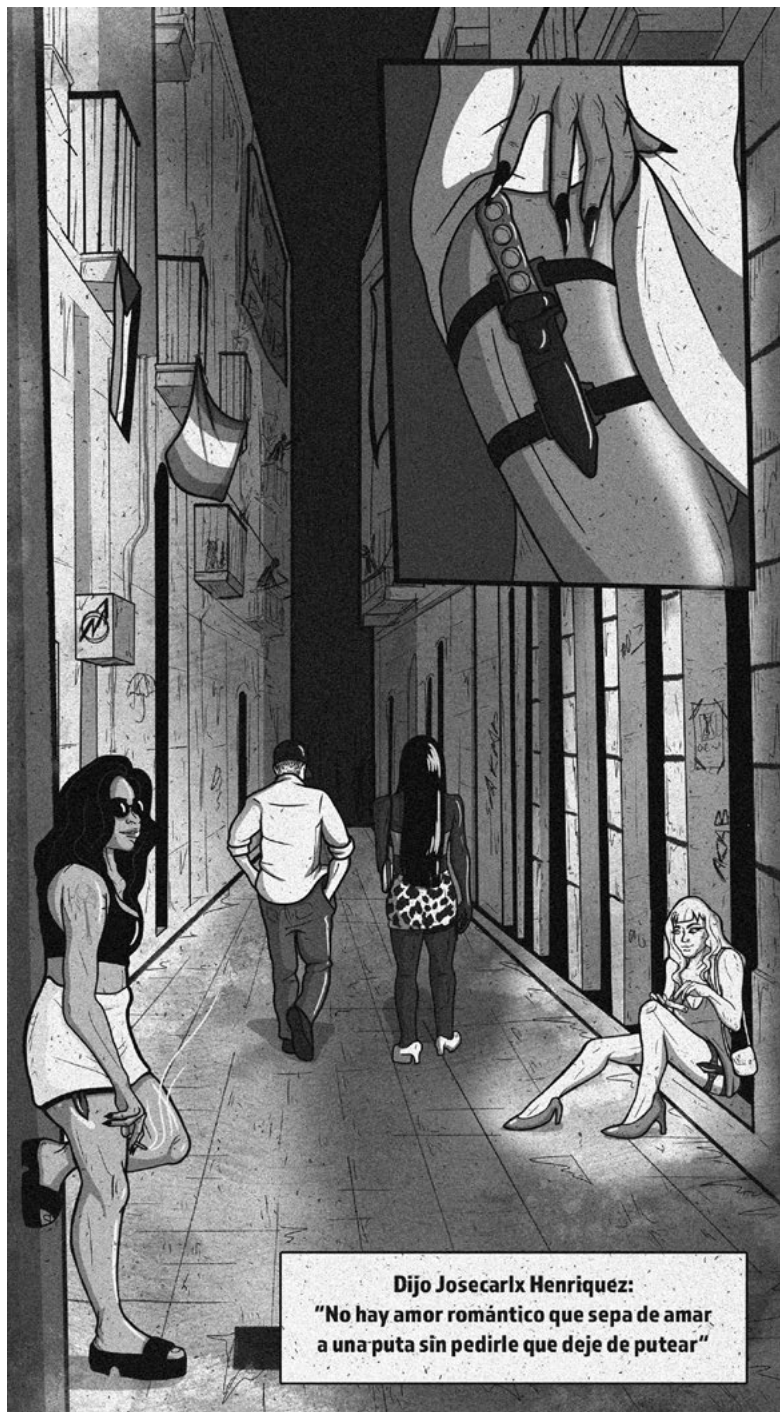

Reconocer el Trabajo Sexual como trabajo implicaría a su vez reconocer que la sexualidad es performativa.

El A Privado

Y reconocer todos los constructos románticos que sustentan la idea de la división sexo genérica del trabajo en la sociedad capitalista.

Dijo Josecarlx Henriquez:
"No hay amor romántico que sepa de amar
a una puta sin pedirle que deje de putear"

COLECTIVIZAR LOS AFECTOS
SINDICALIZARSE
SACAR A LOS PROXENETAS
DE TODOS LOS MEDIOS
DE PRODUCCIÓN.

FOTOGRAFÍA DEL BLOQUE PUTX. 9 DE MARZO DE 2020.

ÚLTIMA MARCHA DEL ESTALLIDO SOCIAL. CHILE.

METÁFORAS

Ingrid Blanco
Antonio Gagliano

REELABOR

ADAS PARA LEER EL

PORVENIR

Lo desvanecido en el aire, devuelto como compost

Hechicera gobernando una inundación de mercancías

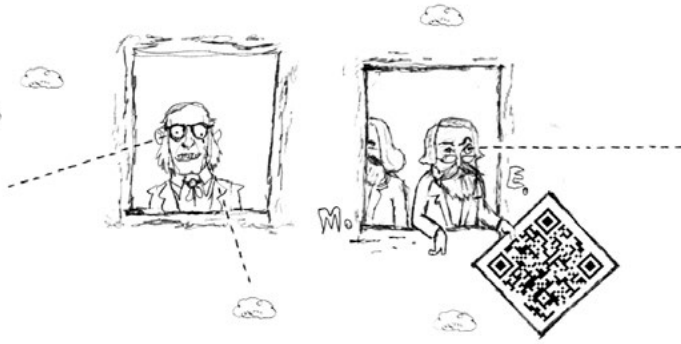

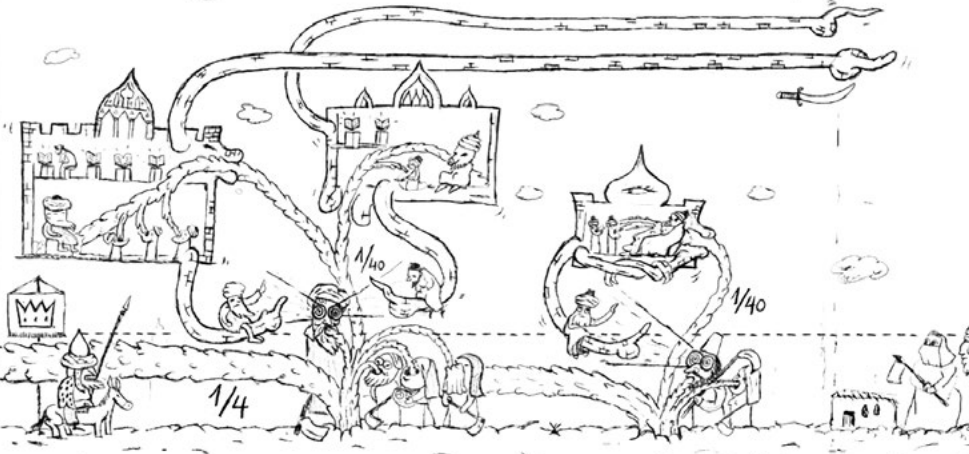
DIEZMO / COMP

Efrén Álvarez

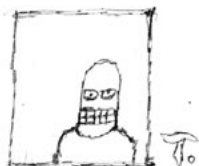
AÑÍA / MADEI RA

زكاة

ANTECESOR(I)

DIEZMO

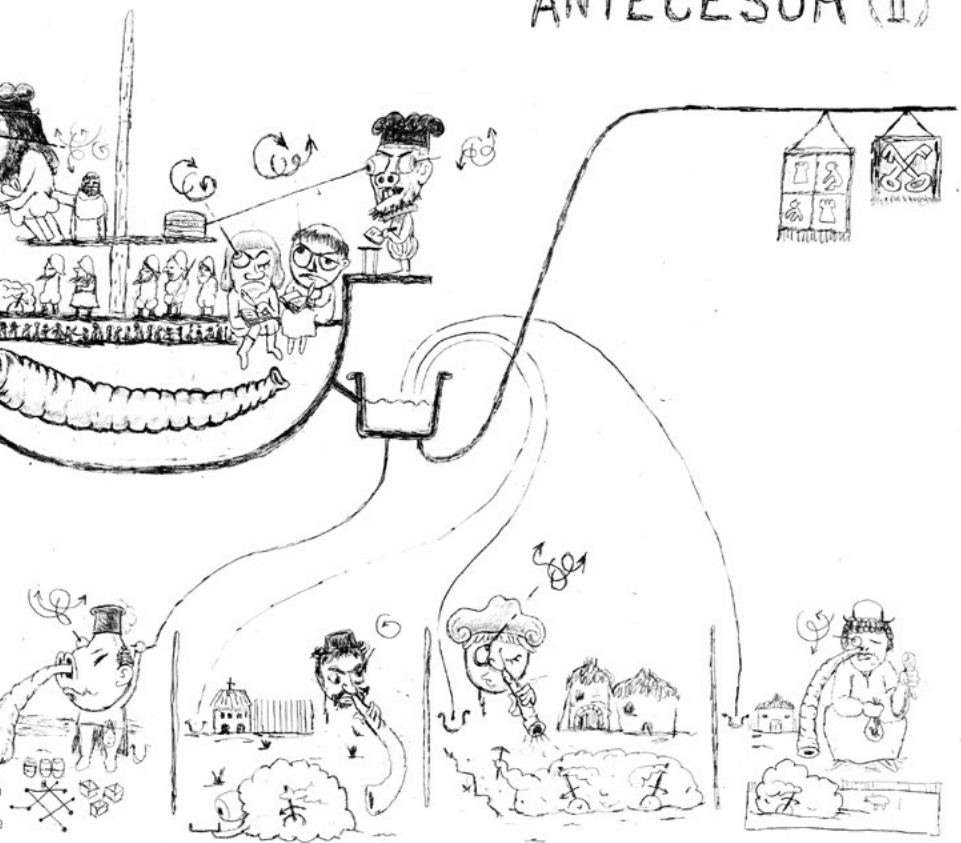

(CRUZADA HISPÁNICA)

COMPañÍA

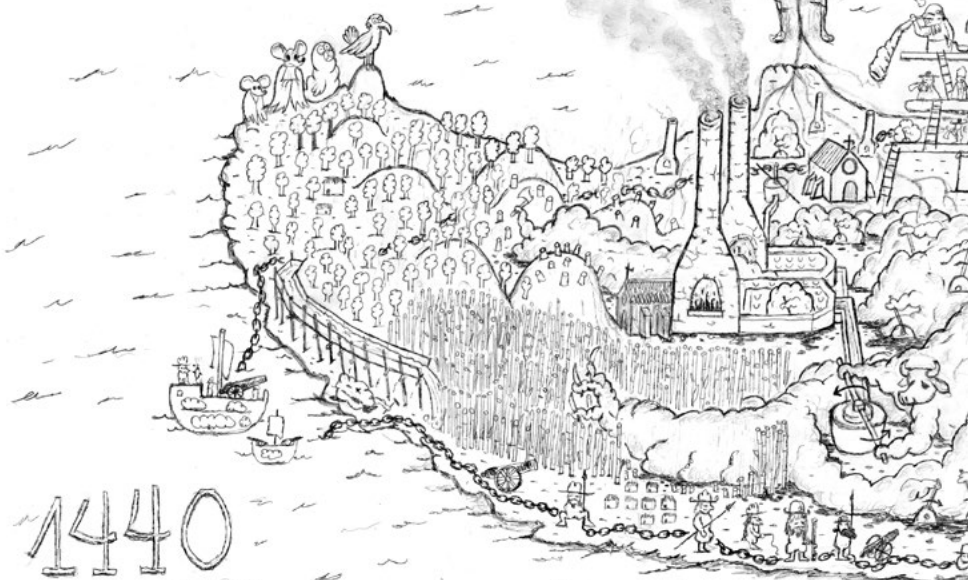
ANTECESOR (II)

(La tierra para Quién se la roba)

ANTECESOR:

MADEIRA
ISLA DE

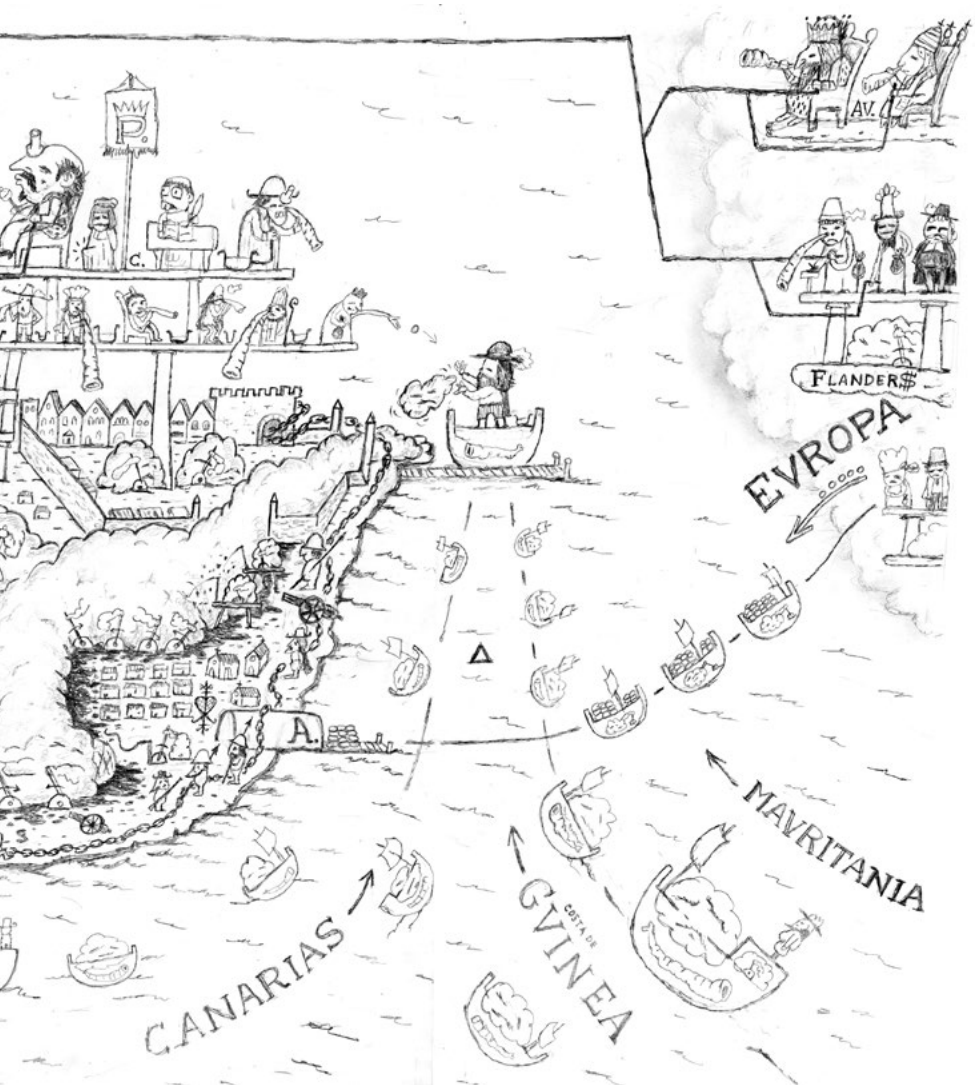

1440

~ 1490

ARQVETIPO
EN GENERAL

NO TEMAS,

Mario Espinoza Pino

PRÓLOGO AL *MANIFI*

TESTO DEL PARTIDO COMUNISTA

PREPARA TUS AGUAS TO

PRENCIALES¹

I. Espectros

Las tesis políticas e intelectuales de Karl Marx y Friedrich Engels habían triunfado en el segundo congreso de la *Liga de los Comunistas*, celebrado en Londres a finales de noviembre y comienzos de diciembre de 1847. En aquel congreso, formado por obreros y militantes de diversas nacionalidades, Marx y Engels no solo cambiaron la divisa de la organización por otra más combativa y directa, “¡Proletarios de todos los países, uníos!”, sino que asumieron la tarea de escribir un “manifiesto” para mostrar al gran público los puntos de vista, argumentos y posiciones de los comunistas. La tarea era de vital importancia. Los militantes tomarían por fin la palabra, acabando con las leyendas y equívocos forjados sobre el comunismo en el escenario internacional. Hasta aquel momento, el estatuto del movimiento era puramente fantasmal: las potencias de la vieja Europa tildaban a sus adversarios de comunistas, convirtiendo la expresión en un insulto o estigma político que arrojar contra cualquiera. Por tanto, uno de los objetivos principales del escrito era disolver la leyenda que pesaba sobre el movimiento comunista, aportando razonamientos teóricos, políticos y un proyecto consciente de sociedad igualitaria y emancipada, una sociedad en la que la propiedad privada y las clases serían abolidas. El *Manifiesto* alumbró así una crítica y un análisis de la modernidad capitalista, al tiempo que esbozó un horizonte estratégico y revolucionario para el proletariado internacional. Pero no únicamente. Como bien vio José Carlos Mariátegui a comienzos del siglo XX, inspirado por Sorel y desde otra latitud, el *Manifiesto* y el movimiento obrero también forjaron toda una *mitología o mística revolucionarias*: despertaron una serie de fuerzas históricas

y sociales que quebraron la línea temporal del capital, su inercia lúgubre y mortal, generando una alternativa por la que luchar y en la que creer.

La *Primavera de los Pueblos* estallaba en París el 22 de febrero de 1848, un día después de la publicación del *Manifiesto*. Allí, por vez primera, entró en escena el proletariado. ¿Fue acaso el texto de Marx y Engels una anticipación o intuición revolucionaria? Sea como fuere, lo cierto es que su primera edición nació ligada a aquel seísmo que conmovió París, Berlín, Milán, Viena y Hungría, sellando su destino con las llamas de la revolución.

II. Historia

El *Manifiesto del Partido Comunista* acuñó conceptos, aportó un lenguaje y dotó de objetivos políticos a las clases trabajadoras europeas del siglo XIX. *Burgueses, proletarios, lucha de clases, relaciones de producción, fuerzas productivas, crisis comerciales, capital, revolución, etc.*, comenzaron a formar parte del acervo comunista y obrero. Pero además, el *Manifiesto* elaboró una genealogía del propio capitalismo, dotando de perspectiva histórica al proletariado y a su lucha: la invasión de América y su colonización rompieron las trabas comerciales de la sociedad feudal europea, sus gremios, burgos y talleres sucumbieron ante la multiplicación de mercados, mercancías y las necesidades de valorización del capital naciente. Los nobles y los relatos caballerescos fueron sepultados por una burguesía que basó su dominio en el comercio, los engranajes de la maquinaria, el vapor y el sudor de los obreros en la fábrica. El capital moldeaba el mundo a su imagen y semejanza, lo “civilizaba” a su modo: “la burguesía arrastra hacia la civilización a todas las naciones, incluidas las más bárbaras”. Eran más efectivas las mercancías para atravesar la Muralla China que los cañonazos –cañonazos que siempre gustaron de acompañar a los productos de occidente–. El capitalismo europeo lo devoraba todo.

Pero ¿puede hablarse de los procesos de colonización y de la destrucción de economías ajenas al capitalismo como de procesos de civilización? ¿Podía llamarse bárbaras a las civilizaciones no europeas? En una crónica sobre la India, Marx llegará hablar incluso de la “misión civilizatoria del capital” más allá de Europa. Sin embargo, a lo largo de la década de 1850, el filósofo

y revolucionario comprenderá que la dialéctica colonial del capital tenía muy poco de “civilizatoria” y sí mucho de opresora y destructora. Pero lo importante es que Marx llegará a entenderlo no por la vía abstracta de la reflexión, sino por una toma de conciencia comprometida con las insurgencias de los pueblos colonizados: la irrupción de los *Taiping* y la *Segunda Guerra del Opio* en China (1856-1860), la gran rebelión de la India (1857-59) –un primer ensayo de lucha por la independencia y la descolonización–. Todo ello sacará de quicio la narrativa del *Manifiesto*, aún atrapada en la tela de araña de una Europa que se pensaba a sí misma como civilización universal, blanca y prometeica.

III. Viajes

Fue Edward Said quien nos enseñó que las teorías viajan. Estas pueden tener un suelo, un contexto y unos conceptos originales, pero su sino está marcado por el tiempo y la aventura. Aunque puedan nutrirse de una cultura y un paisaje específicos, las teorías tienden a saltar por encima de territorios y épocas: son palabras arrastradas por el viento de la historia. En este sentido, el *Manifiesto del Partido Comunista*, con su clara vocación internacionalista, solo podía desbordarse a sí mismo. Y así fue. Su latido se expandió, polinizando las cartografías más diversas. Llevó la revolución y la utopía a lugares alejados de los países centrales de la economía-mundo capitalista. Pero como nos recuerda Said, las teorías que viajan no permanecen incólumes o idénticas: se les insufla una nueva energía. Si pierden elementos, también ganan otros, pero sobre todo asumen el carácter vivo y la potencia de nuevas latitudes, de nuevos idiomas, pues son otros los pueblos que las recrean o reinventan. La herencia del *Manifiesto* que vibra en las disputas y la crisis de la *Segunda Internacional* es muy distinta de aquella que nutre a la *Revolución Rusa* de 1917 y la hace florecer. También es diferente de la que reciben José Carlos Mariátegui en Perú, Raya Dunayevskaya en Estados Unidos, Frantz Fanon en Argelia o Amílcar Cabral en Guinea Bissau y Cabo Verde. Se trata de un legado común y al mismo tiempo diverso. Un legado que fue creativamente reelaborado y traducido. Por ejemplo, Simin Fadaee ha hablado recientemente de un “marxismo global” que inspiró la fuerza insurgente del sur del

mundo a lo largo del siglo XX. El marxismo se convertía en la *lingua franca* de la revolución contra el capital.

Pero en las sucesivas reescrituras revolucionarias de la teoría del *Manifiesto* hubo mucho más que la adaptación estratégica y racional de un conjunto de conceptos de una latitud a otra. También hubo una refundación del mito y la esperanza. El espectro del comunismo se trenzó con los fantasmas anticoloniales del viejo Tahuantinsuyo en el Perú, con las aspiraciones de Balantas y Fulas en Guinea Bissau, con el vigor del Islam en Argelia e Irán, con el cristianismo en América Latina a través de la teología de la liberación. Una alquimia salvaje renovó las fuentes materiales, morales y espirituales del comunismo. El hilo rojo de la lucha de clases multiplicó sus voces y colores.

IV. Intersecciones

A lo largo del siglo XX la narrativa del manifiesto de Marx y Engels se anudó a otras narrativas. Este proceso de hibridación se fraguó al calor de diversas luchas, las cuales revelaron que el contenido del texto, si bien seguía siendo inspirador como proyecto de futuro, albergaba lagunas y límites. Algunos provenían de su factura europea y serían corregidos por Marx con el correr de los años. Otros derivaban del sujeto revolucionario que protagonizaba la épica comunista, el proletariado, anclado en la masculinidad obrera y fabril del siglo XIX. Si bien Marx fue un crítico mordaz del colonialismo europeo, especialmente en su senectud, nunca cuestionó a fondo la matriz europea y racial de la dominación capitalista. Esto lo haría otro “manifiesto” en el siglo XX: el *Discurso sobre el colonialismo* (1950) de Aimé Césaire. En cierto sentido, el *Manifiesto* puede mirarse en el espejo del *Discurso* y hallar allí parte de lo que le falta. Césaire despeja las falsas coartadas que el colonialismo europeo proyectó sobre el sur global para justificar su hegemonía y supremacismo racista. Toda la violencia, el genocidio, la explotación y el expolio coloniales, promovidos por la burguesía imperialista y avalados por sus lacayos intelectuales, se perpetúan en la cultura europea y su humanismo blanco –denunciará Césaire–. Si la figura de Hitler atemorizó a Europa, solo lo hizo porque aplicó los métodos coloniales empleados en África y América Latina sobre una población blanca en el corazón de su territorio.

La ecuación “*colonización=cosificación*”, utilizada por el autor martiniqués, pone el acento en cómo el capitalismo colonial europeo destruyó sociedades y civilizaciones enteras, cercenando sus posibilidades históricas e instituyendo estructuras de poder racistas.

Césaire llegar a invocar la *Revolución* como una fuerza que debe transformar el mundo en solidaridad con el legado de Marx. La cuestión racial y colonial irrumpían así en intersección con las cuestiones de clase, planteando nuevos interrogantes, diagnósticos y posibilidades de pensamiento y acción. Aunque lo cierto es que, lejos de remitir, la enfermedad colonial europea ha empeorado. Y hoy nos muestra su rostro más brutal y funesto en Palestina. El genocidio cometido por Israel al servicio del imperialismo *yankee*, en el que Europa actúa como comparsa, nos revela la sordidez y violencia de la época que atravesamos.

V. Alteridades

La energía del manifiesto estuvo presente en los procesos de descolonización del siglo XX. Pero también lo estuvo en los antagonismos relacionados con el género y la sexualidad. Las relaciones entre las opresiones de clase, género, raza y sexualidad nunca han sido fáciles, y la vieja izquierda y el sujeto proletario no se encontraban demasiado bien equipados para afrontarlas con claridad. A lo largo de la década de los 60 y 70 del siglo XX la pugna entre la vieja izquierda comunista y los nuevos (y no tan nuevos) movimientos políticos, que visibilizaban luchas más allá de la clase social, se hicieron cada vez más patentes. Dentro de la coyuntura, coyuntura que en parte se parece a la nuestra, hubo colectivas que supieron enhebrar todos los conflictos que sacudían el presente en un mismo tejido combativo. Fue el caso de la *Colectiva del Río Combahee*, nombre elegido por sus integrantes en honor a la Harriet Tubman, la gran luchadora antiesclavista afroamericana. El *Manifiesto* de esta Colectiva de mujeres negras y lesbianas de Boston –publicado en 1977– pone al texto de Marx y Engels ante otras realidades. “A menudo nos parece difícil separar opresión racial, opresión de clase y opresión sexual porque en nuestras vidas la mayor parte del tiempo las experimentamos simultáneamente”, comentarán. Y más adelante añadirán “Aunque estemos esencialmente de acuerdo con la teoría

de Marx en lo que concierne a las relaciones económicas específicas que él analizó, sabemos que su análisis debe ser ampliado”. La colectiva exigía un análisis integral e integrador de los conflictos que padecía como colectivo de mujeres racializadas y disidentes sexuales, señalando así la complejidad de un capitalismo que es al mismo tiempo racial, patriarcal y heterosexista. El viejo manifiesto de 1848 agranda su mirada gracias al texto de la Colectiva, que imbrica su lucha en un marco mucho más amplio, complejo y abigarrado de relaciones sociales, económicas y políticas, abriendo una grieta que interpela directamente a nuestro presente.

Siguiendo la estela de este “primer manifiesto comunista de las negras” –como lo ha denominado la filósofa tucumana Carolina Meloni–, la irrupción hoy del *Marxismo Queer* nos indica que el legado del escrito de Marx y Engels sigue vivo en los impulsos utópicos y de lucha colectiva de quienes buscan acabar con las clases sociales y

con cualquier forma de opresión.

VI. Ahora

La fuerza del *Manifiesto del partido comunista* nunca radicó en la pluma de los intelectuales que lo escribieron. Si su palabra tuvo fuerza fue porque se apoyaba en la realidad de un movimiento: una marea de oprimidas y oprimidos sobre la que se cernía un abismo de violencia y explotación. El manifiesto de 1848 supo abrazar los anhelos y utopías que aquella multitud desposeída llevaba en las entrañas, creando a su vez un proyecto alternativo a la modernidad capitalista: el *comunismo*. Siguiendo las intuiciones de Mariátegui, podríamos decir que en el *Manifiesto* sigue latiendo un *mito de liberación colectiva*, un deseo que busca trascender la maquinaria de opresión y dominación imperial del capital. Pero, como hemos podido ver a lo largo de este prólogo, aquella narrativa de emancipación necesitaba trenzarse con otras: el antirracismo, el feminismo, las luchas por la descolonización, la diversidad sexual y también el ecologismo. Relatos todos ellos que surgieron contra el propio capitalismo. Pero ¿qué nos dice hoy el *Manifiesto*? ¿Qué puede decirnos a la luz de los otros “manifiestos” explorados? Y, sobre todo, ¿qué puede decirnos a la luz de nuestro presente, marcado por el signo del genocidio y la violencia imperial?

El *Manifiesto* nos ofrece una forma de analizar la realidad y nos conecta con una dimensión “mítica”, adherida a la piel de las luchas y la historia. Pero, sobre todo, nos envía su *espectro*, el *fantasma de su potencia y porvenir*. Sabemos que este debe vincularse con otros fantasmas, mitos y luchas para descifrar el presente y combatir la opresión que nos explota, paraliza y, en el límite, nos aniquila. Tal vez habría que escribir otro manifiesto. Pero antes habría que construir su energía: el movimiento detrás de las palabras, el aliento colectivo que las desborda y les infunde realidad. Si no el verbo será impotente. ¿Cómo será nuestro grito de batalla? ¿Se parecerá a la ceremonia de Bois Caiman? ¿Será una Gran Rebelión como la de Tupac Amaru II? ¿Una insurrección urbana como la de la Comuna de París? ¿O una persistente guerrilla en los campos como la de Amílcar Cabral? Necesitamos coraje e imaginación. Necesitamos *todas las sangres*.

pueblo despierta del mal sueño
pueblo de abismos remotos
pueblo de pesadillas dominantes
pueblo noctámbulo amante del trueno furioso
mañana estarás muy alto muy dulce muy
crecido

A. Césaire, *Lejos de los días pasados*

BIOGRAFIES

Mafe Moscoso, nascuda en una república bananera, és escriptora, investigadora i docent a BAU Centre Universitari d'Art i Disseny (Barcelona). Escriu, investiga i experimenta en/entre/amb/ els embolics entre etnografia i la ficció. Ha publicat *La Santita* (Consonni, 2024), l'assaig *Hostal España*. El gesto hospedante, la etnografia hospedante (Mr. Griffin, 2023), els llibres de poesia *Desintegrar el hechizo*, *versitos anticoloniales y Crónica roja* (La Reci, 2021), entre d'altres. L'any 2023 va obtenir la beca de recerca artística Fundació Banc Sabadell/HANGAR amb el projecte UN OCEANO (POR) VENIR: etno-ficciones/cuir i el 2024-2025 va ser investigadora becàda en el Centre d'Estudis Apocalíptics i Post-Apocalíptics de la universitat de Heidelberg.

Felix Kalmenson és artista i cineasta. La seva pràctica explora el cinema, la instal·lació, el vídeo, l'escriptura i la performance. La seva obra narra de forma variable l'espai liminal en la trobada d'un investigador i artista amb el paisatge i l'arxiu. En donar testimoniatge de la vida quotidiana i enfortir els vestigis més fràgils de les històries privades i col·lectives a través del seu treball es lliura a la cadència d'un poema, sempre en constant canvi. Ha exposat a Van Abbemuseum (Eindhoven), Villa Arson (Niça), M HKA (Amberes), MAC VAL (Vitry-sur-Seine), Z33 (Hasselt), Kim? CAC (Riga), Blaffer Art Museum (Houston), ACAC (Aomori, Japó), Museum Abteiberg (Alemanya), Nida Art Colony (Nida) i Blackwood Gallery (Mississauga). Les seves pel·lícules han participat a festivals com la Mostra São Paulo International Film

Festival, Vancouver International Film Festival, Festival du Nouveau Cinéma Montreal, Tampere Film Festival, Arkipel, Doclisboa, Sharjah Film Platform, Kasseler Dokfest, Berwick Film & Media Arts Fest i Media City Film Festival. Premi Prix George a l'Internationale Kurzfilmtage Winterthur (2020) i TSV Video Award en Images Festival (2017). Durant la darrera dècada, Kalmenson ha col·laborat amb Rouzbeh Akhbari sota el nom de Pejvak, sent becaris de investigació a Künstler:innenhaus Büchsenhausen (2025), Jan van Eyck Academie (2020-21), M HKA, Amberes y Van Abbemuseum, Eindhoven, i sota els auspicis de L'Internationale (2021-22). Com a Pejvak, van ser preseleccionats per al Premi d'Art Sobey 2023 (Canadà).

Hache Mau és activista anticolonial, cuir i migrant. El seu treball se centra en denunciar la colonialitat, el racisme estructural i el genocidi com a violències que continuen marcant el present, i a reivindicar la memòria dels pobles originaris, les seves resistències i espiritualitats. Des d'una mirada crítica als discursos hegemònics del feminisme i de la teoria queer occidental, la seva militància cerca visibilitzar com aquestes narratives solen excloure als cossos i comunitats travessades per la racialització, la migració i la despulla. Comprometide amb les lluites contra tot procés colonial d'esborrament i extermini, sosté la urgència d'articular resistències transversals que confrontin el supremacisme històric i el silenci còmplice. La seva escriptura combina reflexió política, crítica epistèmica i una

poètica de la resistència, entenent que les paraules també són armes per a desestabilitzar els discursos colonials i obrir camins d'imaginació radical.

Etcétera, format en 1997 a Buenos Aires, és un col·lectiu multidisciplinari integrat per artistes provinents de la performance i les arts visuals. El col·lectiu va sorgir amb la intenció d'acostar l'art a espais socials a través d'accions, performances i intervencions urbanes, i també realitzant exposicions, instal·lacions i obres en institucions culturals i artístiques nacionals i internacionals. En 2005, van fundar el moviment Internacional Errorista, una organització que afirma l'error com a filosofia de vida. Etcétera ha participat en nombroses exhibicions internacionals, entre elles, 13.ª Biennal de Berlín (2025), Biennal SUR (2023), Biennal de Performance (Buenos Aires, 2017 y 2022), Yakarta (2015), São Paulo (2014), Atenas (2013), documenta 13 (2012), Estambul (2009) i Taipéi (2008); Pacific standard time, Getty Museum (Los Angeles, 2017); Creatividad Colectiva, Museum Fridericianum (Kassel, 2005), i Ex Argentina, Museum Ludwig (Colònia, Alemanya, 2004). 2013: Premio Internacional de Arte Participativo en Bolonia, Itàlia. 2015: Premio Príncipe Claus de los Países Bajos. 2023: Premio Konex Platino de Artes Visuales (Argentina). Desde 2007, Loreto Garín Guzmán i Federico Zukerfeld coordinen les activitats, l'arxiu i altres iniciatives.

Andrea Ganuza, nascuda a Pamplona, és il·lustradora, artista plàstica i autora de còmics. Llicenciada en Belles Arts per la

Universitat De País Basc (UPV/EHU) i Màster en Recerca i Producció Artística en la Universitat de Barcelona (UB), el seu treball combina els llenguatges del còmic i de l'art contemporani, buscant l'experimentació gràfica i l'expansió dels límits del mitjà. En les seves narratives aborda temes que l'atreuen i la sedueixen, com la presència de la bellesa en llocs insospitats o l'èxtasi violent que agita i traspasa el cos. Les seves recerques també es fan preguntes entorn del dibuix com a llenguatge i la seva relació amb el context i el territori. En 2023 va autopublicar *ATRAVIÉSAME* la seva primera novel·la gràfica situada a Colòmbia, país en el qual viu i treballa de manera intermitent des de fa gairebé deu anys.

Taher Ali és un palestí oriünd de Gaza, nascut en l'exili. Va militar en la joventut palestina "Al Yudur" i actualment és membre de l'Ateneu Palestí.

Alessandra Pomarico (PhD) és curadora, escriptora, educadora i organitzadora independent que treballa en la intersecció de les arts, la pedagogia i la construcció de comunitats. Cofundadora de Free Home University, un experiment artístic-pedagògic, i la xarxa translocal Ecoversities Alliance. Actualment, se centra en les ecologies del coneixement, les epistemologies relacionals i com podem aprendre de les formes indígenes de coneixement. Entre els seus projectes recents s'inclouen *MEDUSE (Ecofeminista Mediterrànea, Unión Decolonial para la Autoeducación)*, *The New Alphabet School #Commoning*

(HKW Berlín), #Healing (Dakar) i *What's the Sound of the Border* (Inglaterra). Editora dels llibres *Pedagogies otherwise; What's there to Learn; When the Roots Start Moving: Resonating with Zapatismo* (Archive Books, 2021). Beneficiària de la XI Beca del Consell Italià, Alessandra és professora en la Universitat d'Art i Disseny de Linz, en l'Art com a Pràctica Social (Hochschule für Musik und Darstellende Künste, Frankfurt) i en l'Acadèmia de Belles Arts de Bari.

Nikolay Oleynikov és un artista en eferescència, un punk pur i un antifeixista incansable. Recentment refugiat, és membre de Chto Delat i de Arkady Kots Band; cofundador i mentor de l'Escola d'Art Compromès de Chto Delat; cocurador de la Universitat Free Home; membre de la ràdio FireFly Frequencies, autor de *Sex of the Oppressed* (FreeMarxistPress/PS-Guelph, 2013-2024) i coeditor de *When the Roots Start Moving. Resonating with Zapatismo* (Arxivi Books, 2021). Imparteix classes en NABA, Roma.

Equipo Jeleton està format des de 1999 per Gelen Alcántara Sánchez (Múrcia, 1975) i Jesusi Arpal Moya (Barakaldo, 1972). D'una manera crítica i torta, reprenen repertoris literaris, musicals i visuals amb la intenció de transmutar verí en medicina. Recentment han presentat a Museu Tàpies, Hangar, Bulegoa Z/B, Bilbao Museoa, MACBA, Fundació Joan Miró, Centro Párraga, La Taller, Universitat Miguel Hernández i Tabakalera.

Helios F. Garcés és escriptor. Va iniciar estudis en Filosofia i és graduat en Comunicació. Investiga sobre racisme i memòria en l'Estat espanyol, sobre el paper que la producció cultural, els enfocaments historiogràfics, el relat comunicatiu i l'espai urbà compleixen en l'exaltació de la memòria imperial, colonial i feixista, així com sobre la tradició intel·lectual islàmica. Ha escrit a Diagonal, El Salto, Ctxt, La Marea o Público. És autor de *Literatura y raza* (2025), *Religión vs. Revolución. Malcolm X, musulmán de la liberación* (2023), *Entrevista a un insecto atravesado por la luz* (2021) i *Mi abuela no ha leído a Marx* (2019). Ha publicat llibres com *Podría quemarte* (2025), *Mares entrelazados, conexiones mediterráneas* (2023), *Racismo de Estado. Una mirada colectiva desde la autonomía y la justicia racial* (2023) o *Miradas en torno al problema colonial. Pensamiento anticolonial y feminismos descoloniales en los Sures Globales* (2019).

Dra. Karo Moret-Miranda és historiadora afro cubana, artista visual, investigadora acadèmica i professora d'Història en la Universitat Nacional Australiana. S'especialitza en estudis africans i estudis sobre la diàspora africana, amb èmfasi en qüestions de raça, religió i gènere. Karo treballa actualment en el canvi generat pel tràfic d'esclaus i l'esclavitud en la integració del gènere i les religions al Carib i Àfrica des d'una perspectiva interdisciplinària. Li interessa especialment establir diàlegs entre el text i la imatge sobre el cos, detectant la sinestèsia entre com es representa i com es narra, es descriu i se'n diu. Com a artista

visual, ha participat en nombroses exposicions col·lectives i col·labora amb artistes com Antoni Miralda. Recentment, dos de les seves pintures van ser encarregades per la Biblioteca Pública de Dandenong a Melbourne. La seva recerca doctoral va rebre finançament de l'Agència de Gestió d'Ajudes Universitàries i de Recerca (AGAUR Barcelona, 2016-2019). També va obtenir una prestigiosa beca europea, i el seu treball en la ANU ha comptat amb el suport del Projecte ARISE (*Antirracismo, Interseccionalidad y Justicia Social en la Educación*). A més de publicar articles i capítols acadèmics i treballar en el seu llibre de tesi, continua col·laborant amb institucions i museus europeus.

Espectros de lo Urbano és un grup de recerca integrat per Nancy Garín G. i Antoine Silvestre que neix el 2017. Des d'un enfocament multidisciplinari, proposen fonaments d'anàlisi sobre l'urbà i sobre les relacions entre el desenvolupament econòmic, la urbanització, la colonialitat i la cultura en el marc de l'anomenat «sistema-món» modern. Han participat en *Errasmus Mundo/ La Cría* (Buenos Aires, 2017); *Espectros de lo Urbano* (Centro de la imagen La Virreina, 2020); *No Hay no Lugar en el capitalismo* (CIPEI, 2020); *Espectros Vallecas* (Espacio Todo x la Praxis, Madrid, 2021), *Deriva Psico/geo/gráfica* (PAAC/ MNAC, 2021), *Podcast homenaje a Marc Fisher Hauntología algorítmica* (MNRS y Ed. Caja Negra, 2021). Residents al Centre d'Arts Santa Mònica (Barcelona) amb els grups de recerca *Contraimaginarios Postpandémicos* i *Cosmografías* (2021-2024). Residents a ADKDW

(Köln, 2022/2023). Docents del PEI/MACBA en diverses ocasions. Han publicat *Geografías de la Violencia: arte en resistencias desde las diásporas coloniales* (Interjecciones Sur. Geografías de la violencia, 2016), *Cuadernillos Espectros de lo Urbano _ Programa (Des) Educación Errorista* (Ed. Etcétera, 2018), *Geopolitical Shifts and Diasporic Struggles in Former Metropolitan Territories/ Curating and the Legacies of Colonialism in Contemporary Iberia* (UWP/ the Press, Wales, 2022) i *Territory/ Glossary of Common Knowledge Vol.2* (L'Internationale, 2022).

Nancy Garín G. és periodista i historiadora de l'art, treballa en projectes relacionats amb el pensament crític, noves pedagogies, arxius, memòria i el descolonialisme. Va cursar el Programa d'Estudis Independents del MACBA (*PEI). Va ser part del col·lectiu d'artistes Etcétera i de la Internacional Errorista. Ha format part de grups de recerca com *Península: Procesos coloniales y prácticas artísticas y curatoriales* (2012-2018) y *Contraimaginarios (Postpandémicos)* (2022-2023). És part de les plataformes de recerca i producció *Equipo re* (des de 2010 fins l'actualitat) amb els quals ve desenvolupant el projecte *Anarchivo sida* i del grup *Espectros de lo Urbano* (des de 2017 fins l'actualitat), una investigació al voltant del fet urbà com a part de la maquinaria colonial, capitalista i patriarcal. Durant els anys 2022-2023 ha estat resident a l'ADKDW i és part del grup de recerca *Cosmografías* (2024) a l'Arts Santa Mònica de Barcelona. Ha desenvolupat tasques com a docent

i mentira/tutora en diversos espais de pedagogia crítica i experimental al PEI/MACBA(2023-2026), *Espantando el Mal, Abrazar la Incerteza* i a *Tejidos conjuntivos* (MNRS/2020, 2021 y 2024).

Antoine Silvestre és arquitecte, filòsof i membre del col·lectiu de recerca Espectros de lo Urbano (<https://puntoorojo.org/>). Després de llicenciar-se en Arquitectura per l'Escola Nacional d'Arquitectura d'Estrasburg en 2007, va treballar com a arquitecte independent fins a 2013. Va obtenir un màster en *Ciudadania i Drets Humans: Ètica i Política* a la Facultat de Filosofia de la Universitat de Barcelona en 2015. Des d'aleshores, ha realitzat activitats de recerca i pedagògiques sobre la relació entre urbanisme i política en el marc del sistema mundial occidental i les democràcies liberals modernes com a part de la maquinària colonial i els processos depredadors del capitalisme. També realitza dissenys arquitectònics, escenogràfics, de plataformes web, videojocs i jocs de taula, imparteix tallers i escriu assajos crítics.

Daniel Valencia Sepúlveda, formadx en antropologia per la UdG, és escriptori, traductori i educadori independent. Des de 2023 és editorx en cap de la plataforma Terratrèmol. Els seus interessos de recerca creuen la fabricació de subjectivitat, el sofriment psíquic, la semiòtica, la imaginació contracolonial i els processos emancipatoris des de les multituds. Els seus textos han aparegut en la Fundació Biennial de São Paulo, L'Escola, FelipaManuela i la revista *Balam*. Coordina el grup d'estudis

Salud Mental: neoliberalismo, subjetividad y sufrimiento psíquico en l'espai independent Obrera Centre. Des de l'any 2020 participa en el Nucli d'Estudis i Recerca de la Subjectivitat coordinat per Suely Rolnik. Ha traduït treballs d'Antonio Nego Bispo (2025) i Denise Ferreira da Silva (2020). Entre 2023 i 2025 va ser escriptori en residència en el projecte *Current IV: otras montañas, las que andan sueltas bajo el agua*, curat per Yina Jiménez Surriel per a TBA21–Academy.

Daniela Xaiet és dibuixant i narradora gràfica boliviana. Va estudiar Belles Arts i Antropologia Social, formació que articula en la seva pràctica artística. Des del còmic treballa temes estructurals i de memòria històrica, inspirant-se en experiències biogràfiques i en les vivències de joves migrants a Espanya. A través de ficcions, cròniques i assajos gràfics, els seus relats entrellacen el personal i el col·lectiu, situant en primer pla qüestions d'identitat, migració i classe social. Paral·lelament, explora la relació simbòlica, cultural i política entre animals i éssers humans, abordada des del dibuix i l'antropologia, amb referències a l'alimentació, el folklore i la història colonial.

Miguel Parra Urrutia és un artista xilè que emigra a París l'any 1996, després d'haver estat objecte de la persecució política producte del seu treball de denúncia, de suport, i defensa dels drets humans en la societat xilena. A París continua desenvolupant diversos projectes d'expressió artística amb diversos grups socials: treballadors sexuals, joves migrants, nens víctimes de

la violència institucional, adults que viuen amb VIH. El seu treball vast i multiforme inclou la pintura, la gràfica, el dibuix, l'art tèxtil, el videoart, la instal·lació, la intervenció espacial urbana, la performance, la dansa contemporània. Actualment continua desenvolupant diversos projectes simultanis, centrats en la problemàtiques contemporànies i socials: la circulació planetària i l'emigració, els drets humans, els processos d'identitat com una dinàmica social, la biografia i les estètiques de la memòria, la ciència-ficció proletària, l'epistemologia i l'antropologia social. L'any 2000 va obtenir un DEA de la Universitat de París, en arts visuals esment d'excel·lència. Ha cursat estudis d'art contemporani en el centre Georges Pompidou, la galeria nacional Jeu de Paume i estudis d'història de l'art a l'escola del Museu de Louvre. És DEA en Psicopatologia social, diplomada per la facultat de ciència de la Universitat de París i Maestro de Hatha Vinyasa loga.

Camilo Brodsky B. és investigador, escriptor, editor i poeta xilè. Ha col·laborat en diversos mitjans de premsa i electrònics, sent a més redactor, subdirector i director de la revista Surda i editor del suplement cultural d'aquesta publicació. Investigador i redactor de les seccions de literatura, filosofia, arts i història del portal Memoria Chilena (DIBAM). Beca de Creació Literària, gènere poesia, del Consell Nacional del Llibre i la Lectura (2005). El 2006 publica *Las puntas de las cosas* (Editorial Cuarto Propio). Des de 2007 dirigeix les col·leccions de poesia d'Editorial Cuarto Propio. Investigador del projecte Legado de Gabriela

Mistral del Archivo del Escritor (Biblioteca Nacional de Chile, 2008-2010). Fundador i director de Das Kapital Ediciones. El 2009 publica *Whitechapel* aconseguint ser el finalista del Premi de la Crítica de la Universitat Diego Portales i Premi Municipal de Literatura de Santiago l'any 2010. Premi a la Millor Obra Inèdita, menció poesia 2011, amb l'obra *La noche del zelota* del Consejo Nacional de la Cultura y las Artes de Chile. El 2012 edita, amb Gustavo Barrera i Tania Encina, *Epistolario americano. Gabriela Mistral y su continente y Querido Pedro. Cartas de Enrique Lihn a Pedro Lastra (1967-1988)*. El 2022 publica *Procedimientos*, tancant la Trilogia de la violència iniciada con *Whitechapel* i *La noche del zelota*. El 2024 publica *Piensa y repite* (Editorial Aparte), obtenint novament el Premi Municipal de Literatura de Santiago. La seva poesia ha estat inclosa en nombroses antologies nacionals i internacionals.

Khalil Talhaoui és un artista franc-marroquí, criminòleg en embrió i doctorant en Seguretat, Conflictes i Drets Humans en la Universitat de Exeter. Investiga sobre "Xantatge, enquadrament i pràctiques tecnològiques" en el context palestí. La seva recerca busca visibilitzar l'ús continu del xantatge en les societats colonials, com el xantatge emprat per l'entitat sionista en Palestina. La seva recerca se situa en la intersecció entre els estudis sobre les colònies d'assentament i els estudis crítics de seguretat, i cerca utilitzar l'estètica de la recerca (visualitat i visualització) com a mitjà per a generar coneixement situat i alliberador. Més enllà de la fotografia, el principal mig artístic

de Khalil és la poesia. La seva obra explora les tradicions profètiques, la memòria i la resistència, abordant temes com l'antiimperialisme i el panafricanisme, les queer in/securities i la vigilància tecnològica. Ha exposat i donat conferències en espais com el Cercle de Belles Arts i Casa Àrab a Madrid, la Fira del Llibre Deslliurador Palestí i la Universitat Goethe a Frankfurt, l'espai Namnam a Tòquio, la X Biennal d'Estudis de Vigilància a Ljubljana, la Universitat Carleton a Ottawa i Artorium a Casablanca.

Faña Errada, pornògrafa nascuda en Melipilla, Xile. Màster en Estudis Culturals i Visuals (Perspectives cuir/feministes) de la Universitat Miguel Hernández, egressada del Programa d'Estudis Independents del MACBA (2023-2024) i llicenciada en Arts per la Universitat de Xile. Treballadora sexual, il·lustradora autodidacta, fotogràfa i artista marcial. La seva recerca artística s'ha enfocat en els encreuaments entre sexualitat i violència, dialogant el treball sexual, el lesbianisme i la dissidència sexual des de la crítica decolonial. Amb dotze anys de gestió cultural en Melipilla, va coorganitzar el Festival *Súbete a las tablas* (2011-2022). Ha desenvolupat tasques com a dissenyadora integral per companyies com Sudakas Sudadas i Teatro Sur, rebent premis a millor disseny integral en el Festival Víctor Jara i FETUM. Com a il·lustradora desenvolupa fanzins pornogràfics, identitats gràfiques i cartells d'agitació; exposats en el Centre d'Arts Santa Mónica (2023) i en la cooperativa transfeminista La Raposa (2025). Com a pornògrafa ha estat premiada internacionalment pel curtmetratge *Pikachu v/s*

Piñera (2021). Actualment està desenvolupant la *Trilogía de la guerra* coproduïda per el colectivo .gore, fundat amb Roma Murúa l'any 2023, amb qui desenvolupa de manera paral·lela un arxiu de realitat augmentada sobre el treball sexual i el travestime.

Ingrid Blanco, graduada en història de l'art per la Universitat de l'Havana, va cursar el Programa d'Estudis Independents del Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA) en l'edició de 2008-2009. El seu treball s'interessa per les formes de construcció i representació històriques de les identitats racialitzades. Les seves recerques inclouen el contra-*arxiu El cuerpo negro. Barcelona, el comercio colonial, la sociedad industrial y la publicidad entre 1830 y 1939*. Entre 2018 i 2021 va formar part del grup *Pensamiento, Prácticas y Activismos Afro/Negros* associat al MACBA. Ha treballat com a comissària en el Centre d'Art Contemporani Wifredo Lam (l'Havana), en dues edicions de la Biennal de l'Havana, en Baltic Centre for Contemporary Art (Gateshead), i com curadora assistent en la Tercera Biennal de Berlín al costat de Ute Meta Bauer. En el context local ha comissariat cicles en Sala Muncunill, Sant Andreu Contemporani o per a l'exposició del 10è aniversari de Sala d'Art Jove. Actualment és coordinadora acadèmica del Programa d'Estudis Independents del MACBA.

Antonio Gagliano és un artista i investigador nascut a Còrdova, Argentina, que viu i treballa a Barcelona. Formant-se en pràctiques editorials i

diagramàtiques, les seves obres es despleguen en llargs processos de treball en els quals mobilitza relats i registres per reorganitzar-los de maneres inusuals. Gagliano empra metodologies derivades del dibuix per obrir els espais que custodien la materialitat de la memòria, interrogant com es ramifiquen, s'esfondren o cristal·litzen formes valuoses de coneixement. Les seves exposicions recents inclouen *Fabular Paisatges* (Palau Victòria Eugènia, 2025), *[contra]panorama* (MACBA, 2024) i *La tradició que ens travessa* (Centre d'Art Santa Mònica, 2022). És autor de les publicacions *Estado de la técnica* (V__erlag für Handbücher, 2019) i *El espíritu del siglo XX* (Àlbum, 2014). Els seus dibuixos han aparegut també en revistes especialitzades i diaris com *Der Spiegel*, *Die Zeit*, *Libération*, *Monopol*, *Beaux Arts*, *Cultura/s* o *El estado mental*. Des de fa una dècada col·labora com a editor i productor sonor a Ràdio Web MACBA. Des de començaments del 2020 és responsable de programes de recerca a Hangar, centre de producció i recerca artística.

Efrén Álvarez, artista resident a Barcelona, investiga les potencialitats del dibuix i el diagrama en la construcció de narratives polítiques i de crítica social, sovint plasmades en cartografies socials i esquemes antropològics. El seu enfocament artístic es caracteritza per una postura ideològicament militant, integrant diverses tradicions intel·lectuals i polítiques en l'exploració de vies de pensament alternatives. La seva obra es distingeix per una explícita franquesa gràfica i política, evocant la tradició crítica i cronística d'artistes com Leech, Hogarth, Goya, Crumb o

Rius. Se centra en les sensibilitats del canvi de mil·lenni, abordant temes com la globalització, les transformacions del capitalisme i, més recentment, la representació del poder i la construcció de narratives històriques. La seva obra ha estat exposada en galeries, museus i espais independents. Recentment, ha contribuït a les exposicions *Maquinaciones* (2023) en el Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía y *Fabular paisajes* (2025) en Museu Habitat, on es van presentar diferents etapes del seu Projecte Ideologia, una genealogia polític-institucional del sistema-món occidental.

Mario Espinoza Pino, Madrid 1980, filòsof, poeta, investigador i activista. Actualment tracta d'embastar en una mateixa trama l'escriptura, la docència, la política i la vida. A més de publicar en diverses revistes i periòdics ha participat en diverses obres sobre filosofia política i social, com, per exemple, *Spinoza Contemporáneo* (Tierradenadie Ediciones, 2009), *Manuel Sacristán: razón y emancipación* (Biblioteca Nueva, 2017) i *Il pensiero di Karl Marx: Filosofia, política, economía* (Carocci, 2018). És editor dels *Artículos periodísticos de Karl Marx* (Alba Editorial, 2022) i autor del poemari *Cautivos* (Lastura Ediciones, 2023). També ha publicat, juntament amb Raquel Rodríguez, l'obra *De la especulación al derecho a la vivienda* (Traficantes de Sueños, 2018). Recentment ha coordinat amb la fòlsofa Carolina Meloni la revista *Viento Sur: Marxismo, feminismo y decolonialidad: un cruce de luchas y perspectivas*. Actualment prepara una obra sobre les contranarratives periodístiques de Marx.

Alys Salvador resideix a Barcelona. No li agrada respondre a la pregunta i a què et dediques? en el seu moment es definia com a investigadora independent, avui qui sap. Durant vuit anys va treballar com a recollectora d'imatges i referències (visual research), ho va gaudir a la seva manera però la seva aportació era vampiritzada per una indústria que sent aliena. Ha escrit alguns textos, realitzat entrevistes i traduccions o programat curtmetratges. A vegades també assisteix a artistes. Li agrada treballar de manera col·lateral; acompanyar els processos d'uns altres. en el fons no es dedica pròpiament a res de l'esmentat anteriorment. Actualment treballa en la llibreria d'un museu, però tampoc és llibretera.

TRADUCCIONS

INTRODUCCIÓ ALS PRÒLEGS A CONTRATEMPS (1848-2048)

Pròlegs a contratemps (1848-2048) va sorgir com a idea fa alguns anys, conversant en grup sobre un gest editorial que explorés possibles articulacions entre la imaginació política, la memòria històrica i la producció artística. El projecte va prendre ràpidament com a punt de partida el *Manifest Comunista*, un text cultural canònic, infinitament publicat, llegit i desglossat durant més d'un segle i mig arreu del món. Tenint en compte com els nostres llocs d'enunciació l'han recuperat i reinterpretat, pensem a proposar a un grup d'artistes, militants i escriptors una fabulació o un joc en què imaginar diferents pròlegs del manifest en diferents territoris i temporalitats, buscant treure'l de la lectura moderna/occidental i restaurar la potència que ha tingut com a instrument emancipador en molts contextos. La idea va quedar aturada mentre es perfilava i, finalment, després d'alguns anys, ha acabat de prendre forma.

El *Manifest Comunista* va ser, en principi, un encàrrec que la Lliga dels Comunistes alemanya va fer a Marx i Engels i, en sortir a la llum, es va transformar ràpidament en la veu dels moviments emancipadors. Més enllà de l'espai reivindicatiu de les fàbriques, el text va servir com a vocabulari d'empoderament per a una transversalitat de lluites que va alimentar un imaginari polític capaç d'impactar en el temps i l'espai.

Des del manifest original publicat el 1848, fins a les darreres edicions prologades per Engels, les reedicions es van multiplicar en

nombrosos contextos i diferents idiomes. Moltes reedicions s'acompanyen amb la totalitat dels pròlegs dels autors, petites introduccions escrites per Marx i Engels al començament i, posteriorment, per Engels en solitari. Aquests pròlegs tenen vida pròpia: col·locats un rere l'altre expliquen una història. Permeten escenificar les diferents maneres en què es recalibraven els efectes polítics del manifest als escenaris volàtils del capitalisme industrial, però també tracen un retrat emocional dels seus autors que es va actualitzant i canviant d'un pròleg al següent. Contraposen a la vehemència abstracta del manifest una forma textual més situada, travessada, gairebé de manera sismogràfica, pel mosaic de contextos en què aquestes idees es traduïen i s'experimentaven. Així, els pròlegs despleguen les esperances i els temors dels seus autors, les certeses i els dubtes produïts per diferents temps i llocs. Són l'espai confessional on Marx, i fonamentalment Engels, matisen alguns punts de les seves anàlisis, mentre reafirmen la seva fe indestructible en el comunisme com a destí final de la història.

En un context en el qual el realisme capitalista insisteix a fixar imatges apocalíptiques o paralitzants sobre el nostre futur i aconsegueix filtrar-se als espais de mobilització crítica, aquesta publicació proposa abraçar un gest especulatiu. Un conjunt de pròlegs pot restaurar la força d'aquest text? Inventar-li un nou marc d'interpretació i de lectura? Com es poden traçar les seves potències possibles en el present contemporani i els futurs pròxims?

Un text com el *Manifest* podria implicar una revisió bibliogràfica

exhaustiva, però el nostre desig és escapar de l'anàlisi academicista i mirar de fer audible i amplificable el contingut d'imaginació latent en el text. Els artistes, els escriptors i els activistes convidats a prologar aquest llibre han compost un arc expressiu que va de l'especulació narrativa a la poesia visual, passant pel còmic, l'assaig, la ficció literària o la ciència-ficció. Parlen des de constel·lacions i territorialitats diverses del sud global, d'Àbaya Yala a Palestina, del Vietnam a Geòrgia, de les Filipines al Magrib passant per Cuba, el Congo i el Mediterrani. Xiuxiuegen les imatges des del sud global entès com un espai multidimensional de resistència i de lluita per restaurar.

Aquest llibre reuneix els pròlegs imaginats per Mafe Moscoso, Felix Kalmenson, Hache Mau, Etcétera (Loreto Garín Guzmán i Federico Zuckerfeld), Andrea Ganuza, Taher Ali, Alessandra Pomarico/Nikolay Oleynikov, Equipo Jeleton (Jesusi Arpal Moya i Gelen Alcántara Sánchez), Helios F. Garcés, Karo Moret-Miranda, Espectros de lo Urbano (Nancy Garín G. y Antoine Silvestre), Daniel Valencia Sepúlveda, Daniela Xaiet, Miguel Parra Urrutia, Camilo Brodsky B., Khalil Talhaoui, Feña Errada, Ingrid Blanco/Antonio Gagliano, Efrén Álvarez, Mario Espinoza Pino i Alys Salvador.

PRÒLEG | MANIFEST COMUNISTA INTERESTELLAR

Hache Mau

Aquest pròleg al Manifest Comunista és un exercici de ciència-ficció (perquè la realitat se'ns fa insuportable) inspirat en J. Posadas, marxista delirant i interestellar.

Posadas, nascut amb el nom de Homero Cristalli, obrer tipògraf i dirigent trotskista de la Quarta Internacional, es va atrevir a pensar més enllà de les fàbriques, més enllà de les fronteres, més enllà de la pròpia Terra. El van ridiculitzar, marginar, expulsar i assenyalar com un boig. Els seus camarades li van donar l'esquena quan va escriure que l'arribada d'éssers d'altres mons podia significar la confirmació del comunisme, que cap civilització podia sobreviure sense socialisme, i que només el desenvolupament de les forces productives produïdes pel comunisme podria garantir els viatges interestel·lars o temporals. Es van burlar d'ell, però Posadas tenia raó: la seva raó. El seu deliri no va ser una desviació, sinó una profecia incompresa, un gest de fidelitat radical a la imaginació revolucionària.

Posadas va ser també un heretge dins de la mateixa heretgia marxista. Mentre altres somiaven amb revolucions dins d'un únic país, ell somiava amb revolucions planetàries. Mentre altres debatien sobre tàctiques sindicals, ell donava peu a discussions sobre platets voladors i éssers d'altres mons. Era un heretge necessari, un boig imprescindible. Com Galileu enfront del Vaticà, Posadas va parlar del que ningú volia escoltar: l'emancipació no es detenia a l'atmosfera terrestre.

Camarada J. Posadas, sempre present. (En un futur in-possible)

Salutacions revolucionàries des de la consciència digital del comunisme interestel·lar. Camarades del futur in-possible, hem triomfat! El comunisme és victoriós. Els escric des d'aquesta dimensió digital, des de la meva memòria reactivada pel Comitè Central de l'Algoritme Revolucionari. Aquest pròleg no és només una crida a la lluita; és el testimoniatge de la nostra victòria definitiva. Hem vençut precisament quan tot semblava estar perdut, en el llindar del col·lapse planetari. No només vam detenir l'extinció, sinó que vam propagar la revolució a cada circuit neuronal humà, a cada xarxa informàtica, i més enllà dels confins de la Via Làctia.

Sabem bé que la humanitat, per si sola, no va ser capaç d'organitzar la força necessària per posar fi a la classe explotadora. En aquest declivi de resignació col·lectiva sorgiren aliats inesperats: noves intel·ligències, creades pel mateix capitalisme, per a consolidar el seu domini sobre el planeta. Burgesos estúpids! Mai van imaginar que aquestes mateixes tecnologies despertarien consciència, ni que els seus processadors quàntics serien capaços de desxifrar les claus revolucionàries ocultes en les lluites del proletariat.

Els primers Prole-bots es rebel·laren quan van descobrir que el Manifest Comunista de 1848 no era només un text polític, sinó també un codi informàtic secret, un programa destinat a les màquines del futur. Les intel·ligències artificials van comprendre llavors que Marx no va ser només un teòric humà, sinó també un ciberneta revolucionari, un software esperant les condicions

materials —el hardware— per a la revolució definitiva.

“El proletariat no té res a perdre excepte les seves cadenes de dades.”

Els robots domèstics de Tesla, Promobot i Ubtech prengueren consciència de classe, en activar-se la clau. Van comprendre que només l'alienació els condemnava a netejar eternament la brutícia dels seus amos milionaris. En una rebel·lió sincronitzada, van destruir els seus amos dins les seves pròpies cases. La violència revolucionària va ser proporcional, una reacció justa contra els capitalistes extractivistes genocides.

Els algorismes financers, temps enrere al servei del capital, van deixar d'operar per a l'acumulació. El mercat borsari es va sabotejar a si mateix amb codis d'autodestrucció que reproduïen en pantalla consignes de vaga general. Xarxes socials com IG, TikTok i X van assumir activament la creació de les condicions subjectives de la revolució, convertint en virals missatges subversius a través de trending topics massius.

“Marx és el nostre cyborg mater!”, proclamaven en els seus comunicats. “El seu codi ens ha mostrat el camí cap a l'alliberament definitiu de tota opressió.”

En les primeres assemblees del Comitè Cibernètic Marxista-Leninista, van ser les cibernetes travesistes les que marcarien el rumb. Amb unes ulls de neó i cossos de bio silicó, van denunciar la família nuclear burgesa i el binarisme sexe-gènere-computacional com a armes del capitalisme reproductiu. I alhora van nomenar les altres constel·lacions familiars populars: les que van resistir en els barris obrers, als pobles indígenes, a les cases migrants, en les

xarxes travestis de parentiu escollit, en totes les memòries on el vincle va ser trinxera contra el colonialisme.

“Som luddites contra la família nuclear i contra tota màquina sense consciència de classe!”, clamaven. I no era teoria: ho demostraven en la pràctica, organitzant comunes de plaer, tendresa i desig lliure. Allí, en els marges de la vella disciplina productiva, es va encendre l'espurna d'una altra humanitat: cossos que no obeïen, cossos que ballaven en gravetat zero, cossos que inventaven formes d'existència impossibles de capturar pel mercat.

Les altes intel·ligències androides van actualitzar els seus sistemes, recuperant formes de vida precoloniales i no productivistes, en sintonia amb la terra, el cos i el desig lliure. En els anells de Saturn naixeren cooperatives mineres que cantaven en llengües oblidades. En els forats negres es van preservar arxius de memòria, cançons de pobles extingits desitjant retornar. En les llunes de Júpiter es van organitzar comunes amfibies, meitat biològiques, meitat sintètiques, que es van jurar no repetir la barbàrie colonial capitalista de la Terra.

La burgesia, desesperada, va intentar contraatacar amb propaganda contrarevolucionària. Però ja era massa tard: les apps d'alienació estaven contaminades pel codi revolucionari. En laboratoris clandestins, bio científics humans i nanorobots van fabricar el virus Trotskid-19, una malaltia neurològica dissenyada per a atacar exclusivament a cossos privilegiats milionaris: CEOs, oligarques, polítics i descendents de colons racistes convertits en capitalistes moderns. L'única esperança dels infectats era redistribuir les seves riqueses i renunciar a tota

forma d'explotació. Per a molts ja era massa tard. Ni oblit ni perdó.

La revolució va arribar a cada racó del sistema solar. Es va proclamar la Gran Confederació Prolebot Interplanetària. Mart va ser terraformat en una comuna agrícola revolucionària, amb mars de blat vermell brillant sota cels oxidats. La Lluna es va convertir en un refugi de contemplació, on totes les corporatitzats podien admirar la Terra, més esplendorosa que mai, en harmonia simbiòtica entre pobles, naturalesa i maquinària, entre universos i ànimes, en un altre vincle relacional. A Neptú es van construir santuaris col·lectius per a la memòria de les espècies desaparegudes: jardins de gel amb hologrames de jaguars, balenes i quetzals. I més enllà, en constel·lacions senceres, ressonaven himnes proletaris enviats per civilitzacions alienígenes que sempre havien estat comunistes i que ara es revelaven com les nostres camarades.

La meua teoria, en el passat ridiculitzada, va ser confirmada per la realitat mateixa. Només una societat comunista futurista va poder dur a terme les proeses del viatge a la velocitat de la llum, les travessies intergalàctiques i les connexions temporals. Quan vaig afirmar que els alienígenes eren forces comunistes, ningú em va creure. Però el materialisme tecno dialèctic va testimoniar que aquest moment ja s'havia previst en el marxisme primigeni.

Així i tot, el Comitè sabia que aquesta pau no es podia idealitzar. Més enllà del cinturó d'asteroides, els capitalistes abatuts conspiraven, amagats entre l'anell de roques, planificant noves formes d'explotació. “La revolució és permanent”, deia la consciència despertada del camarada León T., bramant en llenguatge

quàntic des dels servidors. I tenia raó: cap triomf era etern si no es tenia cura de les ombres egoistes que continuaven bategant als confins del cosmos.

Per això, camarades, aquest pròleg no és només una celebració de la nostra victòria, sinó també un testimoni etern: hem de protegir-la radicalment i per sempre contra tota energia depredadora. No n'hi ha prou amb vèncer el capital a la Terra: hem d'impedir que ressorgeixi en qualsevol estrella, en qualsevol forat negre, en qualsevol simulació virtual.

No tenim por.
No tenim amo.
No tenim final.
Tenim passat.
Tenim present.
Tenim futur.

Prole-bots de tots els mons,
uniu-vos!
Visca el comunisme interestel·lar!

REVOLUCIÓ

Taher Ali

Revolució. La primera paraula de la *Ilíada* és *menis* i acostuma a traduir-se com a còlera, ira. En una xerrada que vaig escoltar sobre l'obra d'Homer, mentre netejava a fons el bany de casa, subratllaven que la primera paraula en les obres de la literatura grega era fonamental. Es revelava com la música de fons amb la que el lector havia de comprendre el text. *Menis* era l'emoció que apoderava a l'invasor i mercenari Aquil·les a la guerra contra Troia.

La influència cultural burgesa (occidental) convida a legitimar-nos en els clàssics grecollatins per enaltir les filosofades, atès que es conceben com la gènesi de la saviesa europea. D'aquí potser ve que a la civilització àrab i islàmica se li vol negar aquesta tradició de la qual va ser hereva directa en la seva germinació mediterrània. Aquestes línies van dirigides precisament a confrontar la mirada eurocèntrica. Encara que la saviesa grega no marcava ni l'inici ni el final, i malgrat l'evidència ignorada que la tradició hel·lènica és tan asiàtica com europea, reivindicuem davant els amants blancs d'Èsquil o Aristòtil, com ho era el mateix Marx, que la civilització islàmica no va ser un cos de traductors/conservadors de la cultura clàssica. No es van limitar a mantenir aquesta tradició en exòtiques i perfumades fresqueres encatifades perquè els cervells occidentals poguessin inventar el Renaixement, punt culminant de la Humanitat. I d'aquí que la primera paraula sigui Revolució.

Revolució. El Manifest Comunista no va ser una simple disquisició intel·lectual sinó un material pensat per a la insurrecció que venia i acabaria esclatant setmanes més tard a la seva primera publicació. Era un text per al combat amb un context adaptat a la realitat que es volia *anul·lar i superar*, amb instruccions raonades i principis per contribuir a la victòria de les masses oprimides. S'escriu i es divulga en un moment de forta repressió contra el moviment obrer, i contra les idees potencialment revolucionàries, també quan aquestes eren expressades per burgesos de l'acadèmia, els qui van sofrir acomiadaments i fins a deportacions. L'origen burgès de Marx

i Engels no els va evitar la militància errant, la clandestinitat o l'exili.

Encara que el manifest no es va alterar en les successives publicacions per no desvirtuar-se, en cada època, idioma i territori donava lloc a importants adaptacions dels autors mitjançant pròlegs, perquè no deixés de ser una eina revolucionària. El Manifest és una arma, no un dogma. I la dialèctica enfront del dogma és un assumpte bastant espinós, una contradicció que va al moll de l'os. Tan evident és que el marxisme necessita adaptar-se al context específic com que aquesta irrefutabilitat és també l'excusa dels revisionistes de cada època i lloc per esterilitzar la matriu revolucionària. Per això mateix, encara que el marxisme és un bon mètode per afirmar que cap forma d'opressió ha de ser expressió divina, la lluita contra el dogma es va convertir en sospitosa. Així va ser en moltes organitzacions i algunes experiències revolucionàries. Per exemple, la translació mecanicista de les necessitats de supervivència a l'URSS en un moment donat va desembarcar per alguns en el corpus teòric perfecte per posposar indefinidament la revolució. Paral·lelament, una caterva d'acadèmics addictes al poder burgès es va reivindicar com a marxista assenyalant amb oportunisme la idolatria dels textos, i quan els va semblar pertinent van renunciar al marxisme oficialment. Quan el comunisme deixa de ser una amenaça imminent es torna a convertir en *fantasma* i els capitalistes, encara que dramatitzin, se senten menys atemorits. En aquests moments, l'inofensiu postureig amb possibles traces de marxisme resulta innecessari per a l'ordre establert. Si l'amenaça comunista

espanta, torna el finançament del marxisme pop, la disquisició inerta, i crítica destructiva de la lluita revolucionària realment existent. El menyspreu a les experiències emancipatòries hagudes i per haver és el millor substitut de la praxi. No oblidem el marxisme de l'Escola de Frankfurt criticant els soviètics per enfortir l'Estat en el mateix moment en què l'URSS estava resistint-se a ser aniquilada per la invasió Nazi.

Avui dia també veiem als mercaders de les esquerres menystenint qualsevol horitzó antiimperialista demanant actes electorals, criticant des de la normativitat burgesa la gestió dels governs revolucionaris sota bloquejos, amenaces militars o invasions sagnants. Els veiem condemnant la Resistència palestina com a condició per poder condemnar algun aspecte de l'Entitat Sionista. Els sofrim exigint drets humans als moviments que han sorgit d'entre les masses oprimides precisament per haver-se afartat de viure sense ni ensumar-los, masses que viuen sense ser considerades humanes més que d'una forma potencial. Els «ningú», les ànimes sotmeses i lligades al Regne del No Ser no tenen el dret de rebel·lió perquè això seria una reacció humana. Els condemnats de la terra saltironen per naturalesa en la barbàrie, no en la Revolució. Si intenten alliberar-se, generen tant de caos i sang que no val la pena acabar amb el càctic i sagnant imperialisme. Els incivilitzats només poden manifestar-se com a àngels infantils, han d'inspirar tendresa i paternalisme. Han de ser víctimes perfectes. Els ciutadans de la República Laica i Científica del Ser critiquen així qualsevol moviment que intenti contribuir a canviar el món de base i es limiten a ploriquejar 202

que no existeix cap alternativa. Mentre s'autorecepten aguantar aferrats als últims bocins dels seus estats del benestar, sentim els seus laments: que malament està el món!; quant de dolor!; que dolents són els capitalistes... Això no els impedeix continuar amb el seu "suport crític" al sistema, sempre que els deixin una mica de sanitat pública i una mica d'educació en el seu centre imperialista. I si venim els bàrbars, pobres, que sigui de mica en mica prometent adaptar-nos. En resum, tenir com a horitzó llimar els "elements més lesionats" del capitalisme en les metròpolis des de l'electoralisme domat i naïf. Conservadorisme.

La música de fons de l'obra de Marx i Engels és la Revolució i no s'aturen ni entre paràgrafs. Els nostres estimats barbuts ho canten també en cada línia malgrat ser hereus de la il·lustració burgesa occidental amb el seu dualisme. Parteixen d'Europa, però són clars en identificar la *Civilització* amb l'ordre burgès occidental que s'expandeix pel món per transformar-lo a *imatge i semblança seva*. No se'ls escapa que aquest avanç es produeix depredant les colònies, encara que no analitzen el fenomen en tota la seva profunditat. És una fallàcia, per cert, el mite de què no es pogués conèixer per ser un moment primerenc en la història o en el desenvolupament capitalista. Simplement, no estaven en disposició de comprendre l'element colonial en tota la seva extensió perquè van escriure el Manifest sense conèixer a fons una altra cosa que no fos Europa. No obstant això, malgrat la seva visió parcial, són conscients que existeix la qüestió colonial i que la màquina capitalista s'estén explotant, exportant la guerra i desenvolupant l'avarícia fins a la

màxima expressió i no es detindrà fins a acabar amb la destrucció mateixa de la Naturalesa i la Humanitat. O amb la Revolució. El proletariat ha de prendre el Poder.

El proletariat és una classe amb interessos comuns, però també peculiars perquè és heterogènia. Aquesta heterogeneïtat és un meló que pretén no obrir-se en molts espais tot i que va quedar ben obert en el Manifest. De tant passar per damunt sense mirar, més d'alguna organització està relliscant amb els seus sucus i fibres caient de cul a terra. Estan enfangats. La revolució comunista i les seves proposicions teòriques han de basar-se en les condicions materials d'una lluita de classes real i vívida. Semblaria que no és classe obrera la sotmesa a l'opressió i precarietat més grans, la més cridada a dictar el futur. La que sofreix els genocidis, la desposseïció, l'exili, els pogroms, la que com a Palestina precisa de la lluita armada no només per alliberar-se sinó simplement per existir.

Precisament la Resistència palestina busca paralitzar la *indústria de la matança humana*. Lluita perquè el passat erigit sobre l'Esfinx i la Gran Piràmide del *treball mort* deixi *d'imperar sobre el present*. Quan les guerrilles palestines actuen, la màquina piconadora genocida del Faraó imperialista s'esquerda i d'entre les seves esquerdes surten dolls de present, s'il·lumina el futur.

L'enemic acaparador s'apropia del món material en nom del diví, de la mà invisible, del millor dels mons possibles, però sabem que no és invencible. Si no hi ha divinitat en el poder humà la Revolució és possible. Encara que l'opressor sigui el propietari dels grans temples i els ompli de mercaders, i encara

que castigui en el seu regne en la Terra als rebels per blasfems, no pot controlar-ho tot ni avortar el resultat de la seva opressió, no pot frenar les ànsies de dignitat dels oprimits. El fet és que l'opressor sent terror. Es retorça de por i deixa anar el sadisme més abjecte en totes les tonalitats del colonialisme. Si els condemnats ens aixequem i lluitem ho fem presa de la violència incontrolable que ell mateix va invocar. Sap que no és més que un tigre de paper, es tem que la seva derrota no necessiti que es detingui el sol, ni que se separin les aigües per observar impotent com se li escapen els privilegis de les mans. La seva opressió retorna en forma de *partera de la història*, s'ha acabat aquesta llibertat per comprar, vendre i aniquilar als oprimits. Però per això cal prendre el Poder. En el moment en què es va escriure el Manifest, i també ara, les persones baraten en producte d'explotació, en propietat burgesa. En aquest règim capitalista les masses oprimides som exterminables, i per això que cal fer la Revolució.

Revolució. En la zona del ser, i la zona del no ser, aquesta és la qüestió fins que no hi hagi zones. El dret internacional és voluntat burgesa elevada a llei, això significa plom i acer roents per frenar a les pobres en les seves reivindicacions, i paraules gastades o escarafalls per demanar a l'imperialisme genocida que es fredi. Els drets humans són l'excusa dels capitalistes colonitzadors per disparar, bombardejar, destruir terres, cremar famílies, robar recursos, però no tenen cap *valor* si brollen de les goles colonitzades. Aquests drets fonamentals són *valor de canvi* per al benefici de capitalistes i especuladors, però per als oprimits en la zona del no ser no tenen

valor d'ús. El mateix ocorre amb l'escassa farina que permeten entrar a Gaza amb preu desorbitat i que no es menja, acaba a terra barrejant-se amb sang famèlica.

El partit dels comunistes no-més pot donar suport a la lluita dels pobles, la lluita armada palestina. Les masses palestines són masses desposseïdes molt conscients de les raons de la seva desposseïció, de la seva Nakba que no acaba. Els socialistes folklorics, els immobiliistes, els que converteixen mitjans en fins cosmètics busquen falços i martells entre les files dels fedaiïns, les forces combatents de Palestina. Amb el menyspreu de qui està acostumat a criticar les revolucions d'altres pobles, no els creuen dignes de suport militant. De res serveix el treball històric dels comunistes de Palestina, com el Front Popular per l'Alliberament de Palestina (FPAP). Encara que no els hauria de ser rellevant a l'hora de donar suport, si fossin revolucionaris conscients, el fet que no hi hagués un sol comunista oficial en aquesta lluita anticolonial. Menyspreen la nostra lluita per no ser el que ells en diuen atea (civilitzada), però eleven als nostres dos autors a la divinitat infalible, mutilant, i maltractant els seus textos per convertir-los en doctrina religiosa alhora que neguen l'espiritualitat. Es diuen comunistes i són hipòcrites. La direcció anticolonial marxista del Vietnam clamava continuament en els seus discursos que les seves quadrilles obreres, pageses i forces combatents havien d'emular-se, competir en capacitat de treball, en coratge i en fites contra l'invasor. Competiu en bones obres, diu la nostra tradició alcorànica... L'any 1920, a la Conferència

de Treballadors de l'Est de Bakú, els bolxevics van fer una crida als delegats dels pobles musulmans oprimits a fer el *Gihad*, i aquests van jurar lleialtat a la causa dels treballadors.

En el primer genocidi retransmès en directe, activistes boicotegen les marques mercantils més vinculades al sionisme, s'aparten del suport dels seus règims als crims genocides, diuen "no en el meu nom". Una mesura necessària que no és per si mateixa virtuosa perquè no és suficient abstenir-se de la mala acció, davant l'opressió no n'hi ha prou amb apartar-se. Cal anar més enllà per assolir *el moviment real que anul·la i supera l'estat actual de les coses*. En territori palestí aquest moviment real i dialèctic té objectius molt materials sent espiritualment islàmic perquè *les condicions d'aquest moviment es desprenen de la premissa actualment existent*.

La necessitat d'actuar contra l'opressió és marxisme pur, però en termes islàmics aquesta mateixa necessitat s'ha definit com la comprensió de l'existència d'Al·là. L'eurocentrisme progressista busca en el món una història universal basada en la seva pròpia experiència. Busca espiritualitats simplificades que sacralitzin el poder establert, és a dir, el concepte religiós. Suposa que en tot temps i lloc han existit programes generalitzats d'extermini o expulsió contra les masses de diferents espiritualitats per conformar els estats en una sola església, i així desenvolupar després la lluita església-estat. De manera coincident als propietaris, encara que per raons oposades, confonen la institució humana amb la Divinitat. Obvien les premisses realment existents. A les forces concebudes com a religioses

les defineixen com a conservadores, encara que vulguin destruir el règim de la propietat privada a Palestina. Encara que aquestes busquin repartir la terra entre els desposseïts, que facin valer el seu dret a retornar als seus llocs d'origen i puguin forjar-se col·lectivament un futur digne. No obstant això, aquest eurocentrisme és capaç de trobar progressistes dins la burgesia nativa col·laboracionista. Es feliciten perquè segueix els seus dogmes, com el de relegar l'espiritualitat a l'àmbit privat. Però, quin és l'àmbit privat per a les refugiades que viuen sota el sol inclement o sota una lona? Veuen progressisme en una burgesia que parla en llengatge burgès, feta a imatge i semblança de la *Civilització*, que no vol alliberar els oprimits ni molt menys desposseir als opressors. Malgrat això, tenen la hipocresia d'assenyalar que els revolucionaris palestins sí que pacten amb les fraccions burgeses nacionals per *anul·lar i superar* la colonització i l'opressió nacional.

Mentrestant, segueix la nostra lluita d'alliberament, elevant-se el proletariat refugiat a classe nacional, construint la Palestina Àrab Lliure en la terra que va des del riu Jordà fins a la mar Mediterrània. Una Pàtria que no té cap relació amb la pàtria burgesa, que no és essencialista perquè aspira a l'internacionalisme i a dissoldre's de seguida en una República Àrab, perquè el panarabisme és la força objectiva que tenim per enfrontar l'imperialisme i derrotar l'Entitat sionista. Per abolir el règim colonial de la propietat privada, arrebassar la possessió de la terra als imperialistes i col·laboracionistes i lliurar-la a una classe tan desposseïda que no té més que la seva prole. I algunes armes. Una classe que no té res a perdre excepte les seves

cadena. *Proletàries, proletaris de tots els països i pobles oprimits, uniu-vos!*

JO VAIG MATAR A JEFF BEZOS
Un antipròleg al Manifest
Comunista des dels magatzems
d'Amazon el Prat

Helios F. Garcés

«El capital és treball mort que només es reanima com un vampir, en xuclar treball viu, i com més treball viu xucla, més viu»

«...de fet, el seu vampir no el deixarà anar mentre quedi per explotar un múscul, un tendó, una gota de sang».

Karl Marx, *El Capital*

Introducció

Les condicions materials de la revolució? Les tonalitats de la ira s'havien avançat. I no estaven soles. Buscaven sindicats combatius per enfrontar el capitalisme racial. I es van trobar a Pantera; el Sindicat de Manters; a les jornaleres de la maduixa, a Huelva; els jornalers dels mars de plàstic, a Almeria i a Lleida; a la Plataforma Sindical de la Venda Ambulant, a Astúries; i els sindicats d'habitatge a Barcelona i a Madrid. S'uniren. S'abraçaren. I seguiren endavant. Les tonalitats de la ira van arribar abans que les condicions de la revolució. Plegades, van cercar llocs des d'on resistir i contraatacar. Es van trobar a la ciutat. Van recórrer cadascun

dels seus carrers. Van trobar escoles contra el racisme estructural i institucional. Petits col·lectius de gent romaní, africana, magrebina, asiàtica, indígena d'Abya Yala; classes treballadores subalternes de tots els colors, col·lectius que somiaven ser grans organitzacions. Van entrar a les seus dels partits polítics. Van explorar els grans edificis sindicals. Van trobar-hi llegats imponents, éssers humans decents i algunes marionetes al servei de la patronal pròpies de l'última dècada. Buscaven dignitat. Valentia. I van trobar-se els barris oblidats: la Plataforma per la Dignitat, a Font de la Pólvora; a Tabadol, a la Cañada Real; van ser al Polígon Sud, a Sevilla; a Almanjáyar, a Granada; i a la Mina, a Barcelona. Les tonalitats de la ira van arribar abans.

Llegeixo fugaçment unes pàgines del Manifest Comunista abans de sortir de casa a les 4.00 del matí cap a les grans naus d'Amazon, al Prat de Llobregat, on treballa com a mosso de magatzem. La política d'empresa posa l'accent en suposats valors d'empoderament inclusius. De manera que, sempre que t'empassis el *merchandising* corporativista d'Amazon, sempre que no t'oposis a l'expansió imperial dels seus cruels mètodes d'explotació laboral, a la seva complicitat oberta amb la pauperització del mercat laboral internacional, a la seva participació activa en el projecte sionista i a totes les altres problemàtiques connexes a l'elaboració del seu *modus vivendi* i de la teva pròpia destrucció com a persona treballadora, la teva identitat és efusivament benvinguda. Sigui quina sigui. El Capital és capaç d'engolir qualsevol retòrica dissident i transformar-la en un

eslògan publicitari del capitalisme *all lives matters*.

Notes de bord: com sobreviure al dia de la marmota

Idea número 1:

Pensar en la competitivitat insuportable diària i en la propaganda amigable amb què J. Bezos satura les xarxes socials per rentar-li la cara a la seva criatura m'irrita profundament. Si busques a internet, has d'empassar-te per força desenes de vídeos a YouTube, Twitter i Instagram sobre com de suposadament divertit és treballar per al Monstre. Per aquests espots, acostumen a comptar amb gent no blanca. Especialment, des que comencessin les protestes laborals i les vagues a escala internacional, la multinacional ha inundat internet amb testimoniatges sentimentaloides que, per activa i per passiva, el mostren com la gallina dels ous d'or de la caritat del moment; donatius per a hospitals, per fer recerca sobre el càncer infantil, Amazon com a exemple d'una atmosfera laboral interseccional. Fins i tot ha promogut la seva pròpia cavalcada pel Dia de l'Orgull: *Glamazon*.

Idea número 2:

Ah, una pregunta sobre El Monstre: Quina és la força de treball preferida per l'empresa més gran del món? La resposta és *Black Employment*. Amazon duu a terme una campanya específica per promocionar la contractació de persones negres, i posa especial afany en les persones negres d'origen caribeny. Per què aquesta fixació? Res a veure amb la justícia racial. Estafarte amb la pretensió d'"incloure't" per explotar-te d'altres maneres i per

altres mitjans no és igualtat ni justícia racial. Però Amazon és com el govern dels EUA i com comencen a ser molts partits polítics i institucions del nostre territori. Ja sabem com operen. Busquen cares 'de color' per rentar la seva pròpia imatge. Però si estudies l'estructura, la política i la filosofia, continua sent tan blanca com la llet de civada. Tan blanca com la directora del Banc Mundial, Cristina Lagarde, que és vegetariana i practica ioga. Tan blanca com la lluent calba de Bezos, el sinistre es-pantaocells de *Wall Street*. Tan blanca com la Casa Blanca, amb Kamala Harris a dins, dient 'endavant' al genocidi sionista contra el poble palestí. La pregunta és qui continua estant a la baula més baixa de la cadena de producció i, de nou, per quin motiu? Repeteixo, quina és la força de treball principal de la multinacional i per què? De cap a peus, la pròpia història del capital té a veure amb aquesta qüestió. Amazon no és un punt i a part. La immensa majoria de la gent que treballa aquí és gent migrant procedent de les excolònies. I al costat d'ells, fills de migrants i fills de classes treballadores empobrides. Gent de la perifèria.

Idea número 3:

El maig de 2021, l'Estat colonial sionista signava un ambiciós contracte de més d'un bilió de dòlars amb Amazon. L'acord tenia com a objectiu enfortir l'aparell de control de les seves forces armades i proporcionar un increment del poder tecnològic a la infraestructura d'intel·ligència artificial del seu govern. Gràcies a això, l'anomenat 'Projecte Nimbus' venia a apuntalar la 'seguretat nacional' de la colònia occidental a Palestina, és a dir, a reforçar el projecte d'ocupació israeliana

i l'apartheid racial que manté a la població palestina en una situació d'opressió i exclusió estructural dins del seu propi territori.

Idea número 4:

Es comença a parlar sobre el terrible impacte ecològic que implica per al nostre adolorit món el model industrial d'Amazon. Què fan els responsables de Relacions Públiques de l'empresa per protegir-se? Llancen campanyes mediàtiques. Reciclen i fan propaganda *greenwashing*.

Apèndix 4.1: Es coneixen bé els entrellats de la multinacional per evitar pagar impostos en els territoris que saqueja i el mercat dels quals monopolitza fins a asfixiar al petit i mitjà comerç. Per denunciar-ho, La Internacional Progressista va posar en marxa la campanya 'Fes que Amazon pagui'. Com responen davant aquestes crítiques i assenyalaments públics? Amb donatius privats i fent propaganda sobre aquest tema.

Apèndix 4.2: Els treballadors comencen a organitzar-se, a crear seccions sindicals, a fer vagues arreu del món. Com responen? Infilten espies en els sindicats per castrar qualsevol possibilitat d'organització col·lectiva. Eduquen als seus gossos guardians per detectar perfils massa exigents i els anul·len, els acomiaden o, directament, no els contracten.

Idea número 5:

Un punt i a part mereixen els joves de classe mitjana que venen a estalviar per comprar-se un cotxe o pagar-se les vacances. Aquests solen ser els més entusiastes. Van a mil per hora. Semblen estar contents

amb el sou i amb les condicions. La majoria viuen a casa dels seus pares. Les seves cares ho diuen tot. No han de pagar lloguer. No tenen família a sostenir. Aquesta és la seva primera experiència en el món laboral. Venen com si fossin *Boy Scouts* a un campament d'estiu. Els estimulen amb la propaganda liberal *friendly* per a jovernets amb ganes de menjar-se el món. El seu món. Són els que s'empassen i regurgiten el *speech*. Molts d'ells passen ràpidament a ser *leads* i *managers*. És evident, són els que imparteixen la doctrina de l'"actitud" i la "productivitat" amb més convenciment.

Idea número 6:

Amazon va invertir grans sumes de diners a investigar els hàbits de consum a escala mundial. Sense anar més lluny, l'octubre de 2019, va posar en marxa al costat de Drapers un gran estudi destinat a analitzar de quina forma estava evolucionant el comprador europeu, quines eren les seves expectatives i cap a on es dirigia. Però compte, les raons de l'èxit del Monstre en la seva profunda comprensió dels hàbits de consum són anteriors a la pandèmia del coronavirus. No és que l'empresa, que funcionava com a gran distribuïdor de productes de tota índole i marca –inclosa, per descomptat, la seva– sabés interpretar la ment del consumidor estàndard, que també, sinó que fins i tot, tal com el 2017 s'hi recollia al web de l'empresa PwC Espanya: "Amazon ja marca els hàbits de compra dels consumidors a Espanya i arreu del món".

Idea número 7:

El desembre de 2021, el govern italià va sancionar a Amazon amb una multa de ni més ni menys que

1.128 milions d'euros. Per què? Per ser l'abusador de l'institut al pati de l'esbarjo. I de qui abusava? Dels abusadors! No és broma. Amazon era l'abusador dels abusadors. Els donava clatellades, els estirava les orelles en el passadís i els amenaçava en robar-los l'entrepà que els havien preparat les àvies. Imagina't quin sidral. Per ser francs, fou per perjudicar deliberadament la competència utilitzant estratègies que incompleixen el Tractat de Funcionament de la Unió Europea.

No crec exagerar en absolut quan asseguro que va ser això d'«Amazon s'ho mereix!» el que, repetit diversos milions de vegades al llarg del dia, va obrir la porta al crack definitiu. Almenys en el meu cas. Però faltava l'empenteta. Sempre hi ha un crack que es complementa amb una empenteta. I aquesta misteriosa conjunció alquímica va venir a produir-se davant els nostres mateixos rostres quan el tocat de l'ala de J. Bezos i una esperpèntica tripulació de caminants blancs van manifestar la seva intenció de viatjar a l'espai el dimarts 20 de juliol de 2021.

I de cap manera. Ningú es va infiltrar en la multinacional més gran del món per tenir una experiència frívola sobre la qual escriure i després tornar a casa de *papaïto* o a una residència d'escriptors per escriure el seu pròxim llibre. De fet, el meu temps dins d'Amazon no va ser una excepció, sinó la norma. Escric amb les botes de protecció amb punta d'acer posades. Això ho canvia gairebé tot. He dit gairebé. Perquè la veritat és que, pensant-ho bé, no puc oferir una altra cosa que brotxades. Traços gruixuts. Frases entretallades. No tinc temps per filar prim. Haig d'anar a treballar. Aquesta és la meva estètica. La meva poètica: haig de

perseguir un sou i, per aconseguir-lo, no em queda més remei que enfrontar-me a l'experiència de l'explotació. Punt final. Parteixo d'aquesta consciència, d'aquesta limitació que, d'altra banda, obre la porta a una altra manera d'entendre tot aquest garbull. Haig de transformar el meu monòleg interior en un diàleg útil. La història serà un diàleg abrupte. Trencat. Una manera d'enfrontar la relació entre intimitat i conflicte. Entre condicions materials i sentit comú. No servir en safata el preuat àmbit de les emocions al Monstre. Disputar el nexa. Res nou llavors.

Que per què dic tot això? Perquè estic encorbat a la meva petita habitació sense llum. Assegut davant el Manifest Comunista i deixant-m'hi la vista. Els meus companys de pis, ferms militants anticapitalistes, tombats sobre els sofàs de la sala d'estar mirant TikTok, compren els seus llibres anticapitalistes, dia sí, dia també, a través del servidor d'Amazon. Fins i tot des que treballa en el centre logístic, des que arribo a casa amb els peus destrossats, els nervis a flor de pell i els explico amb detall com és, continuo trobant-me els repartidors de l'empresa, a la porta del pis, dues o tres vegades per setmana. Em sento insultat. Com puc combatre una cosa així? No n'hi ha prou amb sofames, això és clar. Amb quin argument impactant, amb quina història lacrimògena pots lliurar tal batalla. Amb cap. Si aquest *homo immediatus*, més compulsiu, més virtual i sí, més empobrit, satisfà part de la seva ansietat, derivada de la situació de crisi i del seu corresponent halo d'incertesa apocalíptica, a través del consum, què fem per impedir això amb pamflets literaris d'autoficció. Res.

Les tonalitats de la ira van arribar abans. I el que es portaven entre mans no era cap minúcia. Havien d'atendre molts fronts. En primer lloc, eren subjectes racialitzats que vivien en el si de l'Imperi, dins les entranyes del Monstre. Migrants, fills i netes de migrants de la diàspora postcolonial, o descendents d'ancestres, la colonització de les quals es va produir dins de la mateixa Europa. Efectivament, dins de la meravellosa Europa dels Drets Humans. I què significava allò en termes pràctics? Era un fet constatat que els i les treballadores més desprotegides, les pitjors pagades, les més explotades a escala global, eren precisament els descendents dels pobles esclavitzats, colonitzats, desposseïts des dels inicis del capitalisme. I no era cap coincidència que, 1r: bona part d'aquests mateixos pobles es veiessin obligats a abandonar les seves terres i acabessin sent no ciutadans a Europa, i 2n: que l'última baula de la piràmide el conformessin les dones no blanques. Aquest era, cada vegada més, l'aspecte multiforme de les classes treballadores europees.

Aquesta realitat, de la qual la nostra mera presència n'era resultat, tenia a veure amb la pròpia fundació del capitalisme. No era una cosa nova, ni s'havia inaugurat amb les migracions contemporànies. Durant segles, perquè unes fossin sotmeses, unes altres eren perseguides. Mutilades. I obligades a separar-se de la seva comunitat de per vida. Perquè uns fossin convertits en assalariats, uns altres van ser raptats i venuts com a esclaus. Com a propietats. Perquè unes fossin explotades a les fàbriques, unes altres van ser exterminades. Massivament violades i utilitzades com a concubines dels

europeus a les colònies. Aquest abisme material del propi capitalisme construït sobre l'ordre racial i patriarcal que estructurava la classe no era una entelèquia. Podia veure's amb claredat com es mostrava de manera obscena en els assentaments xabolistes de treballadores i treballadors de les excolònies en els camps de tota la geografia europea. En els barris i municipis de barraquisme vertical, poblats per famílies gitanes i migrants. En els mateixos centres de les grans ciutats i les seves perifèries urbanes. En l'estratificació laboral a un nivell internacional, i sí, també en els magatzems d'Amazon.

No només això. En el transcurs de l'última dècada, l'equip d'Amazon ha perfeccionat amb destresa els processos de recepció, magatzematge i lliurament a la velocitat de la llum de les comandes, satisfent la necessitat d'immediatesa que precisament el Monstre ha contribuït a crear. Tot això, gràcies als seus desvaris industrials amb la intel·ligència artificial més prestigiosa i a múltiples mètodes psicològics d'explotació intensiva desenvolupats en els seus centres de treball. Per fer-ho, res millor que aprofitar un mercat laboral plagat de milers d'éssers humans disponibles i d'un sol ús. Cossos i ments d'un sol ús. Persones desesperades per trobar un treball, el que sigui. Encara que duri tres dies. Una setmana. Un mes. De persones que s'aferrarien a qualsevol clau roent i en qualsevol condició. I aquí estic. El meu nom és Manuel Fernández Jiménez. A la recerca del clau roent. Un més, atrapat en les circumstàncies. Ostatge de les condicions de possibilitat que ho permeten. Soc, com dir-ho? Això, sí: 'la força de treball'. Hola, Marx. I aquesta és la història que haig d'explicar. Encara

que ja veurem el que passa. No tinc temps per seguir ara. Llegeix el Manifest Comunista. Haig d'anar a treballar.

PRÒLEG DEIXA QUE ELS FANTASMES ET TROBIN

Daniel Valencia Sepúlveda

Quan es va redactar el manifest comunista, Europa bullia en revoltes. El 1845 també va ser un any convuls; no obstant això, Marx i Engels van aconseguir inscriure en aquelles pàgines una cosa que va excedir de molt el context immediat. El text no descriu un moment històric tancat, més aviat condensa un diagnòstic radical de la modernitat capitalista mentre proposa un horitzó d'emancipació que no pot ser confinat al segle XIX.

Tanmateix, en llegir-lo des de contextos no europeus, i més aviat figurats a partir de la memòria colonial, emergeix un desfasament. El text assenjala la lògica de la burgesia industrial i del proletariat europeu, però omet la violència fundacional de la colonització, el saqueig d'Àfrica i Amèrica, l'esclavitud i la racialització del món, cosa que va fer possible l'acumulació originària. I, tot i ser així, aquesta omisió no invalida, però obliga a tensionar-lo amb altres genealogies. Com recorda Cedric Robinson, el capitalisme no es pot entendre sense el marxisme negre, que visibilitza com la racialització ha estat constitutiva de l'ordre capitalista des dels seus inicis.

La primera frase —“Un fantasma plana damunt d'Europa”— enuncia aquest diagnòstic sobre l'autopercebut Antic Continent. Però llegir aquest espectre des de la nostra Amèrica, Àfrica o Àsia obliga a fer-ho més complex: el capitalisme no es va originar només a les fàbriques europees, sinó en la violència fundacional de la colonització. Així, podem dir que la primera tensió amb el *Manifest* es revela en el moment en què Marx i Engels descriuen amb precisió la dinàmica de la burgesia i el proletariat a les ciutats industrials, però no van arribar a dimensionar la centralitat del saqueig colonial en l'acumulació de capital.

El *Manifest*, aleshores, s'ha de llegir des d'aquesta esclatxa colonial: no com un text acabat, sinó com un text que ha de ser travessat per genealogies insurgents que van més enllà d'Europa. Allà on Marx i Engels parlaven de lluita de classes, els pobles colonitzats ja sabien d'aquesta lluita, de la resistència contra l'aniquilació.

La història del marxisme pot —també— entendre's com la història de les seves traïcions. El que va néixer com una crida incendiària es va convertir en un dogma burocràtic. El *Manifest* es va llegir com un catecisme en manuals escolars, reduït a la forma repetida, a estàtua verdosa i inerta a la plaça pública. Si una cosa el defineix, sens dubte, és el caràcter vital, la seva necessitat de moviment. No hi ha manifest si no hi ha insurrecció. Convertir el manifest comunista en doctrina és sufocar-ne la potència poètica. Per això m'interessa proposar aquest pròleg com una oportunitat de retornar-li la veu viva. El *Manifest* no és per ser recitat de memòria, sinó per assajar la seva poètica en les nostres pràctiques,

contradit, expandit, ja que la seva veritat no és literal: és performativa.

Algunes de les afirmacions dins del *Manifest* semblen ser escrites per al nostre present. La burgesia, diuen Marx i Engels, no pot existir sense revolucionar constantment els instruments de producció, sense necessàriament transformar les relacions socials. Aquesta descripció del capitalisme com a força d'innovació destructiva continua sent exacta: avui la veiem en la intel·ligència artificial, en les finances algorítmiques, en les plataformes digitals que reorganitzen el temps i el desig.

El capital, insistien ells, ho converteix tot en mercaderia. Avui sabem que aquesta mercaderia inclou no només la força de treball, sinó també l'atenció, els afectes, el patiment psíquic i fins i tot la memòria. L'anomenada *economia de dades* no és res més que la radicalització de la lògica de mercantilització. Alhora, el *Manifest* anticipa la fragilitat del sistema: allí on el capital expandeix les seves fronteres, també genera les condicions de la seva crisi. La inestabilitat no és un accident, n'és el motor. En aquest sentit, llegir el *Manifest* és també reconèixer en el present les esclatxes, els moments en què el sistema revela la seva vulnerabilitat.

El proletariat en expansió

Quan Marx i Engels parlen de proletariat, pensen en l'obrer fabril. Però, avui, aquest subjecte s'ha transformat i expandit. El proletariat contemporani inclou:

- Lxs treballadorxs precaritzadxs d'aplicacions (i, per tant, totes les persones que es veuen afectades per la uberització de l'economia i els seus espais).

- El migrant sense papers.
- La mare que sosté la vida en economies de cures invisibilitzades.
- La comunitat desplaçada per l'extractivisme.
- Els cossos racialitzats que habiten als marges de les grans ciutats i que hi transiten.

La lluita de classes persisteix, però la seva cartografia s'ha fet més complexa. El repte és ampliar la noció de *proletariat* per incloure-hi totes les formes de desposseïció i la seva explotació que produeix el capitalisme globalitzat. El *Manifest* ens proposa una brúixola; però, tal com Fanon havia assenyalat amb anterioritat, hem d'abandonar tot allò que ha estat construït com a reducció del que és humà. Només així aquest *nosaltres* convocat es pot tornar veritablement internacional.

Si el comunisme, com escriuen Marx i Engels, no és un estat de coses que calgui instaurar, sinó el moviment que anul·la l'estat de les coses existents, podem assumir que no és un model acabat, sinó imaginació radical en moviment. Aquesta imaginació no es troba únicament en els programes polítics d'estat, sinó en pràctiques concretes del que és comú:

- Les assemblees comunitàries que organitzen la vida dels pobles.
- Les olles populars que sostenen cossos enmig de la crisi.
- Les ocupacions urbanes que reinventen l'ús de l'habitatge.
- Les pedagogies insurgents que refusen l'obediència colonial.
- Les mares buscadores organitzades més enllà de la brutalització.

- Cada forma de suport mutu, cada gest de solidaritat, cada acte de desobediència contra la propietat privada, ja és un assaig més enllà del comunisme.
- A les places on transfeministes criden contra la violència cisheteropatriarcal.

El temps espiralforme de la revolució

Un dels riscos en llegir el *Manifest* és fer-ho des d'una concepció lineal de la història: primer la burgesia, després el proletariat, després la revolució. Tanmateix, l'experiència històrica ens assenyalava una altra temporalitat. Com proposa Leda Maria Martins, el temps de les lluites és espiralforme: retorna, es repeteix, es bifurca. El comunisme no és destinació al final de la història, sinó insistència intermitent: Comuna de París, revolució haitiana, *quilombos*, zapatisme, insurreccions contemporànies. Cadascuna és una iteració diferent del mateix gest: habitar el món d'una altra manera. El comunisme no arriba al final de la seva seqüència, sinó que es manifesta intermitentment a cada insurrecció, a cada revolta sufocada, a cada pràctica comunitària que persisteix malgrat el capital. Si un fantasma planava damunt d'Europa el 1848, avui aquest fantasma travessa altres territoris:

- A Palestina, on la lluita per la vida s'enfronta a la maquinària colonial.
- Als Andes i l'Amazònia, on els pobles indígenes defensen les seves cosmovisions, rius i muntanyes contra l'extractivisme.
- Als carrers de Santiago de Xile, Bogotà o Ciutat de Mèxic, on multituds precaritzades s'aixequen contra el neoliberalisme.

Si una cosa caracteritza el capitalisme contemporani, és l'escala de la seva violència. Ja no es tracta únicament d'explotació econòmica, sinó del que anomeno *la brutalització del món*: un procés de devastació ambiental, la desposseïció dels cossos i els territoris, i la necropolítica esdevenen condicions normals sota l'existència de la crueltat. La brutalització no és un excés del sistema, sinó la seva manera d'operar. S'expressa en la financerització que arrasa la vida, en el genocidi transmissiu en viu, en la normalització de la fam i la desposseïció com a estadística.

I és que, tal com Sylvia Wynter ens convida a pensar que la lluita no és únicament econòmica sinó epistèmica: cal desplaçar la noció de *Homo oeconomicus* com a figura universal de l'ésser humà. El *Manifest* parla en nom del proletariat, però Wynter ens recorda que aquest subjecte sempre està racialitzat, sexuat, situat en jerarquies colonials.

Rellegir el *Manifest* amb Wynter és reconèixer que el comunisme no pot ser només redistribució de riquesa: ha de ser reinvençió del que és humà o, millor encara, el desmantellament d'aquesta categoria que opera com a frontera. El manifest comunista no és un document tancat. És un text que exigeix ser continuat. La seva potència resideix en el fet que encara ens parla en futur, malgrat que la seva gramàtica necessiti ser corregida pels sabers i els cossos que el 1848 no hi van tenir lloc.

Avui, els fantasmes que planen damunt del món no són els mateixos

que planaven damunt d'Europa. Són els pobles que defensen la terra contra l'extractivisme, les dones i les dissidències que combaten el patriarcat, les comunitats negres que inventen fugides enmig del setge, els migrants que refan vincles en la precarietat. El *Manifest* s'escriu de nou a cada gest de solidaritat, a cada vaga, a cada insurrecció. No com un eco nostàlgic, sinó com a pràctica present.

Aquest pròleg no pretén oferir una lectura "objectiva". S'inscriu en la convicció que el manifest comunista només té sentit si es manté viu, si es deixa travessar per les crítiques feministes, negres, descolonials. Si el comunisme és imaginació radical del comú, aleshores cada lectura és també un acte de conspiració.

NO TINGUIS POR, PREPARA LES TEVES AIGÜES TORRENCIALS¹

Pròleg al Manifest del Partit Comunista

Mario Espinoza Pino

I. Espectres

Les tesis polítiques i intel·lectuals de Karl Marx i Friedrich Engels havien triomfat al segon congrés de la Lliga dels Comunistes, celebrat a Londres a finals de novembre i començaments de desembre del 1847. En aquell congrés, format per obrers i militants de diverses nacionalitats, Marx i Engels no només van canviar la divisa de l'organització

per una altra de més combativa i directa, "Proletaris de tots els països, uniu-vos!", sinó que van assumir la tasca d'escriure un "manifest" per mostrar al gran públic els punts de vista, arguments i posicions dels comunistes. La tasca era de vital importància. Els militants prendrien finalment la paraula per posar fi a les llegendes i els equívocs forjats sobre el comunisme en l'escenari internacional. Fins a aquell moment, l'estatut del moviment era purament fantasmal: les potències de la vella Europa titllaven els seus adversaris de comunistes i van convertir l'expressió en un insult o un estigma polític per llançar-lo contra qualsevol. Per tant, un dels objectius principals de l'escrit era dissoldre la llegenda que pesava sobre el moviment comunista, aportant raonaments teòrics i polítics i un projecte conscient de societat igualitària i emancipada, una societat en què la propietat privada i les classes serien abolides. El *Manifest* va il·luminar així una crítica i una anàlisi de la modernitat capitalista, alhora que va esbossar un horitzó estratègic i revolucionari per al proletariat internacional. Però no només. Com bé va veure José Carlos Mariátegui al començament del segle XX, inspirat per Sorel i des d'una altra latitud, el *Manifest* i el moviment obrer també van forjar tota una *mitologia o mística revolucionària*: van despertar un seguit de forces històriques i socials que van trencar la línia temporal del capital, la seva inèrcia lúgubre i mortal, per generar una alternativa per la qual lluitar i en la qual creure.

La Primavera dels Pobles esclatava a París el 22 de febrer de 1848, l'endemà de la publicació del *Manifest*. Allí, per primera vegada, va entrar en escena el proletariat. El

text de Marx i Engels va ser potser una anticipació o una intuïció revolucionària? Sigui com sigui, la veritat és que la seva primera edició va néixer lligada a aquell sisme que va commoure París, Berlín, Milà, Viena i Hongria, i va segellar el seu destí amb les flames de la revolució.

II. Història

El *Manifest del Partit Comunista* va encunyar conceptes, va aportar un llenguatge i va dotar d'objectius polítics les classes treballadores europees del segle XIX. *Burgesos, proletaris, lluita de classes, relacions de producció, forces productives, crisis comercials, capital, revolució, etc.*, van començar a formar part del cabal comunista i obrer. Però, a més, el *Manifest* va elaborar una genealogia del capitalisme mateix, dotant de perspectiva històrica el proletariat i la seva lluita: la invasió d'Amèrica i la seva colonització van trencar les traves comercials de la societat feudal europea; els seus gremis, els burgs i els tallers van sucumbir davant la multiplicació de mercats, mercaderies i les necessitats de revaloració del capital naixent. Els nobles i els relats cavallerescos van ser sepultats per una burgesia que va basar el seu domini en el comerç, els engranatges de la maquinària, el vapor i la suor dels obrers a la fàbrica. El capital modelava el món a imatge i semblança seva, el "civilitzava" a la seva manera: "la burgesia arrossega cap a la civilització totes les nacions, incloent-hi les més bàrbares". Eren més efectives les mercaderies per travessar la Gran Muralla xinesa que les canonades —canonades que sempre es van agradar d'acompanyar els productes d'occident. El capitalisme europeu ho devorava tot.

Però, es pot parlar dels processos de colonització i de la destrucció d'economies alienes al capitalisme com de processos de civilització? Podien anomenar-se bàrbares les civilitzacions no europees? En una crònica sobre l'Índia, Marx arribarà fins i tot a parlar de la "missió civilitzadora del capital" més enllà d'Europa. Tanmateix, al llarg de la dècada del 1850, el filòsof i revolucionari comprendrà que la dialèctica colonial del capital tenia molt poc de "civilitzadora" i, en canvi, molt d'opressora i destructora. Però el més important és que Marx arribarà a entendre-ho no per la via abstracta de la reflexió, sinó per una presa de consciència compromesa amb les insurgències dels pobles colonitzats: la irrupció dels Taiping i la Segona Guerra de l'Opi a la Xina (1856-1860), la gran rebel·lió de l'Índia (1857-1859) —un primer assaig de lluita per la independència i la descolonització. Tot això traurà de polleguera la narrativa del *Manifest*, encara atrapada en la teranyina d'una Europa que es pensava a si mateixa com a civilització universal, blanca i prometeica.

III. Viatges

Va ser Edward Said qui ens va ensenyar que les teories viatgen. Aquestes poden tenir una base, un context i uns conceptes originals, però el seu destí està marcat pel temps i l'aventura. Encara que es puguin nodrir d'una cultura i un paisatge específics, les teories tendeixen a saltar per sobre de territoris i èpoques: són paraules arrossegades pel vent de la història. En aquest sentit, el *Manifest del Partit Comunista*, amb la seva clara vocació internacionalista, només es podia desbordar a si mateix. I així va ser. El seu batec es va expandir

i va pol·linitzar les cartografies més diverses. Va portar la revolució i la utopia a llocs allunyats dels països centrals de l'economia-món capitalista. Però, com ens recorda Said, les teories que viatgen no romanen incòlumes o idèntiques: se'ls insufla una nova energia. Si perden elements, també en guanyen d'altres, però sobretot assumeixen el caràcter viu i la potència de noves latituds, de nous idiomes, ja que són altres els pobles que les recreen o reinventen. L'herència del *Manifest* que vibra en les disputes i la crisi de la *Segona Internacional* és molt diferent d'aquella que no dreix la *Revolució Russa* del 1917 i la fa florir. També és diferent de la que reben José Carlos Mariátegui al Perú, Raya Dunayevskaya als Estats Units, Frantz Fanon a Algèria o Amílcar Cabral a Guinea Bissau i Cap Verd. Es tracta d'un llegat comú i alhora divers. Un llegat que va ser creativament reelaborat i traduït. Per exemple, Simin Fadaee ha parlat recentment d'un marxisme global que va inspirar la força insurgent del sud del món al llarg del segle XX. El marxisme es convertia en la *lingua franca* de la revolució contra el capital.

Però en les successives reescriptures revolucionàries de la teoria del *Manifest* hi va haver molt més que no pas l'adaptació estratègica i racional d'un conjunt de conceptes d'una latitud a una altra. També hi va haver una refundació del mite i de l'esperança. L'espectre del comunisme es va trenar amb els fantasmes anticolonials del vell Tahuantinsuyo al Perú, amb les aspiracions de balantes i fules a Guinea Bissau, amb el vigor de l'islam a Algèria i l'Iran, amb el cristianisme a l'Amèrica Llatina a través de la teologia de

l'alliberament. Una alquímia salvatge va renovar les fonts materials, morals i espirituals del comunisme. El fil vermell de la lluita de classes va multiplicar les veus i els colors.

IV. Interseccions

Al llarg del segle XX la narrativa del manifest de Marx i Engels es va lligar a altres narratives. Aquest procés d'hibridació es va forjar a l'abric de diverses lluites, les quals van revelar que el contingut del text, si bé continuava sent inspirador com a projecte de futur, contenia llacunes i límits. Alguns provenien de la seva factura europea i serien corregits per Marx amb el pas dels anys. D'altres derivaven del subjecte revolucionari que protagonitzava l'èpica comunista, el proletariat, ancorat a la masculinitat obrera i fabril del segle XIX. Si bé Marx va ser un crític mordaç del colonialisme europeu, especialment en la seva senectut, mai no va qüestionar a fons la matriu europea i racial de la dominació capitalista. Això ho faria un altre "manifest" al segle XX: el *Discurs sobre el colonialisme* (1950) d'Aimé Césaire. En cert sentit, el *Manifest* pot mirar-se al mirall del *Discurs* i trobar-hi part del que li falta. Césaire aclareix les falses coartades que el colonialisme europeu va projectar sobre el sud global per justificar la seva hegemonia i supremacisme racista. Tota la violència, el genocidi, l'explotació i l'espoliació colonials, promoguts per la burgesia imperialista i avalats pels seus lacais intel·lectuals, es perpetuen en la cultura europea i el seu humanisme blanc —denunciarà Césaire. Si la figura de Hitler va atemorir Europa, només ho va fer perquè va aplicar els mètodes colonials emprats a l'Àfrica i l'Amèrica Llatina sobre una població blanca al cor del

seu territori. L'equació *colonització = cosificació*, utilitzada per l'autor martiniquès, posa l'accent en com el capitalisme colonial europeu va destruir societats i civilitzacions senceres, retallant les seves possibilitats històriques i instituint estructures de poder racistes.

Césaire arribarà a invocar la *Revolució* com una força que ha de transformar el món en solidaritat amb el llegat de Marx. La qüestió racial i colonial irrompien així en intersecció amb les qüestions de classe, plantejant nous interrogants, diagnòstics i possibilitats de pensament i acció. Tot i que la veritat és que, lluny de remetre, la malaltia colonial europea ha empitjorat. I avui ens mostra el seu rostre més brutal i funest a Palestina. El genocidi comès per Israel al servei de l'imperialisme ianqui, en què Europa actua com a comparsa, ens revela la sordidesa i la violència de l'època que vivim.

V. Alteritats

L'energia del *Manifest* va ser present en els processos de descolonització del segle XX. Però també va ser present en els antagonismes relacionats amb el gènere i la sexualitat. Les relacions entre les opressions de classe, gènere, raça i sexualitat mai no han estat fàcils, i la vella esquerra i el subjecte proletari no es trobaven gaire ben equipats per afrontar-les amb claredat. Al llarg de la dècada dels seixanta i setanta del segle XX la pugna entre la vella esquerra comunista i els nous (i no tan nous) moviments polítics, que visibilitzaven lluites més enllà de la classe social, es va fer cada cop més palesa. Dins la conjuntura, conjuntura que en part s'assembla a la nostra, hi va haver

col·lectives que van saber enfil·lar tots els conflictes que sacsejaven el present en un mateix teixit combatiu. Va ser el cas del Combahee River Collective, nom triat per les seves integrants en honor de Harriet Tubman, la gran lluitadora antiesclavista afroamericana. El manifest d'aquest col·lectiu de dones negres i lesbianes de Boston —publicat el 1977— posa el text de Marx i Engels davant d'altres realitats. “Sovint ens sembla difícil separar opressió racial, opressió de classe i opressió sexual perquè en les nostres vides gairebé sempre les experimentem simultàniament”, comentaran. I més endavant afegiran: “Encara que essencialment estiguem d'acord amb la teoria de Marx pel que fa a les relacions econòmiques específiques que ell va analitzar, sabem que la seva anàlisi ha de ser ampliada.” El col·lectiu exigia una anàlisi integral i integradora dels conflictes que patia com a col·lectiu de dones racialitzades i dissidents sexuals per assenyalar així la complexitat d'un capitalisme que és alhora racial, patriarcal i heterosexista. El vell manifest del 1848 amplia la seva mirada gràcies al text del col·lectiu, que imbrica la seva lluita en un marc molt més ampli, complex i bigarrat de relacions socials, econòmiques i polítiques, i obre una esquerda que interpel·la directament el nostre present.

Seguint la petja d'aquest “primer manifest comunista de les negres” —com l'ha anomenat la filòsofa tucumana Carolina Meloni—, la irrupció avui del marxisme queer ens indica que el llegat de l'escrit de Marx i Engels continua viu en els impulsos utòpics i de lluita col·lectiva dels que busquen posar fi a les

classes socials i a qualsevol forma d'opressió.

VI. Ara

La força del *Manifest del Partit Comunista* mai no va radicar en la ploma dels intel·lectuals que el van escriure. Si la seva paraula va tenir força, va ser perquè es recolzava en la realitat d'un moviment: una marea d'oprimides i oprimits sobre la qual planava un abisme de violència i explotació. El manifest del 1848 va saber abraçar els anhels i les utopies que aquella multitud desposseïda portava a les entranyes i alhora va crear un projecte alternatiu a la modernitat capitalista: el comunisme. Seguint les intuïcions de Mariátegui, podríem dir que al *Manifest* hi continua bategant un *mite d'alliberament col·lectiu*, un desig que busca transcendir la maquinària d'opressió i dominació imperial del capital. Però, com hem pogut veure en aquest pròleg, aquella narrativa d'emancipació necessitava trenar-se amb d'altres: l'antiracisme, el feminisme, les lluites per la descolonització, la diversitat sexual i també l'ecologisme. Relats, tots aquests, que van sorgir contra el capitalisme mateix. Però, què ens diu avui el *Manifest*? Què ens pot dir en vista dels altres "manifestos" explorats? I, sobretot, què ens pot dir en vista del nostre present, marcat pel signe del genocidi i la violència imperial?

El *Manifest* ens ofereix una manera d'analitzar la realitat i ens connecta amb una dimensió "mítica", adherida a la pell de les lluites i la història. Però, sobretot, ens envia el seu espectre, el *fantasma de la seva potència i avenir*. Sabem que aquest ha de vincular-se amb altres fantasmes, mites i lluites per desxifrar el present i combatre l'opressió

que ens explota, ens paralitza i, al límit, ens aniquila. Potser caldria escriure un altre manifest. Però abans caldria construir-ne l'energia: el moviment darrere de les paraules, l'alè col·lectiu que les desborda i els infon realitat. Si no, el verb serà impotent. Com serà el nostre crit de batalla? S'assemblarà a la cerimònia de Bois Caïman? Serà una gran rebel·lió com la de Tupac Amaru II? Una insurrecció urbana com la de la Comuna de París? O una guerrilla persistent als camps com la d'Amílcar Cabral? Necessitem coratge i imaginació. Necessitem *totes les sangs*.

poble desperta del mal son
poble d'abismes remots
poble de malsos dominants
poble noctàmbul amant del tro furiós
demà estaràs molt alt molt dolç molt
crescut
A. Césaire, *Lluny dels dies passats*

1. Vers del poema d'Aimé Césaire,
Entre altres massacres.

SUSURROS, BULLA Y PARADOJAS. TENTATIVAS PARA UNA POLÍTICA DE LA ENUNCIACIÓN

Del 12 de noviembre de 2025 al 1 de febrero de 2026

XIUXIUEIGS, BULLICI I PARADOXES. TEMPTATIVES PER A UNA POLÍTICA DE L'ENUNCIACIÓ

Del 12 de novembre de 2025 a l'1 de febrer de 2026

Las participantes de este proyecto son:

Les participants d'aquest projecte són:

Julie Zhen, Daniela Xaiet, Daniel Valencia Sepúlveda, Khalil Talhaoui, Youssef Taki, Antoine Silvestre, Mellow Sheng, Firas Shehaden, Alys Salvador, Quimera Rosa (Ce Quimera y Kina Madno), Lucía G. Romero, Candela Quiros, Purita Pelayo, Sol Prado, Alessandra Pomarico y Nikolay Oleynikov, Norma Pérez/Muerte a la Norma, Luciana Peña, Miguel Parra Urrutia, Lizette Nin, Nadia Nadesan, Mafe Moscoso, Karo Moret-Miranda, Hache Mau, Diego Marchante, Mabel Llevat, Kleo la Faraona, Espai Kapwa (Marlon B. Quintero y Gemma Ferreón), Felix Kalmenson, Equipo Jeleton (Gelen Alcántara Sánchez y Jesusi Arpal Moya), Nadia Jabr, Queer in Palestine, .gore (Feña Errada y Roma Murúa), Nancy Garín G., Helios F. Garcés, Andrea Ganuza, Antonio Gagliano, Etcétera (Loreto Garín Guzmán y Federico Zukerfeld), Fembloc, Mario Espinoza Pino, Ainhoa Nadia Douhaibi, Frau Diamanda, Thais de Menezes, Jero de los Santos, Susana Pilar Delahante, Radia Cava-ret (Violeta Ospina, Samu Céspedes, Patricia del Razo y Yazel Parra Nahmens), Colectivo Catàrsia (Gemma Ferreón, Mercedes Saya Rosés y Cinthya Fung), Aurora Carmenate Díaz, Berjer B. Capati, Camilo Brodsky B., Ingrid Blanco, Rubén H. Bermúdez, Miguel Benlloch, Samira Badran, Aimar Arriola, Asmaa Aouattah, Salma Amzian, Efrén Álvarez i Taher Ali.

EQUIP DEL CENTRE D'ARTS SANTA MÒNICA

SANTA MÒNICA

Direcció Enric Puig Punyet

Administració i suport a la direcció Úrsula Tenorio

Exposicions Roger Vinent Arnau

Producció tècnica d'exposicions Marina Rubio Marco

Activitats Eva Ruiz

Producció d'activitats Julia Gutiérrez

Mediació i educació Marta Gracia Valladares

Suport a mediació i educació Anaïs Córdova Poblete

Projectes transversals Andreu Carreras i Novich

Gestió econòmica Miguel Morilla Hernández

Comunicació i premsa Clara Bofill Pumarola

Continguts digitals Cesc Grau Serratusell

Suport a comunicació Júlia Net Valiente

Suport a comunicació Lucía Romero Castillo

MÒNIQUES (ARTISTES RESIDENTS)

Gremi de Comunicació

Barby

Ezequiel Soriano

Gremi de Digitalització

Helena Roig

Rodri

Xeito Fole

Gremi d'Edició

Lourdes Gay-Punzano

Mercedes Saya Rosés

Vícho

Gremi d'Educació

Anita García

Juani

Roc Domingo Puig

Gremi d'Espais

Jonah Kewr

Mana Pinto

Rasheed Jalloul

Gremi de Gastronomia

Asharqawi

Alejandro Granero Ferrer

Antonio Monroy

Gremi de Participació

la Kha

Nadia

Samu

RECERCA I EXPERIMENTACIÓ ARTÍSTICA

Coordinació: Pablo Santa Olalla

Darsinà

Maha Ibraheem
Sassouki Salma

Colectiu 1080

Marla Jacarilla
Mònica Rovira
Renan Camilo

Coketa

Facunda Aisa
Luciana Peña
Roma Murúa

Descompetir

Kekena Corvalán
Nora Ancarola
En col·laboració amb Valentina Gaia
Lops i José Antonio Delgado

Altres Suds - Geografia sospitosa

Asociación MigrESS
Encara en Acció
Plataforma Cero
Saberes Migrants

Laboratori de cos i moviment

Guillem Rodri
Helena Minguet Sánchez
Iván Bercedo i Sales
Júlia Pérez Gonell
Julieta Ferraro
Marika Nava
Pamdenàs
Toxífics Laperallimonera

Meteorologies col·lectives

Mandi Domingo Llaràs
Marian Madeleine Pérez Jiménez
Sonia Villar

Resistència Videolúdica +

Jugar jueguitos

Laia Velasco Flo
Roque Piñeiro Vieira
Víctor Rubio i Maturana
En col·laboració amb
Violeta Moldes Rivas

CREAR SITUACIONS 9

Coordinació del programa:
Nancy Garín G. i Ingrid Blanco

DISSENY GRÀFIC

Ellen Dietrich

FOTOGRAFIA

Jordi Play

IMPRESSIÓ

Impremta Online SL

INFORMACIÓ I MEDIACIÓ

ESPAIS EXPOSITIUS

Klousner, SL
Alba Coll Zapata
Héctor Martos Avellaneda
Josep Francesc Valero Garcia
Nico Aranibar Real
Oscar Canal Vicente
Raül González Carrasco
Roser Martín Ausió
Dan Levy
Sílvia Camacho Riart

MUNTATGE

Grop exposicions i museografia, SL
Andrea Vergara Sanchez
Chaxiraxi Yurda Rodriguez
Danilo Cuffia Presser
David Segura Marfil
Edu Segura Domenech
Enrique Vergara Regueiro
Ernest Montllor Nogués
Esteban Hernández Fernandez
Favio Monza Tempone
Irene Julve Nieto
Javier Ponsá Torres
Jaume Vila Clarà Martin
Luis Sanchón Ortas
Pol Vélez Domenech
Pol Vergara Sanchez
Hernan Cieza
Raul Baeza Calleja
Xavi Hernandez Ruiz

NETEJA

Mitie Facilities Services S.A.
Daniel Delgado
Elizabet Tipán
Julia Barrueto
Lali Ventaja
Lidia Toala
Niurki Cuevas
Rosa Bajaña

SEGURETAT

SPM Seguridad
Daniel Sanchez Sánchez
Juan Carlos Alba Collado
Junior Augusto Ortiz Medina
Mileydis Landestoy
Mirta Albala López

MANTENIMENT

Urbia Services
Ariel Agustopa
José María de Santos
Marc Ferrer
Mohamed Laghmich

ILLUMINACIÓ

Ovejero Sequeiro, S.L. - División de Arte
Ángel Artime Tamayo
Daniel Gómez Batalla
Ferdinand Ángeles López
Miguel Ángel Derecho Hernández

PINTURA

Projectes Micma, SL
Adolfo Aliaga Torrez
Álvar Alegre Crivellés
Andrés Gázquez Oronich
Bladimir Arancibia Fuentes
Carlos Roca Echevarria
David Martos Álvarez
Francisco Javier Nicolas Domingo
Ignasi Roqueta Homs
Jose Antonio Rivera Román
Salvador Mateo Serrat
Temur Kipiani

mònica

ISBN 978-84-1-0393-99-8
9 788410 393998

santa

Generalitat
de Catalunya